

INDHOLDSFORTEGNELSE

HØRINGSSVAR FRA:	SIDE:
AC	2
ADVOKATRÅDET	3
ANKESTYRELSEN	4
ATP	8
BDO	9
BORGERSERVICE DANMARK	12
CENTRALORGANISATIONERNES FÆLLESUDVALG	26
DATATILSYNET	28
DH	47
FTF	53
HK KOMMUNAL	54
KL	66
KOS	70
KTO	72
LO	78
RIGSREVISIONEN	82
SAND	84
RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE	87
RÅDET FOR SOCIALT UDSATTE	90
ØKONOMI- OG INDENRIGSMINISTERIET	93
ÆLDRE MOBILISERING	98
ÆLDRE SAGEN	100

Social- og Integrationsministeriet
Att. Gitte La Cour Johansson

gbo@penst.dk

Høring vedrørende forslag til love vedr. Udbetaling Danmark

Ved e-mail af 14. november 2011 har Social- og Integrationsministeriet fremsendt forslag til to love vedr. Udbetaling Danmark.

AC skal henvise til de høringssvar, som KTO har afsendt 7. december 2011, og CFU har afsendt 8. december 2011, idet AC i det hele kan henholde sig til såvel KTO's som CFU's bemærkninger til lovforslagene.

Med venlig hilsen

Tine Holst

D: 25354145

E: tih@ac.dk

Den 12. december 2011
Sagsnr. S-2011-756
Dok.nr. D-2011-9626
tih/bef

AKADEMIKERNES
CENTRALORGANISATION

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Postboks 2192
Nørre Voldgade 29
DK – 1017
København K.

T +45 3369 4040
F +45 3393 8540

E ac@ac.dk
W www.ac.dk

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22

1060 København K

gbo@penst.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 14-12-2011
SAGSNR.: 2011 - 4508
ID NR.: 152040

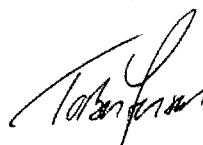
Høring - forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgernes rettigheder mv.) samt forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig mv.

Ved e-mail af 14-11-2011 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

For så vidt angår forslaget om sagsbehandling og administration har Advokatrådet noteret sig, at der er hjemmel til at fravige samtykkekravet i visse sager. Rådet skal anbefale, at det præciseres, at der også i disse sager som udgangspunkt altid sendes høring til borgeren, inden der indhentes oplysninger fra andre.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Social- og Integrationsministeriet

gbo@penst.dk

jvi@penst.dk

Om høring om lovforslag vedrørende Udbetaling Danmark

9. februar 2012

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark.

J.nr. 0000358-10

Cpr.nr. 2966

Vi har følgende bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om social pension m.fl.:

Ankestyrelsen

Amaliegade 25

Postboks 9080

1022 København K

Ad §§ 1 og 2

Vi har noteret os, at pensionisten i visse tilfælde får oplysningspligt både til kommunen og Udbetaling Danmark, og at der i andre tilfælde kun skal oplyses til en af myndighederne.

Tel +45 3341 1200

Fax +45 3341 1400

ast@ast.dk

www.ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Ad § 25, stk. 4

I sidste punktum henvises til, at retssikkerhedslovens § 66 ikke finder anvendelse på kommunens afgørelser efter 1. og 2. pkt. § 66 finder vel heller ikke anvendelse på nævnenes afgørelser.

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

Det fremgår samtidig, at sagen ikke kan genoptages af det sociale nævn eller beskæftigelsesankenævnet. Det bør præciseres, hvis meningen er helt at afskære forvaltningsretlig genoptagelse. Som det fremstår, kan bestemmelsen forstås, som at det kun er i forhold til § 66 nævnet ikke kan genoptage sagen.

Personfølsomme

oplysninger kan kun

fremsendes elektronisk til

ast@ast.dk

Dette skal ses i lyset af, at det i bemærkningerne til § 25, stk. 3, fremgår, at kommunerne og Udbetaling Danmark vil have mulighed for at genoptage en sag på forvaltningsretligt grundlag i forbindelse med en klage, selv om remonstrationsreglen er sat ud af kraft.

Lovforslagets almindelige bemærkninger:

Ad Pkt. 1

I opremsningen over, hvilke myndighedsopgaver henholdsvis Udbetaling Danmark og kommunen skal have efter lovændringen, fremgår, at kommunen skal beholde "ansvaret for myndighedsopgaver i forhold til:

....

- Den personlige tillægsprocent og opgørelse af formue

...."

Andre steder fremgår, at disse opgaver skal varetages af Udbetaling Danmark, og at kommunen skal lægge Udbetaling Danmarks afgørelser herom til grund for afgørelser om tillæg, hvor tillægsprocent og formue har betydning.

Lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Ad Til § 1, nr. 3

Det fremgår, at pensionisten i forbindelse med kommunens afgørelse om ret til helbredstillæg skal gøres opmærksom på, at Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og størrelsen af den likvide formue kan indbringes for Ankestyrelsen, mens kommunens afgørelse om ret til helbredstillæg kan indbringes for det sociale nævn.

Vi går ud fra, at det vil sige, at klage over størrelsen af den personlige tillægsprocent og størrelsen af den likvide formue kan indgives på tidspunktet for kommunens afgørelse, selv om beregningen er foretaget af Udbetaling Danmark på et tidligere tidspunkt.

Det kan overvejes at præcisere dette i bemærkningerne.

Ad Til § 9, nr. 11

8. afsnit indledes med ordene "Da der ikke vil være behov for praksiskoordinering af afgørelser..." Det foreslås, at denne indledning ændres, så den kommer i overensstemmelse med beskrivelsen til de andre klageparagraffer.

Dvs. at der kunne stå: "Der er tale om konsekvensrettelser som følge af forslaget om, at Udbetaling Danmarks afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen som første og eneste administrative instans. Det foreslås, at...."

Ad Til § 25

I 14. afsnit står, at "Med den midlertidige fravigelse af adgangen til remonstration skal alle afgørelser, der træffes af kommunerne, sendes direkte til Ankestyrelsen." Det skal formentlig være "... alle klager over afgørelser, der træffes..."

Venlig hilsen
Marianne Sinding
kontorchef

Social- og Integrationsministeriet

jvi@penst.dk

Om høring om lovforslag om Udbetaling Danmark

Ankestyrelsen skal i forlængelse af tidligere høringssvar bede Ministeriet overveje at indføre en lovhjemmel til, at Ankestyrelsen som klageinstans kan få mulighed for at træffe formandsafgørelser i sager, hvor der ikke er tvivl om resultatet.

De Sociale Nævn har denne mulighed som nuværende 1. klageinstans. Muligheden sikrer, at sagsbehandlingen ikke bliver unødigt bureaukratisk.

Venlig hilsen
Marianne Sinding

9. februar 2012

J.nr. 0000177-12

Cpr.nr. 1780

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Tel +45 3341 1200

Fax +45 3341 1400

ast@ast.dk

www.ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

Personfølsomme
oplysninger kan kun
fremsendes elektronisk til
ast@ast.dk

Social- og Integrationsministeriet

12. december 2011

Ref. nr.: UDK-01-01-1

Oplys venligst ved
henvendelse

**Høring vedrørende Forslag til Lov om sagsbehandling og
administration i Udbetaling Danmark samt Forslag til Lov om
ændring af lov om social pension, lov om højeste,
mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension
m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love**

ATP

Kongens Vænge 8
3400 Hillerød

Tlf.: 48 20 49 14

Fax: 48 20 48 00

www.atp.dk

CVR-nr.: 43405810

ATP har modtaget Social- og Integrationsministeriets høring over ovennævnte lovforslag; ministeriets J.nr. 2010-0016799.

ATP har noteret sig indholdet af lovforslagene og har ingen bemærkninger til dem.

Venlig hilsen

Michel Weber

Underdirektør

Social- og Integrationsministeriet
Att. Gitte La Cour Johansson
Holmens Kanal 22
1060 København K

12. december 2011
Vores ref. lje/ala
Sag nr. 5593

Høring Udbetaling Danmark

Vi har i henhold til ministeriets høringsbrev foretaget en gennemgang af de to lovforslag:

- Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.)
- Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

Gennemgang af forslag til Lov om ændring af lov om social pension m.v. har ikke givet anledning til kommentarer.

Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark har givet anledning til følgende kommentarer:

Årsregnskab og revision

Det fremgår alene af lovforslaget, at der skal ske revisionspåtegning af årsregnskabet. Det fremgår ikke, at der skal foretages løbende revision af sagsbehandlingen og interne kontroller?

Følgende fremgår dog af bemærkningerne til lovforslaget

"De nærmere krav til regnskabet og revisionen heraf forslås fastlagt ved henholdsvis en regnskabs- og en revisionsbekendtgørelse udstedt af social- og integrationsministeren."

Det bør præciseres, at der skal foretages løbende revision af sagsbehandlingen samt test af interne kontroller. Vi har set, at det alene i bemærkningerne er nævnt, at der skal udføres forvaltningsrevision juridisk-kritisk revision og bevillingskontroller - det er ikke nævnt, at der skal foretages test af kontroller, hvilket ikke er i overensstemmelse med internationale revisorstandarder ISA'er samt regnskabsbekendtgørelsens § 70.

§ 70. Revisionen efterprøver, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter, samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Revisionen foretager en vurdering af, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og ved driften af de virksomheder, der er omfattet af regnskabet.

- *Stk. 2.* Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik, som det er fastlagt i § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.
- *Stk. 3.* Revisionen efterprøver ved revisionsbesøg i løbet af året, om kommunens eller regionernes administrative og regnskabsmæssige praksis på områder omfattet af denne bekendtgørelse, herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer

samt procedurer for sagsbehandling, er hensigtsmæssige og fungerer på betryggende vis. Revisionen omfatter kommunens eller regionens anvendelse af edb-systemer i tilknytning hertil.

- *Stk. 4.* Revisionen tilrettelægges under hensyn til dens betydning for de statslige myndigheders styring og kontrol.
- *Stk. 5.* Revisionen gennemføres ved en kombination af system- og substansrevision baseret på revisors faglige vurdering af kommunens eller regionens systemer, forretningsgange, kontrolmiljø mv.

Følgende fremgår af bemærkningerne:

"det er social- og integrationsministeren, der fastsætter omfanget af revisionen for Udbetaling Danmark."

Betyder det, at der også bliver fastlagt hvor mange sager, der skal revideres?

Følgende fremgår af bemærkningerne:

"Revisionsplanerne skal - under hensyntagen til den vurderede væsentlighed og risiko - sikre, at alle væsentlige områder revideres hvert år, og at øvrige områder revideres med en frekvens og et omfang, der fastsættes ud fra væsentlighed og risiko."

Hvordan defineres områder? Er det på funktion 2. niveau, som tidligere aftalt med ministeriet?

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovforslaget:

"Udgangspunktet er, at revisionen af hensyn til Udbetaling Danmarks omkostninger er den samme som revisionen i Arbejdsmarkedets Tillægspension."

Af lovforslaget fremgår følgende:

"§ 21. Årsregnskabet for Udbetaling Danmark skal revideres af en statsautoriseret revisor. Revisionen omfatter ikke ledelsesberetningen og eventuelle supplerende beretninger, som indgår i årsregnskabet. Revisor skal dog afgive en udtalelse om, hvorvidt oplysningerne i ledelsesberetningen og eventuelle supplerende beretninger er i overensstemmelse med årsregnskabet."

Stk. 2. Bestyrelsen for Udbetaling Danmark udnævner en revisor."

Revision af kommunens/Udbetaling Danmarks indsats mod socialt bedrageri

Den 7. november 2010 indgår regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne en aftale om en styrket indsats mod socialt bedrageri - 29 initiativer til at bekæmpe socialt bedrageri. Med de 29 initiativer bliver der sat bredt ind for at bekæmpe, at folk snyder og modtager offentlige velfærdsydelse, de ikke er berettiget til.

Et af hovedforslagene i aftalen er at kontrolarbejdet i kommunerne skal indgå som fast del i den kommunale revision. Begrundelsen herfor var, at det var vigtigt at fastholde den kommunalpolitiske opmærksomhed på området.

Der er ikke i lovforslaget taget stilling til denne del af revisionen - hvilken revisor skal foretage revisionen? Er det Udbetaling Danmarks revisor eller er kommunens og hvordan afgrænses revisionen, hvor dele af sagsbehandlingen sker både i kommunen og Udbetaling Danmark?

Kommunernes og statens administrationsbidrag til Udbetaling Danmark

Skal der ske revision af dette bidrag og korrektheden heraf i kommunerne - hvordan kommer det til at fungere i praksis (ligesom Esundhed?)

Finansiering af bidrag til Udbetaling Danmark og udbetaling af ydelserne til borgerne, refusion af momsudgifter m.v.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovforslaget:

"Kommunerne fritages hermed for at foretage udgiftsskøn på en række ydelsesområder samt for at anmelde kvartalsvise forskudsrefusioner til staten. For eksempel er folkepension, børnetilskud m.v., barseldagpenge og forskudsvist udlagte børnebidrag alene statslige udgifter, og kommunerne skal efter dette forslag ikke længere anmelde forventede udgifter på disse områder. Tilsvarende vil der heller ikke være behov for, at kommunerne aflægger regnskab m.v. med forskudsvise refusioner på disse områder."

Skal der ifm. overgivelse af opgaven til Udbetaling Danmark udarbejdes refusionsopgørelse af kommunen ("årsregnskab") og skal der ske særskilt revisionspåtegning heraf?

Valget af revisor

Lovteksten lægger op til, at der vælges revisor på normal vis, en statusautoriseret revisor. I bemærkningerne lægges der op til, at revisor er fælles med ATP

I § 21, stk. 2, foreslås det, at bestyrelsen for Udbetaling Danmark udnævner revisoren. Udgangspunktet er, at revisionen af hensyn til Udbetaling Danmarks omkostninger er den samme som revisionen i Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Det strider efter vores opfattelse med udbudsbetingelserne. Der er jo tale om en offentlig myndighed, organiseret som selvejende institution men finansieret af staten og kommunerne og undergivet et stramt tilsyn.”

Har I spørgsmål til ovenstående er I velkommen til at kontakte chefrevisor Jan Hansen på e-mail JEH@BDO.dk

Med venlig hilsen

Lasse Jensen
Chefrevisor, statsaut. revisor

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til mailadresse: gbo@penst.dk

BORGERSERVICE DANMARK

Den 12. december 2011

Høringsvar til udkast til lovgivning om Udbetaling Danmark.

Borgerservice Danmark (foreningen af Borgerservicechefer i Danmark) vil hermed afgive nedenstående høringssvar til de udarbejdede lovforslag om Udbetaling Danmark.

Overordnet konklusion

Helt overordnet har Borgerservice Danmark følgende 9 kommentarer til udkastet til lovgivning om Udbetaling Danmark,

- 1) Alene materialets omfang og kompleksitet varsler, at der skal en kompleks bureaukratisk indsats til fra 2 forskellige myndigheder, for at opgaverne omkring de 5 udbetalingsområder fremadrettet kan løses.
- 2) Borgerservice Danmark anbefaler, at de økonomiske forudsætninger for Udbetaling Danmark revideres i forhold til de faktuelle forhold i kommunerne i dag. Når der ses på tværs af kommunerne, vil der for nogle kommuner være en mindre gevinst – men for langt hovedparten betyder etableringen af Udbetaling Danmark en væsentlig merudgift i forhold til i dag. For flere af kommunerne er der stadig efter 2018 en betydelig merudgift forbundet med etableringen af Udbetaling Danmark. Borgerservice Danmark anbefaler derudover, at problemstillingen vedr. en afskaffelse af de forskudsvisse refusioner, som vil have en væsentlig negativ likviditetsvirkning for kommunerne, håndteres.
- 3) Opgavedelingen mellem de 2 myndigheder Udbetaling Danmark og kommunerne er ikke nemt forståelig og logisk for borgerne. Samtidig er der meget sammenhæng mellem de opgaver der løses i Udbetaling Danmark og de opgaver der løses i kommunerne. Der må derfor forudses langt flere henvendelser i alt p.g.a. mange viderehenvisninger mellem de 2 myndigheder.
- 4) Borgerservice Danmark anbefaler, at Udbetaling Danmark i lovgivningsmaterialet får en forpligtelse til at sikre løbende kompetenceudvikling af kommunernes medarbejdere, indenfor Udbetaling Danmarks myndighedsområder – lig bestemmelserne på skatteområdet.
- 5) Borgerservice Danmark konstaterer jfr. lovgivningsmaterialet i den nuværende version, at der er sket en opgaveglidning fra Udbetaling Danmark til kommunerne siden

forhøringen – dette er uddybet nærmere under bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

- 6) Borgerservice Danmark anbefaler, at opgaven omkring den helhedsorienterede sagsbehandling via lovhjemmel i fuldt omfang placeres i kommunerne.
- 7) Borgerservice Danmark anbefaler, at arkivalier følger myndighedsansvaret. De medarbejdere, der har kompetencerne til at fremsøge i arkiverne bliver med lovgivningen overdraget til Udbetaling Danmark, hvorfor indsigt i arkiverne vil forsvinde. Ved senere sammenlægninger/myndighedsflytninger vil arkivtilgangen blive kompliceret fuldstændig og overblikket vil forsvinde helt. Der er ikke kalkuleret med ressourcer tilbage i kommunen til arkivhåndteringen. Borgerservice Danmark vil udtrykke stor bekymring over, at der ikke er udarbejdet fyldestgørende beskrivelse af håndtering af arkivalier på tværs af it-systemer, papirsager m.v.
- 8) Borgerservice Danmark har en helt overordnet bekymring omkring budgetstyringen på de 5 ydelsesområder. Budgetansvaret vil fortsat ligge i kommune og stat som i dag – Udbetaling Danmark vil trods myndighedsansvaret ikke have budgetansvar for de ydelsesområder, de administrerer. Specielt kan vi ikke gennemskue, hvad der bliver stillet til rådighed af ledelsesinformation til håndtering af budgetstyringen. Derudover kan vi ikke gennemskue, hvordan den mellemkommunale refusion er tænkt håndteret på de områder, hvor budgetansvaret ligger i kommunerne. Kommunen har ikke længere hverken system eller medarbejder til at håndtere denne opgave.
- 9) Borgerservice Danmark vil samtidig endnu en gang påpege, at selve overdragelsen af de 2 store områder pension og boligstøtte er planlagt til det værst tænkelige tidspunkt på året. Ud fra et fagligt synspunkt vil det optimale være, at overdragelsen ligger enten 1-3 måneder tidligere eller 1-2 måneder senere.

Ovenstående punkter er uddybet i nedenstående høringssvar, til lovgivningens enkelte bestemmelser.

Forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark:

Kapitel 1

Udbetaling Danmarks opgaver og samarbejde med kommunerne

§2, stk. 2: Udbetaling Danmark og kommunalbestyrelserne skal i fællesskab sikre et smidigt og effektivt samarbejde om varetagelse af opgaver jfr. stk. 1

I bemærkningerne side 19 og side 70 er beskrevet, at de overordnede principper for samarbejdet forslås drøftet i bestyrelsen for Udbetaling Danmark. Der vil ikke være sanktioner knyttet til overtrædelse af bestemmelsen. Hvis borgerne ikke får den tilstrækkelige vejledning i kommunens borgerservicecenter, vil borgeren efter omstændighederne kunne blive stillet, som om borgeren fra starten havde fået den fornødne hjælp og vejledning.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Borgerservice Danmark anbefaler, at de overordnede principper for samarbejdet ikke alene *foreslås drøftet*, men at de i stedet *skal fastlægges* af bestyrelsen, da samarbejdet er en forudsætning for, at opgaverne kan løses både i Udbetaling Danmark og i kommunerne.

Bemærkningen om, at der ikke vil være sanktioner knyttet til overtrædelse af bestemmelsen stemmer ikke overens med, at der er en økonomisk sanktion ved urigtige eller mangelfulde oplysninger fra kommunen jfr. § 26.

Borgerservice Danmark kan ikke af lovgivningsmaterialet læse, hvordan det dokumenteres, at en borger ikke har fået tilstrækkelig vejledning i kommunen.

Dette er specielt problematisk jfr. bemærkningerne side 76, hvor det beskrives, at vejledningen, der er modtaget i kommunen, skal medtages i en evt. klage ved Ankestyrelsen.

Borgerservice Danmark går ud fra, at det ikke tænkes, at kommunerne skal have notatpligt i vejledningssager. Og så er en dokumentation umulig.

Hvis tanken er, at kommunerne skal have notatpligt, er der følgende problemer med dette:

1. notatpligten vil væsentligt overstige den notatpligt kommunerne har i dag, hvor kommunerne ikke har pligt til at notere i generelle vejledninger
2. kommunerne har intet system til håndtering af notatpligten
3. der er ikke i beregningerne afsat ressourcer til dette væsentlige merarbejde – se evt. bemærkninger under Business case side 10.

Kapitel 2

Borgerens ret til hurtig sagsbehandling, vejledning og bistand

§3:

Jfr. beskrivelsen i bemærkninger til de enkelte bestemmelser, side 72, skal Udbetaling Danmark ikke give den helhedsorienterede vejledning, når borgeren vurderes at have behov for dette.

Udbetaling Danmark skal i stedet oplyse borgeren om kommunens forpligtelse til at hjælpe og rådgive efter principperne i §5 i lov om retssikkerhed.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Det bliver meget komplekst og besværligt for de mange borgere, som har brug for den helhedsorienterede vejledning. Hvilket specielt vil gælde de svage borgere.

Den ene indgang, som var et vægtigt argument i forbindelse med kommunal reformen er med lovgivningen omkring Udbetaling Danmark delt i 2. Og den beskrevne arbejdsdeling er ikke umiddelbart forståelig for borgerne.

Som beskrevet i bemærkningerne, side 46, så vil de opgaver, som kommunerne fortsat skal varetage på det sociale område i kommunerne, også fremover være meget tæt forbundet med de ydelser, der administreres af Udbetaling Danmark. Administrationen i forhold til flere af lovene vil for eksempel blive delt mellem kommunen og Udbetaling Danmark, således at Udbetaling Danmark og

kommunerne har opgaver efter forskellige bestemmelser i den samme lov, for eksempel lov om social pension og lov om boligstøtte.

Borgerne vil have svært ved at se logikken i, at eksempelvis folkepensionen udbetales af Udbetaling Danmark – men et helbredstillæg, som er et tillæg til pensionsudbetalingen, udbetales af kommunen. Ligesom lån til beboerindskud skal søges i kommunen, mens støtten til den løbende husleje skal søges i Udbetaling Danmark.

Der må derfor forventes, at blive mange henvisninger fra den ene myndighed til den anden.

Der forudses en voldsom stigning i antal henvendelser i alt på baggrund af opgavedelingen.

Borgerservice Danmark er derfor meget bekymrede for ressourcetildelingen til at løfte den øgede henvendelsesmængde i kommunen. Dette er beskrevet nærmere under overskriften Business case, side 10.

Side 22 i de almindelige bemærkninger og side 73 i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser beskriver, at Udbetaling Danmark også vil blive forpligtet til at stille tolkemulighed til rådighed for borgeren i det omfang det er nødvendigt.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Det forudses, at Udbetaling Danmark vil henvide disse borgere til personligt fremmøde i kommunerne, der herefter skal sørge for tolke svarende til i dag.

Det anbefales, at Udbetaling Danmark skal stille teletolkning til rådighed.

§4, side 2: Kommunen skal i fornødent omfang yde generel vejledning om alle de muligheder, der findes for at modtage ydelser på Udbetaling Danmarks sagsområde til borgere, der henvender sig til kommunen.

I de almindelige bemærkninger på side 22 står derudover: at borgere skal have mulighed for at modtage en generel og helhedsorienteret vejledning og rådgivning i kommunerne om alle muligheder for at få hjælp efter den sociale lovgivning på samme niveau som i dag i forhold til ydelser, der fremover administreres af Udbetaling Danmark.

- samt, at kommunerne efter omstændighederne skal oplyse borgerne om mulighederne for at søge ydelser hos Udbetaling Danmark **på eget (kommunens) initiativ.**

Samtidig er der beskrevet i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, side 74, at: Borgere, der kontakter kommunen telefonisk for at få hjælp til at indgive ansøgninger digitalt m.v., kan henvises til hjælp og vejledning i Udbetaling Danmark. Borgere med særlige behov, der kontakter borgerservicecentret pr. telefon vil dog kunne modtage hjælp i borgerservicecentret via telefonisk korrespondance efter forslaget til stk. 3

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Hvordan harmonerer ovenstående med en evt. kommunal kanalstrategi, som eksempelvis kunne indeholde, at der ved telefoniske henvendelser automatisk viderestilles til Udbetaling Danmark, når henvendelsen vedrører spørgsmål indenfor Udbetaling Danmarks foreslåede myndighedsområder? (Eks. en "stemme", der henviser til at taste et tal for Udbetaling Danmarks områder).

Dette synes ikke som en mulighed jfr. bemærkningen om, at borgere med særlige behov skal hjælpes af borgerservicecentret også telefonisk.

Det har ikke til vi ser dette lovforslag været hensigten, at kommunerne skulle håndtere telefonisk betjening. Dette er derfor en ny opgave i forhold til den oprindelige model, som lå til grund for ressourcetildelingen. Det vil ikke være muligt for kommunerne at håndtere vejledningsopgaven jfr. beskrivelsen i §4 og bemærkningerne til §4 med de tilbageblevne få ressourcer i kommunerne. Se evt. yderligere beskrivelse under overskriften Business case side 10.

§4, stk. 3, side 2 Kommunen skal i fornødent omfang yde bistand til borgere med særlige behov, der ønsker at søge om eller modtager hjælp på Udbetaling Danmarks sagsområder, ved at .....

I de almindelige bemærkninger side 23, er det formuleret, at borgere med særlige behov er *borgere, der har behov for hjælp til at vurdere, hvilke ydelser, de kan søge om hos Udbetaling Danmark eller som på anden måde har brug for bistand.*

Det er i de almindelige bemærkninger beskrevet, at kommunen i disse tilfælde skal hjælpe med at

- vurdere, hvilke ydelser borgeren bør søge om i Udbetaling Danmark
- forklare indhold i breve
- hjælpe med at forstå en partshøring,
- i fornødent omfang varetage kontakten til Udbetaling Danmark både under behandling af sagen og ved efterfølgende spørgsmål.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Formuleringen om, at borgere med særlige behov er borgere, *der har behov for hjælp til at vurdere, hvilke ydelser, de kan søge om hos Udbetaling Danmark eller som på anden måde har brug for bistand* er så bred, at enhver borger vil kunne påstå at have dette behov.

Denne formulering afgrænser ikke det antal der kan påberåbe sig bistand fra kommunen i et omfang, som svarer til de små ressourcer, kommunerne har tilbage til at løfte opgaven med ATA kontakten.

Se evt. nærmere under overskriften Business case side 10.

Det er formuleret på side 76, at borgerens egen beskrivelse af behovet for at modtage hjælp skal tillægges en betydelig vægt i kommunens vurdering af, hvilken hjælp borgeren skal modtage. Samtidig beskrives det, at vurderingen skal ses i sammenhæng med de ressourcer, som borgerservicecentret råder over.

Ovenstående 2 bemærkninger strider mod hinanden, og vil gøre det vanskeligt at administrere. Samtidig forudses det at kunne give problemer, at det samtidig er borgerens beskrivelse af behovet for at modtage hjælp, der skal lægges betydelig vægt i forbindelse med en evt. klagesag jfr. bemærkningerne side 76.

Det har ikke i tidligere materiale været beskrevet, at kommunerne skal vurdere hvilke ydelser borgeren bør søge om. Jfr. bemærkninger til de enkelte bestemmelser side 75, kan kommunerne gøre dette via en kontakt til Udbetaling Danmark.

Det er på side 75 præciseret, at det er kommunen, der skal varetage kontakten til Udbetaling Danmark.

Begge dele er endnu ekstra arbejdsopgaver i kommunerne, som ikke vil kunne håndteres med de tilbageværende få ressourcer.

Se evt. nærmere under overskriften Business case side 10.

Samme krav gør sig gældende, når borgeren har behov for rådgivning og vejledning om en verserende sag, som kommunen skal yde jfr. beskrivelsen side 75.

Også en ekstraopgave jfr. forrige afsnit.

Samtidig er det på side 76 nævnt, at kommunen skal bistå borgerne med kontakt til andre myndigheder eller andre, for eksempel en udlejer af borgerens bolig, hvis det er nødvendigt for Udbetaling Danmarks sagsbehandling.

Også en ekstraopgave, hvor der ikke er ressourcer eller kompetencer i kommunen jfr. de foregående afsnit.

Kapitel 3 Sagsbehandling og udveksling af oplysninger

Udbetaling Danmarks sagsbehandling

Udveksling af oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark

§ 6 og 7, side 2

Videregivelse af oplysninger mellem myndigheder uden samtykke.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Samtykke til vejledning til borgere med specielt behov indenfor Udbetaling Danmarks områder. Hvis dette samtykke skal registrere/noteres, så vil dette afstedkomme ekstra arbejde for kommunen – hvorfor vi foreslår enten at indarbejde muligheden for generel vejledning til borgerne uden samtykke – eller alternativt at lave en teknisk afkrydsningsløsning lig løsningen i forhold til SKAT.

På side 34 i de almindelige bemærkninger er generelt beskrevet videregivelse af oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark.

Borgerservice Danmark forudsætter, at alle videregivelserne kan håndteres automatisk via it-systemer, så begge myndigheder ikke belastes af et stort antal henvendelser mellem de 2 myndigheder for rekvirering af oplysninger..

§8, side 3

.....hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud, borgeren **modtager**.

Hørings svar fra Borgerservice Danmark:

Det er ikke tilstrækkeligt, at kommunen har adgang til at se, hvad borgeren **modtager** af ydelser fra Udbetaling Danmark. Kommunerne har også behov for at kunne se, hvad borgeren **har ansøgt om**. Eksempelvis ved kommunens behandling af ansøgninger om kontanthjælp.

Hvis kommunerne ikke har mulighed for at se, hvad der er **ansøgt om**, kan det betyde, at borgeren får dobbeltydelser i forbindelse med tildeling af engangshjælp, da vi ikke kan foretage en korrekt sagsbehandling. Dette kan i værste fald betyde krav om tilbagebetaling eller en merudgift for kommunen som i sidste ende også betyder statslige kroner.

Råd og vejledning på kontanthjælpsområdet vil blive ufuldstændig i forhold til borgernes økonomi, da vi mangler det fuldstændige billede af, hvilke tilskud borgeren er berettiget til.

På samme måde kan Udbetaling Danmark ikke se kommunens oplysninger eks. hvorvidt kommunen har fremsendt logivært-erklæring eller børnebrev i forbindelse med en flytning, som kan have betydning ved modtagelse af ansøgning om boligstøtte eller børnetilskud.

Samarbejde med kommunen om oplysning af tilbagebetalingsager

§ 10

I lovforslagsmaterialet anvendes alene betegnelsen **tilbagebetalingsager**.

En meget stor del af de sager der behandles i de kommunale kontrolgrupper er ikke tilbagebetalingsager. Kontrolgruppernes sager afsluttes meget ofte med en frivillig aftale om stop af ydelserne – eks. ved at udfylde en flytteanmeldelse, samtidig med, at kommunen afslutter sagen uden at rejse en tilbagebetalingssag. Dette sker normalt i sager, hvor det er usandsynligt, at bevisbyrden er stærk nok til at køre en egentlig tilbagebetalingssag, men hvor der til gengæld er beviser for, at borgerne ikke længere er berettiget til ydelserne. I dag har kommunen kompetencen til at træffe afgørelsen om ikke at rejse tilbagebetalingssagen. Denne kompetence flyttes til Udbetaling Danmark indenfor de 5 områder, og vil give parallelle forløb.

Sagsgangen for frivillig aftale vil samtidig blive meget vanskelig og kompleks med megen interaktion mellem de 2 myndigheder.

Dette beskrives yderligere under overskriften Misbrug af sociale ydelser side 8.

Kapitel 4

Arbejdsmarkedets Tillægspensions bistand til Udbetaling Danmark

§15

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser, side 101: *Programmel, der er internt udviklet til anden anvendelse end alene for Udbetaling Danmark, kan Udbetaling Danmark opnå ret til en kopi af mod betaling ved ophør af samarbejdet med ATP.*

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Er det korrekt, at der kræves betaling for en kopi af dette programmel? Det må forudsættes allerede at være betalt via administrationsbidraget, som er omkostningsdækkende?

Kommunernes og statens administrationsbidrag til Udbetaling Danmark

§22, stk. 4 Bestyrelsen for Udbetaling Danmark kan fra kommunerne opkræve ekstraordinære bidrag,

Hørings svar Borgerservice Danmark

Borgerservice Danmark finder det betænkeligt, at Udbetaling Danmark gives en mulighed for at opkræve ekstraordinære bidrag. Der bør være krav om administration inden for en ramme, som om nødvendigt overholdes via effektiviseringer o.lign., lig vilkårene i kommunerne i dag.

Kapitel 8

Statens og kommunernes betaling vedrørende velfærdsydelser og tilskud m.v.

§26:

Princippet om forskudsvisse refusioner afskaffes.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Borgerservice Danmark henleder opmærksomheden på, at en afskaffelse af de forskudsvisse refusioner vil have en væsentlig negativ likviditetsvirkning for kommunerne.

§ 26, stk. 4

Kommunen gøres ansvarlig for en fejludbetaling ved urigtige eller mangelfulde oplysninger fra en kommune.

Hørings svar Borgerservice Danmark:

Hvem afgør skyldsspørgsmålet hvis der er uenighed mellem kommunen og Udbetaling Danmark om oplysningerne har været urigtige eller mangelfulde?

Kapitel 9

Lån

Borgerservice Danmark har noteret sig, at den fremrykkede gevinst på kr. 100 mio. er finansieret ved låneoptag til omkostning for kommunerne – og ikke ved krav om effektivisering i Udbetaling Danmark – se evt. bemærkninger under Business case, side 10.

Almindelige bemærkninger:

Modregning

Hørings svar Borgerservice Danmark

På side 34 er beskrevet, hvordan sagsbehandlingen skal ske i forbindelse med vurdering af borgerens betalingsevne. Af beskrivelsen fremgår, at Udbetaling Danmark kan indhente disse oplysninger fra kommunen.

Selve opgaven med at indhente diverse oplysninger om sociale forhold, herunder oplysning om sociale problemer, helbredsforhold m.v., foretages i dag af sagsbehandlerne på de respektive ydelsesområder.

Borgerservice Danmark vil henlede opmærksomheden på, at det ikke af lovforslaget fremgår, hvordan Udbetaling Danmark vil indhente disse oplysninger i kommunerne, ligesom Borgerservice Danmark skal gøre opmærksom på, at kommunernes organisering af opgaverne er vidt forskellig.

Det skal derfor bemærkes, at der efter etablering af Udbetaling Danmark ikke længere vil være ressourcer i Borgerservice til at indsamle relevante data.

Se evt. bemærkninger under punktet Business case, side 10.

Misbrug af sociale ydelser

Hørings svar Borgerservice Danmark

Der er i materialet beskrevet en tung bureaukratisk model for håndtering af den helhedsorienterede sagsbehandling på tværs af Udbetaling Danmark og kommunerne, som vil betyde:

- opbygning af bureaukrati, bl.a. i form af omfattende kommunikationsbehov mellem de 2 myndigheder, da oplysningerne, som indikerer misbrug af sociale ydelser nu ligger i 2 myndigheder, og da samarbejde skal aftales og tillades særskilt fra sag til sag jfr. bemærkningerne side 92

- 2 selvstændige afgørelser omkr. et misbrug (som typisk går på tværs af de 2 myndigheders udbetalingsområder) – hvilket medfører
  - o 2 selvstændige partshøringer
  - o 2 selvstændige afgørelser
  - o 2 forskellige ankeinstanser.

Opdelingen i de 2 kontrol-enheder vil derfor betyde både:

- Flere omkostninger
- Komplexitet for borgerne under sagsgangen
- Risiko for, at myndighederne når frem til forskellige afgørelser og i forskelligt tempo – til gene for borgeren
- Komplexitet for borgerne i forbindelse med evt. anke

Samtidig vil opdelingen jfr. beskrivelsen betyde, at det overblik, der i dag er skabt i de kommunale kontrolfunktioner – bl.a. i form af tværgående sags- og systemindsigt (på tværs af ydelsesområder) - vil forsvinde. Dette vil medføre, at det sociale bedrageri vil få nemme vilkår. Og det vil derfor betyde en dårligere helhedsorienteret kontrol med medfølgende stigende udgifter til ydelsesområderne indenfor både kommunens og statens budgetter.

Det kræver, som nævnt i bemærkningerne side 39, en klar lovhjemmel at håndtere opgaven omkring den helhedsorienterede sagsbehandling i en anden myndighed, end den der har ansvaret for selve opgaven.

Samtidig er det også nævnt i bemærkningerne side 39, at det er afgørende, at indsatsen mod misbrug af sociale ydelser styrkes.

Borgerservice Danmark vil derfor anbefale, at opgaven omkring den helhedsorienterede sagsbehandling via lovhjemmel i fuldt omfang placeres i kommunerne.

Det skal samtidig bemærkes, at der konsekvent i lovforslagsmaterialet alene omtales **tilbagebetalingssager**.

En meget stor del af de sager der behandles i de kommunale kontrolgrupper er ikke tilbagebetalingssager. Kontrolgruppernes sager afsluttes meget ofte med en frivillig aftale om stop af ydelserne – eks. ved at udfylde en flytteanmeldelse, samtidig med, at kommunen afslutter sagen uden at rejse en tilbagebetalingssag. Dette sker normalt i sager, hvor det er usandsynligt, at bevisbyrden er stærk nok til at køre en egentlig tilbagebetalingssag, men hvor der til gengæld er beviser for, at borgerne ikke længere er berettiget til ydelserne. I dag har kommunen kompetencen til at træffe afgørelsen om ikke at rejse tilbagebetalingssagen. Denne kompetence flyttes til Udbetaling Danmark indenfor de 5 områder, og vil give parallelle forløb. Igen med risiko for forskelligt udfald.

Sagsgangen for frivillig aftale vil samtidig blive meget vanskelig og kompleks med megen interaktion mellem de 2 myndigheder.

Borgerservice Danmark forudser samtidig, at opgaven omkring den helhedsorienterede sagsbehandling ikke vil blive tilstrækkeligt højt prioriteret i Udbetaling Danmark – idet Udbetaling Danmark ikke har budgetansvar for deres myndighedsområder.

Incitamentet til helhedsorienteret sagsbehandling ligger i høj grad i kommunerne – hvilket også kan læses i den meget høje, voksende og økonomisk indbringende indsats, som kommunerne yder på området.

På side 92 beskrives kommunens forpligtelse til at indhente oplysninger efter anmodning fra Udbetaling Danmark.

Jfr. det beskrevne i lovgivningsmaterialet generelt, vil anmodninger om kommunens oplysning af en sag om evt. misbrug af sociale ydelser alene være på baggrund af

- elektronisk udarbejdede lister (lig dem kommunerne kan udarbejde i dag), eller
- anmeldelser fra borgerne

I dag foretager kommunen en screening af sådant materiale og prioriterer derefter indsatsen for optimal udnyttelse af kommunens ressourcer til opgaven.

Jfr. det beskrevne, er kommunen fremtidig forpligtet til at oplyse sagerne enten uden prioritering – eller efter Udbetaling Danmarks prioritering, som ikke indeholder det væsentlige lokalkendskab.

Dette vurderes at blive en voldsom meropgave, som ikke vil kunne håndteres med de 50 årsværk til opgaven til alle kommuner generelt, som er beskrevet i materialet.

På side 94 er beskrevet, at kommunen og Udbetaling Danmark ikke vil få adgang til at se udfaldet af de sager, der er samarbejdet om.

Dette forhold vil både være utilfredsstillende og demotiverede for det videre arbejde. Ligesom der ikke vil kunne dannes grundlag for en videreudvikling af opgaveløsningen i kommunen.

Business casen – virkninger for kommunerne

Hørings svar Borgerservice Danmark

Jfr. generelle bemærkninger i Forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark, side 13 – og jfr. tidligere udmeldinger omkring opgaveflytningen – *vil samlingen af sagsbehandlingen på sigt reducere kommunernes omkostninger til administration. Gevinsten tilfalder kommunerne, der derved tilføres et betydeligt beløb til opretholdelse og udvikling af den kommunale service. Kommunerne skal selv finansiere implementeringsomkostningerne ved at oprette Udbetaling Danmark.*

Borgerservice Danmark har ved skrivelse af 19. maj 2011¹ beskrevet, at de kalkulerede 300 mio., som Udbetaling Danmarks Business case bygger på, allerede er indhøstet i perioden inden Udbetaling Danmark opstartes.

På baggrund af en beregning med Sorø Kommune som eksempel, konkluderede vi, at Udbetaling Danmark i begyndelsen skal bruge flere ressourcer på at løse opgaverne, end kommunerne generelt bruger i dag. Samtidig er gennemsnitslønnen pr. medarbejder sat højere end mange kommuner betaler i dag, og der kalkuleres med et for stort overhead, som ikke svarer til kommunernes faktiske omkostninger. Overhead vil samtidig ikke fuldt ud kunne realiseres i specielt de mindre kommuner. Opdateret beregning fra Sorø Kommune vedlægges høringssvaret.

Jfr. eksemplet fra Sorø, vil Udbetaling Danmark i hvert fald i begyndelsen blive dyrere og mindre effektivt, end kommunerne er i dag.

---

¹ Skrivelsen er sendt til KL's bestyrelse, KL's administration, Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, Folketingets Kommunaludvalg, Udbetaling Danmark styregruppe samt Kommunal- og beskæftigelsesudvalget. Samt i kopi til Kommunaldirektørforeningen

Når der ses på tværs af kommunerne, vil der for nogle kommuner være en mindre gevinst – men for langt hovedparten betyder etableringen af Udbetaling Danmark en væsentlig merudgift i forhold til i dag. For flere af kommunerne er der stadig efter 2018 en betydelig merudgift forbundet med etableringen af Udbetaling Danmark – eksempelvis vil Varde Kommune i år 2013 have en merudgift på kr. 4,4 mio., i perioden 2014-2017 årligt have en merudgift på kr. 3,9 mio., og fra 2018 og frem en årlig merudgift på kr. 2,1 mio.

Dette hænger ikke sammen med, at kommunerne skal høste stordriftsfordele og finde besparelser på forandringen.

Den allerstørste problemstilling i de formulerede økonomiske forudsætninger er, at baseline simpelthen bygger på et meget større antal årsværk, end der reelt anvendes til opgaven i dag – hvilket i stor udstrækning er fordi baseline er opbygget på tal fra 2008 og igangsætning af Udbetaling Danmark først effektueres i 2013 (påbegyndt så småt ultimo 2012). I løbet af denne 5 års periode, som er umiddelbart efter en omkostningstung kommunesammenlægning, er der foretaget vedvarende effektiviseringer og kraftige besparelser på disse områder i kommunerne. Reelt er de kalkulerede 300 mio., som Udbetaling Danmarks business case bygger på, derfor allerede indhøstet i perioden inden Udbetaling Danmark opstartes.

Borgerservice Danmark vil fortsat anbefale, at de økonomiske forudsætninger for Udbetaling Danmark revideres i forhold til de faktuelle forhold i kommunerne i dag.

Arkivering

Hørings svar Borgerservice Danmark

Jfr. beskrivelserne side 62 forbliver arkivansvaret i kommunerne for de opgaver, hvor Udbetaling Danmark overtager myndighedsansvaret.

I bemærkningerne til lovmaterialet og ved de netop opstartede orienteringsmøder i KL-regi, bliver beskrevet en arkivhåndtering på tværs af de 2 myndigheder, som vil blive meget ressourcekrævende for kommunerne.

Udbetaling Danmark vil løbende i sin sagsbehandling skulle tage kontakt til kommunerne. Kommunerne vil derefter skulle foretage opdeling af sagsakter og fremsende materiale til Udbetaling Danmark.

Der er ikke kalkuleret med ressourcer tilbage i kommunen til arkivhåndteringen. Se evt. under punktet Business case side 10.

Samtidig er det generelt ikke hensigtsmæssigt at arkivalier ikke følger myndighedsansvaret. De medarbejdere, der har kompetencerne til at fremsøge i arkiverne er overdraget til Udbetaling Danmark, hvorfor indsigt i arkiverne vil forsvinde. Ved senere sammenlægninger/ myndighedsflytninger vil arkivtilgangen blive kompliceret fuldstændig og overblikket vil forsvinde helt.

Borgerservice Danmark vil udtrykke stor bekymring over, at der ikke er udarbejdet fyldestgørende beskrivelse af håndtering af arkivalier på tværs af it-systemer, papirsager m.v.

Forslag til lov om ændring af diverse ydelseslove

Borgerservice Danmark har ikke kunnet nå at udarbejdet høringsvar til forslag til lov om ændring af div. ydelseslove. Vi formoder samtidig, at dette er håndteret via diverse faglige referencegrupper.

Med venlig hilsen

Bodil Thomsen
Formand for Borgerservice Danmark

Sorø Beregning

02-12-2011

Stamdata	
Antal ÅV til UDK - kerneopgaven	5,88
Opkrævningsfunktion	0,1
Ledelsesreduktion ift. de medarbejdere der overgår til UDK	0,4
Ledelse - opgaver, der bliver i kommunen	0,16
GNS. Løn på medarbejdere (kr)	375000

PR. ÅV

Sorøs omkostning 2011 til de opgaver, der overgår til UDK		2013	2014	2015	2016	2017	2018
5,88 medarbejdere med gennemsnitlig løn på kr. 375.000	375.000	2.205.000	2.205.000	2.205.000	2.205.000	2.205.000	2.205.000
Opkrævningsfunktion 0,10 årsværk	375.000	37.500	37.500	37.500	37.500	37.500	37.500
En evt. besparelse betyde mindreindtægter i de opgaver, som ligger tilbage i kommunerne.		0	0	0	0	0	0
<i>Overhead - indhold jfr. den centralt anvendte metode: DUT-aftale skatteopgaver nov. 2005 + ledelse</i>							
Ledelse - 0,40 leder til opgaver vdr. UDK	36395	214.000	214.000	214.000	214.000	214.000	214.000
Lokaliseringsudgift	7962	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
AER arbejdsmarkedsbidrag (indeholdt i løn)	0	0	0	0	0	0	0
Kompetenceudvikling (ekstern)	5989	37.611	37.611	37.611	37.611	37.611	37.611
Transport	367	2.305	2.305	2.305	2.305	2.305	2.305
Telefoni, kontorhold, porto	60000	376.800	376.800	376.800	376.800	376.800	376.800
PC, licens	2461	15.455	15.455	15.455	15.455	15.455	15.455
Forsikring	5000	31.400	31.400	31.400	31.400	31.400	31.400
Inventar	861	5.405	5.405	5.405	5.405	5.405	5.405
Direkte overhead	119.034						
Løn - støttfunktioner		58.122	58.122	58.122	58.122	58.122	58.122

Overhead støttefunktioner		18.449	18.449	18.449	18.449	18.449	18.449
Overhead inkl. ledelse i alt		809.547	809.547	809.547	809.547	809.547	809.547
Overhead pr. ÅV							
Sorøs årlige omkostning p.t.		3.052.047	3.052.047	3.052.047	3.052.047	3.052.047	3.052.047
Feriepengeforpligtigelser		401.161					
Regning fra UDK jfr. udmelding sept 2011							
0,53% af 756 mill - fra 2018 af 567 mill		4.032.538	4.032.538	4.032.538	4.032.538	4.032.538	3.024.403
Mer-/mindreudgift for Sorø Kommune (ekskl. evt. merudgifter til it systemer)		1.381.652	980.491	980.491	980.491	980.491	-27.643

Kontrol-regnestykke jfr. tal fra KL		
Direkte opgaver der overgår til UDK		5,88
Opkrævning		0,10
Ledelse UDK opgaver		0,40
Ledelse rest		0,16
Opgaver, der bliver tilbage (Vejledning, administrationssager, helbredstillæg, beboerindskudslån)		2,94
Social kontrol med de 5 områder		0,80
		10,28

Samlet regning til kommunerne 2013-2017 årligt	756.000.000
Samlet regning til kommunerne 2018 og frem årligt	567.000.000

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

8. december 2011
15613.5 HWI/LRE

Høring vedrørende forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.) samt Forslag til Lov om ændring af lov om socialpension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU) skal indledningsvis kvittere for, at det i § 8, der vedrører ændringer til "etableringsloven" i forslag til lov om ændring af social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love, er præciseret, at også tjenestemænd, der frivilligt lader sig overføre efter § 9, stk. 3, får overført særlige vilkår i samme omfang, som tjenestemænd, der overføres efter stk. 1, dvs. som i de regelsæt, der omtales i bemærkningen til den gældende § 9.

CFU skal herudover for det første bemærke, at det ville være hensigtsmæssigt og mere korrekt at skrive i loven, at tjenestemændene overføres til ansættelse i Social- og Integrationsministeriet og ikke blot til "staten". Dette har også sammenhæng til CFU's næste bemærkning, som blandt andet handler om de pågældende tjenestemænds ansættelsesområde.

KTO anførte i sit høringssvar i forbindelse med høring over forslag til lov om etablering af den selv-
ejende institution Udbetaling Danmark, at KTO stillede sig uforstående overfor den konstruktion, der var lagt op til med overførsel af de kommunale tjenestemænd til staten, og med forpligtelse til at gøre tjeneste ved ATP.

CFU tilslutter sig denne vurdering. CFU finder, at konstruktionen er unødigt bureaukratisk. Hertil kommer, at konstruktionen er egnet til at skabe sager om forståelsen af rækkevidden af de berørte tjenestemænds ansættelsesområder i situationer, hvor der måtte opstå behov for at foretage geografiske ændringer for tjenestemandstillingerne. CFU finder således, at det havde været muligt via lovgivningen at forpligte de pågældende tjenestemænd til at lade sig udlåne til ATP fra en fortsat kommunal ansættelse, og dermed i givet fald at tilbageføre tjenestemanden til sin ansættelseskommune, såfremt ATP ikke længere ønsker at gøre brug af pågældende. En sådan løsning ville dels fjerne usikkerheden om forflyttelsesgrænsen, idet CFU finder, at der vil være en ikke nærmere

defineret grænse for, hvor langt udenfor det hidtidige ansættelsesområde – kommunen – ændringen af tjenestestedet vil kunne ske til indenfor Social- og Integrationsministeriets område, og dels ville en sådan konstruktion have overflødiggjort tilpasningsforhandlinger om særlige vilkår.

Med venlig hilsen

På vegne af CFU

Henrik Witt

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: gbo@penst.dk

14. december 2011

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2011-112-0438
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende høring over forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.)

Ved e-mail af 14. november 2011 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenfor nævnte lovforslag.

Datatilsynet har i den anledning en række bemærkninger af generel karakter, jf. punkt 1 nedenfor, og derefter bemærkninger til forslaget konkrete bestemmelser nedenfor under punkterne 2-5.

1. Forholdet til persondataloven og databeskyttelsesdirektivet

1.1. I de almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.2.1., side 32, foreslås, at Udbetaling Danmark skal betragtes som ”forvaltningsmyndighed, der udfører opgaver på det sociale område”, jf. persondatalovens § 8, stk. 3.

Flere af lovforslagets bestemmelser fraviger herefter persondatalovens¹ § 8, stk. 3. Det fremgår således af både de almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til forslaget §§ 6-9 og §§ 11-12, at der med bestemmelserne er tilsigtet at skabe fravigelser af persondatalovens § 8, stk. 3.

Af lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.9.1., side 47, fremgår bl.a. følgende:

”Persondatalovens § 8, stk. 3, tager udgangspunkt i en organisatorisk afgrænsning af det sociale område, og er ikke blevet justeret i takt med udviklingen i den organisatoriske tilrettelæggelse af opgaveløsningen i den offentlige forvaltning. Det findes derfor hensigtsmæssigt at fravige bestemmelsen, hvor bestemmelsen unødigt vanskeliggør samarbejdet mellem nye myndigheder, der varetager opgave på det sociale område.

Persondatalovens § 8, stk. 3, er ikke en direktivbestemt bestemmelse, men følger af en folketingsbeslutning om, at der for sociale myndigheders vedkommende bør gælde skærpede krav, når de videregiver oplysninger. Persondatalovens § 8, stk. 3, kan således fraviges, uden at det er i strid med direktivet, hvis der er vægtige grunde til det.”

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

Datatilsynet kan oplyse, at § 8, stk. 3, blev indsat ved fremsættelsen i 1999 af det 3. lovforslag til persondataloven med henblik på at fastsætte strenge betingelser for videregivelse af personoplysninger på det sociale område.

Det er Datatilsynets vurdering, at det foreliggende lovforslag tilsigter en omfattende udveksling af personoplysninger om sociale forhold. Datatilsynet finder endvidere, at det ikke er muligt fuldt ud at overskue konsekvenserne af forslaget i forhold til udveksling af oplysninger på det sociale område.

Tilsynet finder det både betænkeligt og meget u hensigtsmæssigt, at der i særlovgivningen på det sociale område foretages så omfattende fravigelser af persondatalovens § 8, stk. 3, når denne bestemmelse er indsat i den generelle regulering for at begrænse muligheden for videregivelse af følsomme personoplysninger på netop det sociale område.

Den konsekvente fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3, som forslaget lægger op til, må efter Datatilsynets opfattelse give anledning til principielle overvejelser omkring selve bestemmelsens fortsatte berettigelse. Tilsynet skal derfor anbefale, at det nøje overvejes, om der er grundlag for den konsekvente fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3. Datatilsynet finder endvidere, at spørgsmålet herom bør drøftes med Justitsministeriet.

1.2. Datatilsynet skal endvidere henstille, at Social- og Integrationsministeriet foretager en vurdering af de påtænkte hjemler til videregivelse af personoplysninger i forhold til reglerne i persondatalovens §§ 6, 7 og 8 og især databeskyttelsesdirektivets² artikler 7 og 8.

Det bemærkes herved, at selv om persondatalovens § 8, stk. 3, foreslås fraveget, skal de foreslåede bestemmelser ligge inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivets bestemmelser.

Datatilsynet skal i den forbindelse understrege, at der for de følsomme oplysninger omfattet af direktivets artikel 8 (og persondatalovens § 7) som udgangspunkt gælder et forbud mod, at sådanne oplysninger videregives eller på anden måde behandles, herunder udveksles internt. Udvekslingen vil dog undtagelsesvist kunne ske, hvis en af betingelserne i artikel 8 er opfyldt. I forhold til de aktuelt påtænkte videregivelser synes navnlig artikel 8, stk. 2, litra e, andet led, relevant. Der kan efter denne bestemmelse, som svarer til persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, ske behandling, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

I det omfang videregivelseshjemlerne omfatter følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens § 8 eller almindelige oplysninger omfattet af persondatalovens § 6, indeholder såvel direktivets artikel 7 som persondatalovens §§ 6 og 8 krav om *nødvendighed* i forhold til de forskellige videregivelsesadgan-

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

ge uden samtykke. Se f.eks. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6 og 7, og persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 3. En bestemmelse, hvorefter en oplysning skal videregives, hvis ”den kan have betydning” for en anden myndigheds virksomhed lever efter Datatilsynets opfattelse ikke op til dette krav.

1.3. Som nævnt ovenfor må forslaget om behandling af personoplysninger, herunder følsomme personoplysninger, vurderes i forhold til grundbetingelser og behandlingsregler i persondataloven og databeskyttelsesdirektivet, men forslaget rejser tillige spørgsmål i forhold til kravene om datasikkerhed, jf. persondatalovens kapitel 11.

Det må efter Datatilsynets opfattelse bero på en politisk vurdering, hvilke myndigheder der skal forestå administration og sagsbehandling på de sagsområder, som er omfattet af lovforslaget.

I forhold til databeskyttelsesreglerne, er det imidlertid en afgørende forudsætning, at de myndigheder, som skal varetage de omhandlede opgaver, ikke behandler eller har adgang til oplysninger, som de ikke har behov for i forbindelse med deres konkrete myndighedsudøvelse.

Dette må sikres ved dels at have et regelgrundlag, som indeholder klare afgrænsninger af, hvilke oplysninger der er nødvendige at behandle, herunder udveksle, som led i opgaveløsningen, jf. ovenfor under punkt 1.2., dels ved at etablere de fornødne it-sikkerhedsmæssige rammer for databehandlingen.

Den tekniske adgang til borgerrelaterede oplysninger må således efter Datatilsynets opfattelse vurderes konkret og individuelt for den enkelte medarbejder, og det bør i denne forbindelse tilstræbes, at den tekniske adgang til navnlig følsomme personoplysninger begrænses mest muligt.

Det er tilsynets vurdering, at der også er behov for at overveje kontrolordninger i forhold til de pågældende medarbejders anvendelse af it-systemerne, eksempelvis stikprøvekontrol af logfilerne. Det kan herunder overvejes, om borgerne via elektronisk selvbetjening kan gives adgang til indsigt i databehandlingerne, herunder tillige i hvem der har set og anvendt oplysningerne.

Samtidig må Datatilsynet understrege vigtigheden af, at der sikres den fornødne uddannelse og vejledning af medarbejderne om håndtering af personoplysninger, herunder navnlig under hvilke betingelser en medarbejder lovligt kan indsamle og registrere personoplysninger, som vedkommende har teknisk mulighed for at få adgang til.

Da lovforslaget lægger op til en fordeling af opgaver mellem flere aktører med deraf følgende datastrømme mellem forskellige instanser skal Datatilsynet tillige påpege behovet for at fastlægge retningslinjer og etablere rutiner, der sikrer iagttagelse af borgernes rettigheder efter persondataloven, herunder indsigt og oplysningspligt.

2. Kommunens vejledning af borgeren

2.1. Det foreslås i lovforslagets § 4, stk. 3, at kommunen i fornødent omfang skal yde bistand til borgere med særlige behov, der ønsker at søge om eller modtager hjælp på Udbetaling Danmarks område, ved bl.a. at varetage kontakten til Udbetaling Danmark på borgerens vegne, jf. § 4, stk. 3, nr. 4.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 3, fremgår bl.a.:

”I det tilfælde, hvor kommunen får behov for at kontakte Udbetaling Danmark i forbindelse med hjælp til borgerne efter § 4, stk. 3, foreslås det i praksis gennemført ved, at kommunen sammen med borgeren kontakter Udbetaling Danmark via en direkte telefonlinje, en såkaldt kviklinje, hvorigennem kommunen kan få de nødvendige oplysninger, for eksempel status på igangværende sager hos Udbetaling Danmark, rådgivning og vejledning om sagen m.v.”

2.2. Datatilsynet vurderer, at der i den omhandlede situation vil være tale om en videregivelse af personoplysninger omfattet af persondataloven.

Datatilsynet skal anbefale, at det præciseres, hvordan og med hvilken hjemmel i persondataloven videregivelsen fra Udbetaling Danmark til kommunen skal ske.

3. Udveksling af oplysninger mellem kommunen og Udbetaling Danmark

3.1. Lovforslagets §§ 6 og 7

3.1.1. Af lovforslagets § 6, fremgår, at kommunen uden samtykke fra borgeren skal videregive oplysninger til Udbetaling Danmark om borgere, der søger om eller får hjælp fra kommunen, herunder oplysninger om rent private forhold, hvis oplysningerne er nødvendige 1) for at foretage efterregulering, omberegning, fradrag, modregning eller anden opfølgning i sager på Udbetaling Danmarks myndighedsområde og 2) forud for Udbetaling Danmarks første udbetaling efter lov om en børne- og ungeydelse.

Af bemærkningerne til § 6 fremgår bl.a.:

”Det [*sic*] kan kun videregives ”nødvendige” oplysninger. Om oplysningen er nødvendig at videregive vil skulle vurderes ud fra kriterierne for at få tilkendt og udmålt hjælp m.v. i de enkelte ydelseslove, som Udbetaling Danmark administrerer.

Der kan videregives oplysninger om borgere, der søger om eller får hjælp fra kommunen. ”Hjælp” omfatter hjælp efter lovgivning, som kommunen har myndighedsansvarlig [*sic*] for. Det vil som altovervejende hovedregel kun dreje sig om hjælp efter den sociale- eller beskæftigelsesmæssige lovgivning, da det vil være oplysninger fra disse sager, der har betydning for Udbetaling Danmarks myndighedsområde.”

3.1.2. Af lovforslagets § 7 fremgår, at Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgeren skal videregive oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, til kommunen 1) om borgere, der søger om eller får ydelser fra Udbetaling Danmark, hvis oplysningerne er nødvendige for at foretage efterregulering, omberegning, fradrag, modregning eller anden opfølgning i sager på

kommunens myndhedsområde, 2) fra borgere, der henvender sig til Udbetaling Danmark, og vurderes at have behov for bistand fra kommunen, jf. § 4, stk. 3.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 7 fremgår bl.a.:

”Der kan kun videregives ”nødvendige” oplysninger. Om oplysningen er nødvendig at videregive vil skulle vurderes ud fra kriterierne for at få tilkendt og udmålt hjælp m.v. i de enkelte ydelseslove, som kommunen administrerer.

3.1.3. Under henvisning til det, som er anført ovenfor under punkt 1.2. og 1.3. finder Datatilsynet, at det i regelgrundlaget bør nærmere afgrænses, i hvilke situationer det konkret er nødvendigt for kommunerne og Udbetaling Danmark at videregive personoplysninger til hinanden, og hvilke oplysninger der påtænkes udvekslet.

3.2. Lovforslagets § 8

3.2.1. I lovforslagets § 8 foreslås følgende:

”§ 8. Til brug for vurderingen af, om oplysningen kan have betydning for den anden myndighed, jf. §§ 6, 7 og 9, har Udbetaling Danmark og kommunen uden samtykke fra borgeren adgang til oplysninger fra den anden myndighed om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud, borgeren modtager samt oplysninger om størrelsen på ydelsen.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 8, fremgår bl.a. følgende:

”For at henholdsvis kommunen og Udbetaling Danmark som afgivende myndighed kan vurdere om oplysningen vil være nødvendig at videregive til den anden myndighed efter kriterierne i § 6, nr. 1, 7 og 9, foreslås det i § 8, at begge myndigheder uden samtykke fra borgeren får gensidig adgang til oplysninger om, hvilke konstante [*sic*] ydelser og økonomiske tilskud en borger modtager hos den anden myndighed samt oplysninger om størrelsen på ydelsen.

[...]

Kommunen og Udbetaling Danmark vil efter bestemmelsen kun få adgang til oplysninger om de ”kontante økonomiske ydelser og tilskud”, borgeren modtager, dvs. oplysninger om økonomisk hjælp, som erstatter arbejdsindtægt helt eller delvist, eller i som består i målrettede tilskud til forskellige målgrupper med særlige behov efter lov om integration af udlændinge i Danmark, lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, lov om social service, dagtilbudsloven m.v., og love omfattet af forslaget til § 2, nr. 1-5 og 7.”

3.2.2. Datatilsynet skal henvise til sin henstilling under punkt 1.2. om, at Social- og Integrationsministeriet foretager en vurdering i forhold til reglerne i persondatalovens §§ 6, 7 og 8 og databeskyttelsesdirektivets artikler 7 og 8.

Datatilsynet vurderer umiddelbart, at den foreslåede bestemmelse, som ikke indeholder et nødvendighedskriterium, indebærer en fravigelse af persondataloven. I forhold til databeskyttelsesdirektivet er det efter Datatilsynets umiddelbare opfattelse særdeles tvivlsomt, om en bestemmelse som den foreslåede kan siges at leve op til direktivet.

Tilsynet skal i den forbindelse endvidere henviser til det ovenfor under punkt 1.3. Forholdet til forvaltningslovens regler bør formentlig også overvejes.

Datatsynet går ud fra, at lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.8.1.2., side 40, relaterer sig til bl.a. denne bestemmelse, men i de omhandlede bemærkninger omtales flere forskellige kriterier for videregivelse af oplysninger. Der nævnes ”kan have betydning for den modtagende myndigheds kontrol” og ”må antages, at oplysningen vil ændre borgerens ret til en ydelse...” samt et relevanskriterium.

3.2.3. Det står endvidere ikke Datatsynet klart, med hvilket formål den i lovforslagets § 8 og i bemærkningerne til bestemmelsen omtalte ”adgang” til oplysningerne gives, herunder om adgangen gives med det formål at gennemføre konkret eller generel kontrol, herunder evt. som en samkøring.

Datatsynet er også i tvivl om, hvorvidt der med ”adgang” skal forstås en direkte elektronisk adgang til gensidig søgning og/eller opslag i de pågældende myndigheders systemer (terminaladgang).

Endelig står det ikke Datatsynet klart, om den beskrevne situation vil være omfattet af forvaltningslovens § 29. Persondataloven regulerer således ikke spørgsmålet om indhentning af oplysninger af rent privat karakter i ansøgningssager. Reglerne herom findes i forvaltningslovens § 29.

En eventuel direkte adgang til systemerne rejser væsentlige spørgsmål om databeskyttelse og datasikkerhed. Der henvises herved til det ovenfor under punkt 1.3. anførte.

Datatsynet finder således, at der er behov for præcisering af denne bestemmelse med tilhørende bemærkninger.

4. Samarbejde med kommunen om oplysning af tilbagebetalingssager

4.1. Lovforslagets § 9

4.1.1. Af lovforslagets § 9 fremgår, at Udbetaling Danmark og kommunen på eget initiativ skal videregive oplysninger til hinanden om borgere, herunder oplysninger om rent private forhold, hvis oplysningerne kan have betydning for den modtagende myndigheds kontrol af, om der kan være sket misbrug med udbetaling af kontante ydelser eller økonomiske tilskud. Oplysningerne kan videregives uden samtykke fra borgeren.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 9 fremgår bl.a.:

”Forslaget i § 9 giver mulighed for, at forpligtede kommunen og Udbetaling Danmark til at videregive modtagne anmeldelser fra borgere, der mener, at en anden borger modtager en ydelse med urette.

Den afgivende myndighed forudsættes at have en grundlæggende viden om, hvilke oplysninger der kan medføre, at den modtagne myndighed skal foretage kontrol af, om der er sket misbrug af udbetaling af kontante ydelser, men skal ikke tage stilling til,

om oplysningen konkret vil medføre, at den modtagende myndighed vil påbegynde en tilbagebetalingssag eller vil blive lagt til grund i en sag om tilbagebetaling, der eventuelt allerede er begyndt. [...]

Den afgivende myndighed skal inden videregivelsen af oplysningen undersøge, om borgeren modtager eller har modtaget en ydelse hos den anden myndighed, hvor oplysningen kan få betydning for ydelsen. I praksis vil det ske ved, at kommunen og Udbetaling Danmark får adgang til et sæt fælles data, der viser, hvilke kontante ydelser og økonomiske tilskud, som borgeren aktuelt modtager”

Endvidere fremgår:

”Forslaget i § 9 er målrettet videregivelse til brug for den modtagende myndigheds kontrol af, om der kan være sket misbrug med udbetaling af kontante ydelser eller økonomiske tilskud. § 9 giver – i modsætning til forslaget til § 6 og 7 – mulighed for at videregive oplysninger, selv om den afgivende myndighed ikke aktuelt selv behandler en ansøgning eller giver hjælp til den borger, som oplysningerne drejer sig om.”

4.1.2. Datatilsynet skal henvise til sin henstilling under punkt 1.2. om, at Social- og Integrationsministeriet foretager en vurdering i forhold til reglerne i persondatalovens §§ 6, 7 og 8 og databeskyttelsesdirektivets artikler 7 og 8 samt til bemærkningerne ovenfor under punkt 3.2.2.

4.1.3. Datatilsynet skal endvidere anbefale, at det præciseres, hvorledes det fælles sæt data, som kommunen og Udbetaling Danmark får adgang til, skal administreres, og hvem der er dataansvarlig for oplysningerne.

Hvis der er tale om direkte elektronisk adgang til oplysningerne, skal Datatilsynet henvise til sine bemærkninger ovenfor under punkt 1.3.

4.2. Lovforslagets § 10

4.2.1. Af lovforslagets § 10, stk. 2, fremgår, at kommunen efter anmodning fra Udbetaling Danmark har pligt til at forestå hele eller dele af sagsoplysningen i sager om tilbagebetaling af ydelser, som en borger kan have modtaget med urette og mod bedre vidende i sager på Udbetaling Danmarks sagsområde. Kommunen er ved sagsoplysningen for Udbetaling Danmark omfattet af de samme beføjelser til at oplyse sagen, som hvis kommunen havde varetaget opgaven som sit eget sagsområde.

Af de almindelige bemærkninger, afsnit 2.9.2., side 48, fremgår bl.a.:

”Med dette lovforslag foreslås det, at kommunen på vegne af Udbetaling Danmark kan forestå hele eller dele af sagsoplysningen i sager om tilbagebetaling vedrørende borgere, der modtager ydelser fra Udbetaling Danmark.

Det vurderes at være hensigtsmæssigt, at kommunen i disse sager er dataansvarlig, mens kommune oplyser sagen for Udbetaling Danmark. Når kommunen har oplyst sagen og oversender oplysninger til Udbetaling Danmark, overgår ansvaret til Udbetaling Danmark. Udbetaling Danmark vil herefter være dataansvarlig for de oplysninger, der indgår i borgerens sag, og for oplysninger som kan være tilgængelige for sagen, inden anmodningen om bistand blev sendt til kommunen.”

4.2.2. Datatilsynet kan umiddelbart ikke se, hvilke overvejelser der ligger bag den foreslåede opdeling af dataansvaret. Som nævnt ovenfor under punkt 1.3. skal Datatilsynet pege på, at en fordeling af opgaver mellem flere aktører med deraf følgende datastrømme mellem forskellige instanser må følges op af retningslinjer og rutiner, der sikrer iagttagelse af borgernes rettigheder efter persondataloven, herunder indsigt og oplysningspligt.

4.3. Lovforslagets § 11

4.3.1. Efter lovforslagets § 11, stk. 1, kan Udbetaling Danmark og kommunen i forbindelse med samarbejdet efter § 10 ved indhentning af oplysninger i tilbagebetalingsager efter § 11 a, jf. § 11 c, stk. 1, nr. 4, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område uden samtykke fra borgeren udveksle nødvendige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold om den, der får hjælp eller har fået hjælp, dennes ægtefælle eller samlever og andre husstandsmedlemmer.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 11 fremgår bl.a.:

”Der kan kun udveksles nødvendige oplysninger. Kommunen og Udbetaling Danmark skal således nøje overveje, hvilke informationer det [*sic*] er nødvendige at videregive i forbindelse med samarbejdet. Ved vurderingen af, om oplysningen kan udveksles efter § 11, vil det være afgørende om videregivelsen af oplysningen til kommunen er i overensstemmelse med persondatalovens § 5, stk. 2, hvorefter senere behandling af oplysninger ikke må være uforenelige med de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet. De oplysninger, der videregives, skal desuden kun omfattet [*sic*] relevante og tilstrækkelige oplysninger, jf. persondatalovens § 5, stk. 3, og må ikke omfatte mere, end hvad der kræves til formålet.”

4.3.2. Datatilsynet finder, at udvidelsen af personkredsen, der kan undergives kontrol efter den foreslåede bestemmelse, må give anledning til overvejelser af retssikkerhedsmæssig karakter. Tilsynet kan ikke umiddelbart se ud af bemærkningerne, hvilke konkrete overvejelser der ligger bag den foreslåede ændring – eksempelvis af adgangen til kontrol af borgere, der ikke længere modtager hjælp. Tilsynet må også i denne forbindelse gøre opmærksom på, at selv om persondatalovens § 8, stk. 3, ønskes fraveget, skal de foreslåede bestemmelser ligge inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivets bestemmelser, jf. ovenfor under punkt 1.2.

Der henvises i øvrigt til det ovenfor under punkt 1.3. og punkt 4.2.2. anførte. Det bemærkes herved, at behandling af oplysninger om *andre* personer end den umiddelbare modtager af økonomiske ydelser er fuldt ud omfattet af persondataloven. Det indebærer bl.a., at rettighederne efter persondatalovens kapitel 8-10 skal iagttages i forhold til disse personer.

4.4. Lovforslagets § 12

4.4.1. Det fremgår af lovforslagets § 12, stk. 1, at Udbetaling Danmark til brug for generel kontrol uden samtykke fra borgeren kan samkøre registre med oplysninger om ansøgere og modtagere af social pension, børnetilskud og boligstøtte med registre, der indeholder oplysninger om bopæls- og fami-

lieforhold vedrørende ansøgernes eller modtagerens ægtefælle, samlever, tidligere ægtefælle, tidligere husstandsmedlemmer samt personer, der har eller tidligere har haft forældremyndighed over ansøgerens eller ydelsesmodtagerens barn.

Det fremgår endvidere af lovforslagets § 12, stk. 2, at oplysninger, der fremkommer, jf. stk. 1, bl.a. kan indgå i Udbetaling Danmarks vurdering af, hvorvidt en ansøger eller modtager af social pension eller børnetilskud vurderes at være enlig.

Endelig fremgår det af lovforslagets § 12, stk. 3, at hvis der ved samkøringen fremkommer oplysninger, der har betydning for kommunens afgørelse om ret til tilskud til daginstitutionsbetaling eller har betydning for kommunens påbegyndelse af en bopælssag, skal oplysningerne uden samtykke videregives til kommunen.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 12 fremgår bl.a.:

”Der gælder i almindelighed en oplysningspligt efter persondatalovens § 29, når der indsamles oplysninger fra andre end hos den registrerede. Dette vil også være tilfældet, når Udbetaling Danmark samkører registre efter forslaget til § 12, stk. 1 og 2, eller videregiver oplysninger efter forslaget til § 12, stk. 3. [...]

Underretningen efter § 29, kan dog undlades, jf. § 29, stk. 3, hvis underretningen er umulig eller forholdsmæssig [*sic*] vanskelig. Da der ved samkøringen vil kunne samkøres oplysninger vedrørende bopæls- og familieforhold i forhold til et meget stort antal personer, vurderes det, at underretningen kan udelades, hvis registersamkøringen ikke får retlige konsekvenser for disse personer, da underretning ud fra en proportionalitetsbetragtning må anses for at være vanskelig, særligt set i lyset af, at der alene samkøres ikke-personfølsomme oplysninger om disse personer fra CPR-registret.

[...] Undtagelsen til kravet om underretning af de pågældende personer omfatter dog ikke tilfælde, hvor der videregives oplysninger til kommunen efter forslaget til § 12, stk. 3, idet kommunen i disse situationer vil kunne påbegynde en sag om korrekt bopælsregistrering efter lov om Det Centrale Personregister. I det omfang, der videregives oplysninger efter § 12, stk. 3, til brug for eventuel påbegyndelse af cpr-sager i kommunen, vil ydelsesmodtagerens ægtefælle, samlever, tidligere ægtefælle, tidligere husstandsmedlemmer samt personer, der har eller tidligere har haft forældremyndighed over ansøgerens eller ydelsesmodtagerens barn skulle underrettes om en eventuel registersamkøring og videregivelse af oplysninger, jf. persondatalovens § 29.”

4.4.2. Datatilsynets praksis for myndigheders adgang til sammenstilling og samkøring i kontroløjemed er omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.10, side 50.

På grundlag af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse står det umiddelbart ikke tilsynet klart, i hvilket omfang der er tale om en udvidelse af adgangen til kontrolsamkøring i forhold til den gældende ordning. Da bestemmelsen taler om registre i bred forstand og ikke – som i bemærkningerne – konkret nævner CPR- eller BBR-registret, kan Datatilsynet også være i tvivl

om, hvorvidt det umiddelbart kan lægges til grund, at der udelukkende vil være tale om samkøring af ikke-følsomme personoplysninger.

Datatilsynet vil således anbefale, at den foreslåede hjemmel til samkøring i kontroløjemed søges præciseret, jf. herved også bemærkningerne ovenfor under punkt 1.2 og 1.3.

4.4.3. Datatilsynet forudsætter endvidere, at persondataloven vil blive iagttaget i forbindelse med administrationen af ordningen, herunder bl.a. kravet om forudgående information.

Oplysningspligten efter persondatalovens § 29 skal således også iagttages, når oplysningerne videregives til kommunen som følge af kontrolhjælmen.

Datatilsynet skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at oplysninger, der fremkommer som resultat af en kontrolsamkøring, betragtes som fortrolige.

Tilsynet kan i den forbindelse henvise til beskrivelsen i den kommenterede persondatalov (ved Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben, 2. udgave fra 2008) side 382 om underretningspligten ved offentlige myndigheders samkøring i kontroløjemed. Her fremgår følgende:

”Et særligt spørgsmål er, om der skal gives underretning ved offentlige myndigheders samkøring i kontroløjemed. Spørgsmålet, der ikke er omtalt i loven eller dens forarbejder, giver anledning til tvivl. De (nye) personoplysninger, som fremkommer ved samkøringen, vil dele sig i 3 grupper:

Den første (og største) gruppe vil bestå af personer, hvor den gennemførte kontrol ikke viser uregelmæssigheder, og hvor myndigheden derfor ikke finder anledning til at foretage videre. I disse tilfælde må det antages, at der ikke påhviler myndigheden en pligt til at give underretning om kontrollen m.v., idet dette må anses for at være uforholdsmæssigt vanskeligt. I øvrigt ved denne persongruppe måske allerede, at der iværksættes en kontrol af dem, se herved beskrivelsen ovenfor under kommentaren til § 6, stk. 1, nr. 6, af praksis vedrørende samkøring i kontroløjemed.

En anden gruppe vil bestå af personer, hvor det på baggrund af kontrollen med det samme viser sig, at myndigheden vil rejse en sag, eventuelt en straffesag. I disse tilfælde er der ikke grundlag for at sige, at det vil være uforholdsmæssigt vanskeligt for myndigheden at give berørte personer underretning om kontrollen m.v. Efter omstændighederne vil myndigheden dog formentlig i en vis periode kunne vente med at give underretning om kontrollen m.v., jf. § 30, stk. 2.

Tilbage er den persongruppe, hvor myndigheden på baggrund af kontrollen beslutter at undersøge sagen nærmere med henblik på eventuelt at rejse sag. Også for disse situationer må det antages, at der ikke er grundlag for at sige, at det vil være uforholdsmæssigt vanskeligt for myndigheden at give de berørte personer underretning om kontrollen m.v. Efter omstændighederne vil myndigheden dog formentlig i henhold til § 30, stk. 2, også i denne situation kunne vente i en vis periode med at give underretning om kontrollen m.v.

Pligten til at give underretning må i øvrigt ses i sammenhæng med de almindelige krav til forvaltningsmyndighedens sagsbehandling, herunder reglerne i forvaltningslovens § 19 om partshøring. Se herom bl.a. John Vogter, Forvaltningsloven, side 367-370, hvor det bl.a. anføres, at det i visse tilfælde, navnlig i forbindelse med tilsyns- og kontrolsager, efter omstæn-

dighederne kan være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at vente med underretningen, indtil sagen er undersøgt nærmere, således at øjemedet ikke forspildes. Se hertil også f.eks. FOB 1997, side 74 ff. ”

4.4.4. Datatilsynet har noteret sig, at det i lovforslaget vurderes at være uforholdsmæssigt vanskeligt at informere ansøgers eller ydelsesmodtagerens ægtefælle, samlever, tidligere ægtefælle, tidligere husstandsmedlemmer samt personer, der har eller tidligere har haft forældremyndighed over ansøgerens eller ydelsesmodtagerens barn, jf. persondatalovens § 29, stk. 3. Hvis Udbetaling Danmark ikke har anledning til at foretage videre overfor disse personer, kan denne gruppe være omfattet af den første gruppe som nævnt ovenfor.

I relation til de tilfælde efter lovforslagets § 12, stk. 3, hvor kommunen, som beskrevet i bemærkningerne til bestemmelsen, skal opfylde oplysningspligten, går Datatilsynet ud fra, at kommunen ved modtagelsen af oplysninger som led i den foreslåede ordning vil iagttage persondatalovens § 29 efter de retningslinjer, som er beskrevet ovenfor.

4.4.5. I forbindelse med kontrolsamkøring indebærer persondataloven endvidere, at myndighedernes behandling af de modtagne oplysninger skal ske under iagttagelse af de grundlæggende krav i persondataloven, reglerne om datasikkerhed og reglerne om de registrerede personers rettigheder.

Efter en eventuel samkøring mellem et register modtaget fra en anden myndighed og myndighedens egne oplysninger bør de ansatte hos den modtagende myndighed efter Datatilsynets opfattelse alene have adgang til oplysninger om de personer fra den anden myndigheds register, som er omfattet af den kontrollerende myndigheds sagsområde. Dette kan f.eks. ske ved, at myndigheden lader samkøringen ske hos en databehandler, der sørger for, at kun oplysninger om de personer, som der er en sag på hos den kontrollerende myndighed, er tilgængelige for dennes medarbejdere.

Det er endvidere Datatilsynets opfattelse, at antallet af medarbejdere, der har adgang til resultatet af samkøringen, skal begrænses mest muligt.

4.5. Lovforslagets § 13

4.5.1. Af lovforslagets § 13, stk. 1, fremgår, at social- og integrationsministeren på Udbetaling Danmarks sagsområde kan fastsætte regler om, at kommunikationen mellem Udbetaling Danmark og andre myndigheder samt mellem Udbetaling Danmark og borgere skal ske i elektronisk form (digital kommunikation) og herunder fravige formkrav i lovgivningen, der er til hinder for digital kommunikation.

4.5.2. Datatilsynet kan henvise til tilsynets brev af 9. november 2010 til Beskæftigelsesministeriet om forslag til lov om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

”Det fremgår af lovforslagets § 6, at Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at henvendelser til og fra Udbetaling Danmark skal være i elektronisk form (digital

kommunikation) og herunder fravige formkrav i lovgivningen, der er til hinder for digital kommunikation.

Datatilsynet lægger til grund, at der hermed ikke tilsigtes en fravigelse af persondatalovens § 41, stk. 3, samt sikkerhedsbekendtgørelsen³. Datatilsynet skal i den forbindelse henlede Beskæftigelsesministeriets opmærksomhed på, at reglerne er fastsat i henhold til databeskyttelsesdirektivet.”

I høringsbrevet henviser Datatilsynet endvidere til sit brev af 14. oktober 2010 til Beskæftigelsesministeriet, hvoraf bl.a. fremgår følgende vedrørende de tekniske løsninger, der skal finde sted i forbindelse med etableringen af Udbetaling Danmark:

”I den forbindelse er det efter Datatilsynets opfattelse nødvendigt, at der ved indretningen af de it-løsninger, som skal anvendes, er opmærksomhed på personers ret til privatliv og databeskyttelse.

Datatilsynet skal opfordre til, at der gennemføres en såkaldt privatlivsimplicationsanalyse (PIA). I den forbindelse kan der søges inspiration i det materiale, som er udformet af Den tværoffentlige arbejdsgruppe vedrørende privacy⁴.

Beskyttelse af personoplysninger og privatliv bør efter Datatilsynets opfattelse indgå som en integreret del af ethvert digitaliseringsprojekt. I den forbindelse skal Datatilsynet endvidere opfordre til brug af såkaldte privatlivsfremmende teknologier eller ”Privacy Enhancing Technologies”. ”

5. Statistiske oplysninger

5.1. Det fremgår af lovforslagets § 29, stk. 1, at Udbetaling Danmark har pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som social- og integrationsministeren anmoder om samt til at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.

Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår bl.a.:

”Social- og Integrationsministeriet kan således have behov for at kunne anmode Udbetaling Danmark om at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger og lignende på særlige områder, som ikke er dækket af den løbende statistik, for eksempel i forbindelse med lovforberedende arbejde og som led i opfølgningen på gennemførte lovændringer. Dette kan ske i form af såvel kvantitative som kvalitative undersøgelser i Udbetaling Danmark.

[...]

³ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

⁴ <http://www.itst.dk/sikkerhed/privacy/retningslinjer-til-beskyttelse-af-privatlivets-fred-i-tverroffentlige-digitaliseringsprojekter/pdf/Retningslinjer%20til%20beskyttelse%20af%20privatlivets%20fred%20i%20tverroffentlige%20digitaliseringsprojekter.pdf>

Beskæftigelsesministeren vil fortsat kunne indhente oplysninger, herunder data på individniveau, fra Udbetaling Danmark efter §§ 62, 63, og 66 i lov om ansvaret og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats.”

5.2. Det står ikke Datatilsynet klart, om Social- og Integrationsministeriet på samme måde som beskæftigelsesministeren kan indhente statistiske oplysninger på individniveau.

Datatilsynet gør opmærksom på, at anvendelse og videregivelse af oplysninger i forbindelse med statistik, eksempelvis i forbindelse med lovforberedende arbejde, efter tilsynets opfattelse bør ske på aggregeret niveau, således at unødigt spredning/videregivelse af følsomme oplysninger på individniveau undgås, jf. princippet i persondatalovens § 5, stk. 3.

Hvis der behandles personoplysninger på individniveau *udelukkende* i statistisk øjemed, skal Datatilsynet gøre opmærksom på de begrænsninger, der følger af persondatalovens § 10, stk. 2 og 3. Oplysninger omfattet af persondatalovens § 10 må således ikke senere indgå i almindelig administrativ sagsbehandling hos en myndighed.

6. Afsluttende bemærkninger

6.1. Datatilsynet skal for god ordens skyld henlede opmærksomheden på, at beskrivelsen af persondatalovens videregivelsesregler i lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.1.1., side 30, ikke er retvisende. For elektronisk videregivelse finder således samtlige regler i persondataloven anvendelse.

6.2. Beskrivelsen af persondatalovens regler i lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.2.1., side 33 øverst, er heller ikke retvisende. Persondataloven skal være opfyldt for enhver behandling af personoplysninger – også intern udveksling. Ved behandling af personoplysninger uden samtykke gælder der efter reglerne i persondatalovens §§ 6, 7 og 8 krav om *nødvendighed* – se også afsnit 1.2. i dette brev.

6.3. Datatilsynet skal anmode om at få lovforslaget i fornyet høring, når forholdet til persondataloven og databeskyttelsesdirektivet er beskrevet nærmere, jf. tilsynets tilkendegivelser i dette brev.

6.4. Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Janni Christoffersen
Direktør

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: gbo@penst.dk

12. december 2011

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2011-112-0439
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

Ved e-mail af 14. november 2011 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Datatilsynet skal i den anledning udtale følgende:

1. Forholdet til persondataloven

1.1. I afsnit 2.5. Udveksling af oplysninger – forholdet til persondataloven m.v. er bl.a. følgende anført:

”Der er på den baggrund i L X, forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.) foreslået en række bestemmelser om udveksling af oplysninger mellem kommunen og Udbetaling Danmark, der fraviger de gældende regler i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område samt persondataloven.”

Som det fremgår af Datatilsynets udtalelse af 14. december 2011 til Social- og Integrationsministeriet vedrørende det lovforslag, der omtales i det nævnte afsnit 2.5., har Datatilsynet henstillet, at Social- og Integrationsministeriet vurderer de påtænkte bestemmelser, der fraviger persondataloven, i forhold til reglerne i databeskyttelsesdirektivets artikler 7 og 8.

Der henvises især til punkt 1.2. i tilsynets udtalelse af 14. december 2011.

1.2. I bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 3, anføres bl.a. følgende:

”Videregivelsen af oplysninger fra Udbetaling Danmark til kommunen efter forslaget § 1, nr. 3, om afslag på folkepension, tilkendt brøkpension, overgang fra førtidspension til folkepension samt om Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og formuens størrelse forudsættes at ske inden for rammerne af persondataloven. De pågældende oplysninger er almindelige, ikke følsomme oplysninger, der er omfattet af persondatalovens § 6 og vil derfor kunne videregives af Udbetaling Danmark til kommunen uden samtykke fra borgeren.”

Med hensyn til muligheden for at videregive almindelige personoplysninger omfattet af persondatalovens § 6 indeholder såvel direktivets artikel 7 som persondatalovens § 6 krav om nødvendighed i forhold til de forskellige videregivelsesadgange uden samtykke. Se f.eks. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 6 og 7.

Datatilsynet anbefaler, at Social- og Integrationsministeriet præciserer, hvorfor de videregivelser, som der ønskes skabt hjemmel til, er nødvendige.

1.3. I bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 13, anføres bl.a. følgende:

”Videregivelsen af oplysninger fra kommunen til Udbetaling Danmark om at en borger er tilkendt førtidspension forudsættes at ske inden for rammerne af persondataloven. En oplysning om at en borger er tilkendt førtidspension, er en oplysning om helbredsmæssige forhold, der er omfattet af persondatalovens § 7. Videregivelsen skal derfor som udgangspunkt ske med borgerens forudgående samtykke, i det omfang oplysningen videregives fra en forvaltning i kommunen, der udfører ”opgaver inden for det sociale område” og dermed er omfattet af persondatalovens § 8, stk. 3. Samtykket vil kunne afgives i forbindelse med ansøgning om førtidspension. For en nærmere beskrivelse af persondatalovens § 8, stk. 3, henvises til afsnit 2.7.1.2 i de almindelige bemærkninger i L X, forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.).”

For følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens § 7 og direktivets artikel 8 gælder der som udgangspunkt et forbud mod, at sådanne oplysninger udveksles eller på anden måde behandles. Udvekslingen vil dog undtagelsesvist kunne ske, hvis en af betingelserne i artikel 8 er opfyldt. I forhold til de aktuelt påtænkte videregivelser synes navnlig artikel 8, stk. 2, litra e, andet led, relevant. Der kan efter denne bestemmelse, som svarer til persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, ske behandling, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Hvis Social- og Integrationsministeriet ønsker at tilvejebringe en hjemmel til udveksling af oplysninger omfattet af persondatalovens § 7, skal Datatilsynet anbefale, at ministeriet beskriver i lovforslaget, hvorfor de videregivelser, som der ønskes skabt hjemmel til, er nødvendige for, at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Der henvises i øvrigt til punkt 1.1. og 1.2. i tilsynets udtalelse af 14. december 2011 til ministeriet.

1.4. Datatilsynets bemærkninger under 1.3. gør sig tilsvarende gældende i forhold til forslaget til § 2, nr. 11, hvor der efter bemærkningerne ligeledes er tale om at etablere hjemmel til behandling af følsomme personoplysninger omfattet af persondatalovens § 7.

1.5. I bemærkningerne til forslagets § 3, nr. 9 (rettelig nr. 8), anføres bl.a. følgende:

”Videregivelsen af oplysninger fra Udbetaling Danmark til Økonomistyrelsen efter § 19 a forudsættes at kunne ske uden samtykke fra borgeren, idet bestemmelsen antages at indeholde en fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3, når kommunen i dag videregiver fra en forvaltning i kommunen, der udfører ”opgaver inden for det sociale område”.

Når videregivelsen af oplysninger fremover vil ske fra Udbetaling Danmark til Økonomistyrelsen forudsættes dette ligeledes at kunne ske uden samtykke fra borgeren og vil således være en fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3.”

Datatilsynet går ud fra, at Social- og Integrationsministeriet har vurderet, om de videregivelser, som der ønskes skabt hjemmel til, er nødvendige og inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet. Tilsynet anbefaler, at overvejelserne herom indgår i lovforslaget, jf. ovenfor under punkt 1.1.

1.6. I bemærkningerne til forslaget § 7, nr. 3, anføres bl.a. følgende:

”Hvis kommunen i forbindelse med en virksomhedskontrol undersøger borgere, der modtager ydelser fra Udbetaling Danmark, og der ved undersøgelsen fremkommer oplysninger, der har betydning for Udbetaling Danmarks sagsbehandling, kan kommunen videregive oplysningerne uden samtykke fra borgeren efter persondatalovens § 8, stk. 2, da oplysningerne har betydning for de afgørelser, som Udbetaling Danmark skal træffe. Ved vurderingen af, om oplysningen er relevant at videregive til kommunen, har kommunen adgang til at se, hvilke kontante ydelser og kontante tilskud borgeren modtager fra Udbetaling Danmark, jf. forslaget til § 8 i L X, forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.).”

Når der er tale om videregivelse af følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens § 8 indeholder såvel direktivets artikel 7 som persondatalovens § 8, stk. 2, krav om nødvendighed i forhold til de forskellige videregivelsesadgange uden samtykke. Se f.eks. persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 3.

Datatilsynet skal henstille, at det tydeliggøres i bemærkningerne, at videregivelsen skal være nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 3. Såfremt der ønskes adgang til at videregive personoplysninger på et andet grundlag, bør det præciseres, at der er tale om en fravigelse af persondataloven, og der må foretages en vurdering af den påtænkte videregivelsesadgang i forhold til databeskyttelsesdirektivets artikel 7.

Der henvises i øvrigt til punkt 1.2. og punkt 3.2.2. i tilsynets udtalelse af 14. december 2011 til ministeriet.

2. Udbetaling Danmarks overtagelse af it-system m.v.

2.1. Af de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.5., fremgår bl.a.:

”Børne- og ungeydelsen hører i dag under Skatteministeriet. Skatteministeriet har ansvaret for lovgivningen om børne- og ungeydelsen, it-systemet til beregning og udbe-

taling samt vejlednings- og informationsopgaven i forhold til borgerne. For at skabe en større sammenhæng i opgaveløsningen med børne- og ungeydelsen, foreslås det, at Udbetaling Danmark også fra Skatteministeriet overtager det tilknyttede it-system samt vejlednings- og informationsopgaven i forhold til borgerne. Skatteministeriet vil fortsat være ressortansvarlig for lovgivning på området. Afgørelser om forældremyndighedsindehavernes skattepligt vil fortsat skulle træffes af told- og skatteforvaltningen.”

2.2. Datatilsynet skal henlede opmærksomheden på persondatalovens¹ § 3, nr. 4, hvor "den dataansvarlige" defineres som den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af oplysninger.

Det står ikke Datatilsynet klart, om Udbetaling Danmarks overtagelse af it-systemet og vejlednings- og informationsopgaven i forhold til borgerne på området for børne- og ungeydelsen betyder, at Udbetaling Danmark ligeledes bliver dataansvarlig for den behandling af personoplysninger, der vil finde sted i den forbindelse.

Da fastlæggelsen af dataansvaret er helt grundlæggende for behandlingen af personoplysninger, skal Datatilsynet henstille, at dette præciseres i lovforslaget.

3. Digital kommunikation

3.1. Af lovforslagets § 1, nr. 48, fremgår, at det foreslås, at der i lov om social pension indsættes en ny § 62 a. Det foreslås, at § 62 a, stk. 1, får følgende ordlyd:

”Social- og integrationsministeren kan på Pensionsstyrelsens sagsområde, jf. § 62, fastsætte regler om, at kommunikation mellem Pensionsstyrelsen og andre myndigheder samt mellem Pensionsstyrelsen og borgere skal ske i elektronisk form (digital kommunikation) og herunder fravige formkrav i lovgivningen, der er til hinder for digital kommunikation.”

3.2. En tilsvarende bestemmelse foreslås ifølge lovforslagets § 2, nr. 43, indsat ved en ny § 56 a i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

3.3. Datatilsynet lægger til grund, at der med lovforslaget ikke tilsigtes en fravigelse af de sikkerhedskrav, som følger af persondatalovens § 41, stk. 3, og sikkerhedsbekendtgørelsen².

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

² Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Datatilsynet kan endvidere henvide til sit hørings svar af 14. december 2011 til Social- og Integrationsministeriet vedrørende forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.), punkt 4.5.

4. Arkivregler

4.1. Af bemærkningerne til lovforslagets § 26, fremgår bl.a.:

”Det foreslås i stk. 2, at kommunen efter anmodning fra Udbetaling Danmark skal sende en kopi af de ønskede akter fra sager, der efter stk. 1, nr. 1-2, opbevares i kommunen. Det er hensigten, at fremsendelse af kopier sker elektronisk. Kommunen har i forbindelse med anmodninger om kopi af akter fra Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgeren ret til at gennemgå og sortere en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark, med henblik på at kunne imødekomme Udbetaling Danmarks anmodning. Kommunen har desuden ret til at gennemgå og sortere en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark, hvis sagen indeholder oplysninger, der vedrører kommunens myndighedsområde, og som kommunen har et sagligt behov for. Det kan for eksempel være, hvis borgeren beder om at genoptage en sag på kommunens myndighedsområde. Når en kommune modtager en anmodning fra Udbetaling Danmark om at sende en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark, skal kommunen betragtes som databehandler for Udbetaling Danmark. Kommunen kan derfor indhente oplysningen uden samtykke fra borgeren.”

4.2. Datatilsynet skal henlede Social- og Integrationsministeriets opmærksomhed på arkivlovens §§ 32 og 34, der har følgende ordlyd:

”§ 32. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan i konkrete tilfælde meddele tilladelse til benyttelse af dokumenter, arkivenheder eller grupper af arkivenheder, som er afleveret til et kommunalt eller regionalt arkiv, inden udløbet af tilgængelighedsfristerne, jf. dog § 34.”

”§ 34. Tilladelse efter §§ 31 og 32 kræver samtykke fra Datatilsynet, hvis arkivenheden er afleveret fra en myndighed inden for den offentlige forvaltning og indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og

- 1) tidligere behandling af oplysningerne har været omfattet af lov om behandling af personoplysninger eller
- 2) oplysningerne stammer fra et edb-register, der har været først for den offentlige forvaltning.”

Der ses ikke i lovforslaget at være taget stilling til forholdet mellem lovforslagets § 26 og arkivlovens §§ 32 og 34.

Datatilsynet lægger umiddelbart til grund, at den i bemærkningerne til lovforslagets § 26 omtalte situation, hvor kommunen skal videregive arkiverede akter til Udbetaling Danmark, formentligt vil finde sted i et ikke ubetydeligt antal tilfælde.

Datatilsynet skal derfor henstille, at det overvejes, hvordan lovforslagets § 26 tænkes udmøntet set i forhold til den beskrevne situation. Hvis det forudsættes, at Datatilsynet i medfør af arkivlovens § 34 skal give samtykke, må det forventes at medføre en ikke ubetydelig arbejdsbyrde for tilsynet, som ikke har været forudsat tidligere. Der er i lovforslaget ikke taget stilling til de økonomiske konsekvenser for tilsynet i den forbindelse.

4.3. Det står endvidere ikke tilsynet klart, hvad der menes med, at kommunen vil være databehandler for Udbetaling Danmark, når kommunen modtager en anmodning fra Udbetaling Danmark om at sende en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark.

Efter Datatilsynets praksis sidestilles det, at oplysninger overføres til arkiv, således med sletning.

Når Udbetaling Danmark har overført oplysninger til arkiv, kan Udbetaling Danmark efter Datatilsynets opfattelse ikke længere siges at være dataansvarlig for oplysningerne, hvorfor kommunen heller ikke kan siges at være databehandler for Udbetaling Danmark.

Datatilsynet må henstille, at lovforslagets § 26 overvejes nærmere i det videre forløb.

5. Vedrørende bemyndigelsesbestemmelser

5.1. Ved udmøntningen af lovforslagets § 4, nr. 15, og § 13, nr. 15, skal Datatilsynet særligt anbefale Social- og Integrationsministeriet at forholde sig til persondatalovens bestemmelser, herunder de grundlæggende databeskyttelsesprincipper i lovens § 5 om saglighed og proportionalitet, jf. persondatalovens § 5, stk. 2 og 3.

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent

Til
Pensionsstyrelsen,
e.mail: add@penst.dk & gbo@penst.dk

Hvidovre, den 12.december 2011
Sag 11/888 – Dok. 9428/11 SL/mol/kft

Høring vedrørende Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark samt Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love

---

Danske Handicaporganisationer (DH) har fra Pensionsstyrelsen modtaget ovenstående til høring. DH takker for muligheden for at fremkomme med vore synspunkter og har følgende bemærkninger:

Krav til personlig borgerbetjening i kommunen

DH har svært ved at se, hvordan opdelingen mellem opgaver med hhv. objektiv og subjektiv sagsbehandling hænger sammen med ”den ene indgang” til glæde for borgerne, som kun skulle komme et sted, og som der blev talt meget om som grundlag for kommunalreformen.

Netop borgere, som modtager flere af de ydelser, som skal flyttes til UD, har behov for at stå ansigt til ansigt med en sagsbehandler og få forklaret indhold i ansøgningsskemaer og udsendte bilag. Mange borgere med handicap lider af kognitive vanskeligheder og har bl.a. problemer med at læse, med koncentrationen, overblik og planlægning. De har brug for særlig støtte til at forstå sammenhænge i forhold til deres ydelser.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at kommunen skal kunne svare overordnet, når borgeren har spørgsmål, der drejer sig om udbetalingen fra UD. Kommunen skal hjælpe borgere med særlige behov med at udfylde ansøgninger til UD, at forklare indhold i breve, varetage kontakten til UD under en sagsbehandling.

Det er meget magtpåliggende for DH, at der i kommunerne forefindes et tilstrækkeligt antal ressourcer til den personlige borgerbetjening, når et stort antal medarbejdere flyttes til UD fra kommunen. **DH frygter**, at borgerne vil blive sendt frem og tilbage mellem kommunen og computeren (kontakten med UD), hvis der ikke er tilstrækkeligt med ansatte til at vejlede dem. Nogle vil opgive og falde imellem to stole.

Borgerens ret til hurtig sagsbehandling, vejledning og bistand

Det fremgår af § 3, stk. 2, at ”UD skal henvise borgeren til kommunen ved behov for helhedsorienteret vejledning.” **DH vil opfordre til**, at der udarbejdes fælles retningslinier til

vurderingen af, hvornår der er et sådant behov. Disse retningslinier skal sikre, at alle, der har brug for helhedsorienteret vejledning, kommer videre til kommunen. På trods af retssikkerhedslovens § 5 om helhedsorienteret hjælp, er det desværre DH's erfaring, at mange borgere ikke får behandlet deres ansøgning og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp. Derfor er det vigtigt med fælles retningslinjer. Det anbefales desuden, at der i forbindelse med UD's henvisning automatisk sker en orientering af den ansvarlige kommune. Hvis borgeren ikke selv opsøger kommunen, skal denne således være forpligtet til at opsøge den pågældende.

På samme måde skal kommunen ved henvisninger til UD af denne gruppe borgere sikre, at UD orienteres om, at der i denne forbindelse er sket vejledning og evt. ydet bistand til borgeren.

Kommunens forpligtelse til at yde vejledning og bistand fremgår af § 4. Her mener DH, at formuleringerne "*i fornødent omfang*" svækker bestemmelsen. Det fremgår således, at kommunen i fornødent omfang skal:

- Yde generel vejledning,
- yde bistand til fremmødte borgere, der vurderes ikke at kunne benytte sig af digitale vejledninger og selvbetjeningsløsninger,
- yde bistand til borgere med særlige behov.

DH foreslår, at "*i fornødent omfang*" slettes, så forpligtelsen træder tydeligere frem. Modsat vil bestemmelsen blive uklar og lægge op til gradbøjning og fortolkning af, hvad "*i fornødent omfang*" betyder.

UD's borgerrettede personale

Når en administrativ funktion, som udbetaling efter faste og ens regler centraliseres, er det naturligt, at det personale, der overflyttes til betjeningen af funktionen, er de personer, der er specialister i håndteringen af de fastlagte ens ydelser.

UD har imidlertid ifølge de fremsendte lovforslag en langt mere kompliceret opgave end den blotte ukomplicerede håndtering af udbetalinger, når det i konceptet også ligger, at UD's sagsbehandlere skal være opmærksomme på borgerens individuelle forhold.

DH anbefaler, at det sikres, at det borgerrettede personale i UD suppleres med en gruppe medarbejdere, der særligt er gearret til at håndtere den komplicerede rådgivning. Ikke nødvendigvis for at give den specialiserede rådgivning, men blot for, at teamet kan foretage den rette rapportering til hjemkommunen og for at sikre, at de relevante individuelle sager vises tilbage til den rette kommunale sammenhæng. I modsat fald skal den kommunale borger-service foretage den nødvendige analyse og hermed vil borgerens oplevelse af det totalt forvirrende og uhensigtsmæssige system blive unødigt bekræftet.

Borgere med betydelige behov for bistand

En del borgere i UD's målgruppe har kognitive funktionsnedsættelser, og det er kun en relativt beskedent andel af disse borgere, som er under værgemål. Også blandt borgere med meget omfattende kognitive funktionsnedsættelser er der borgere uden hverken personligt eller økonomisk værgemål.

For borgere med ophold i botilbud efter servicelovens § 108 er der endnu et aspekt. De kan i forvejen have to forskellige kommuner involveret i deres sag: Den tidligere kommune (betalingskommune), der bestemmer i forhold til serviceloven, og opholdskommunen, der bestemmer i forhold til øvrige lovgivninger (beskæftigelse, uddannelse m.v.). Med UD får de endnu en sagsbehandlende myndighed på en geografisk distance.

Disse grupper af borgere er særdeles sårbare i relation til UD-konstruktionen, idet der i praksis er et meget betydeligt behov for bistand og vejledning, herunder også meget konkret og direkte bistand til brug af diverse online-formularer m.v. Flere vil være helt ude af stand til selv at benytte PC og diverse formularer og vil have en endog meget begrænset forståelse af indholdet i sagsbehandling osv.

En række borgere vil således reelt ikke være den, som afgiver oplysninger m.v., selvom det digitalt vil fremstå som sådan. Oplysningerne vil i praksis være afgivet på vegne af borgeren af de personer, som yder bistand til borgeren i denne forbindelse. Det kan dels dreje sig om sagsbehandleren i kommunen, men man må også forvente, at bistanden bliver ydet af pædagogisk personale i borgerens bosted eller pårørende.

DH vil opfordre til, at det sikres, at informationer om bistand og vejledning (samt omfanget heraf) registreres i forbindelse med sagsbehandlingen i såvel UD, som i den pågældende kommune, med henblik på at tydeliggøre ovennævnte problematik, samt sikre borgeren mod anklager om fx at have afgivet forkerte oplysninger mv. En sådan registrering vil også være af betydning i forbindelse med evt. yderligere sagsbehandling i UD, idet det vil fremgå, hvem – ud over borgeren selv – der har indsigt i sagen.

DH anbefaler endvidere, at skemaer indeholder en mulighed for at oplyse, at borgeren får hjælp af en anden borger. Det vil i praksis betyde, at borgerne, for hvem de elektroniske handlinger foretages, og den, der hjælper borgeren, begge vil være kendt for systemet. Dermed ville det være muligt at foretage en baglæns analyse og afdækning af u hensigtsmæssige forløb. Endvidere bør det undersøges, om en sådan ordning kan hjælpe på de retssikkerhedsmæssige forhold for den enkelte, der benytter det elektroniske system uden en egentlig værge, men med den nødvendige intellektuelle og fysiske hjælp af en anden borger.

Besparelser i kommunerne

DH er bekymret for, om etableringen og driften af UD faktisk kan betyde, at kommunerne skal spare andre steder. Der er skabt en del usikkerhed om økonomien i UD. En skønnet besparelse på 300 mio. kr. virker også som et lille beløb i den store sammenhæng og som begrundelse for at opbygge et stort nyt system.

Således satte en høring på Christiansborg i december 2010 spørgsmålstegn ved udregning af besparelserne, da de bygger på gamle tal, og mange kommuner har skåret kraftigt ned siden. Ligeledes har flere kommunale økonomidirektører fremført, at nærmere udregninger viser, at den samtidige finansiering af UD og af borgerservicen i kommunen samlet bliver dyrere, end det er i dag.

Hvis effektiviseringspotentialet ikke indfries, kan det gå ud over ressourcerne til de borgerne nære opgaver, som i forvejen er hårdt ramt.

Sikkerhed for funktionsdygtig opstart i UD

DH ønsker sikkerhed for, at organisering, arbejdsdeling og kommunikationskanaler er på plads fra dag ét i UD, således at alle udbetalinger kan foregå uden problemer. Det er ret alvorligt, hvis borgerne ikke får den service og udbetalt de ydelser, de har krav på. Ydelserne er for mange deres livsgrundlag, hvor det er ringe trøst at kunne søge erstatning længe efter, som i sagerne omkring forsinket tinglysning.

Repræsentation af borgerne i UD's bestyrelse

DH finder det helt afgørende, at der i UD's bestyrelse skal være en repræsentant for borgerne, bl.a. med henblik på at sikre viden om ovennævnte udfordringer i forhold til de målgrupper, som er "kunder" hos UD. Som nævnt kan forudses en række vanskeligheder, som går imod muligheder, ønsker og behov hos borgere med særlige behov. Det bliver derfor meget vigtigt med en direkte kanal til både at rejse og håndtere forventede konkrete erfaringer med uheldige konsekvenser af denne ændring i den offentlige organisering.

Digital og fysisk tilgængelighed

Når borgere, der er berørt af udbetalinger fra love nævnt i § 2, skal kommunikere digitalt med den selvejende institution Udbetaling Danmark, skal det sikres, at denne også kan tilgås af personer med handicap. Det betyder, at digitale formater og programmer skal være tilgængelige for personer med handicap. Dette skal tilføjes i Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark § 14, stk. 3, vedr. valg af elektroniske løsninger og systemer.

Når internetbaseret kommunikation benyttes, skal denne leve op til de internationale retningslinjer for tilgængelige hjemmesider WCAG 2.0, der er en del af aftalen mellem regering, kommuner og regioner om anvendelse af åbne standarder i det offentlige: <http://www.itst.dk/it-arkitektur-og-standarder/standardisering/abne-standarder/aftale-mellem-regeringen-kl-og-danske-regioner-om-abne-standarder-for-software>

Hvis PDF-formatet benyttes, skal det sikres, at dette lever op til krav om tilgængelighed, dvs., at dokumenter skal overholde niveau A i specifikationen, også kaldet PDF/A-1a. Dette er også en del af aftalen om åbne standarder: <http://www.itst.dk/it-arkitektur-og-standarder/tilgengelighed/verktøjskassen/vejledning-til-tilgengelige-hjemmesider/drift-redaktorer/vejledning-til-pdf-filer/vejledning-til-pdf-filer>

Vi nævner dette, fordi der ifølge DH's erfaringer ofte laves digital kommunikation uden hensyntagen til tilgængelighed. DH vil derfor anbefale, at der hentes råd og vejledning om tilgængelighed til digitale systemer og de relevante retningslinjer og standarder hos IT- og Telestyrelsens kompetencecenter IT for alle (KIA): <http://www.itst.dk/kia>. Tilgængelighed er blandt andet afgørende for personer med handicap, der benytter kompenserende programmer som forstørrelsesprogrammer, syntetisk tale, talegenkendelse og særlige pegeredskaber.

Derudover ser vi gerne, at der i udarbejdelsen tages hensyn til folk med kognitive nedsættelser. Dette kan gøre i form af visuel-/symbolbaseret menustruktur samt letlæste tekster. Vejledninger til letlæst kan hentes på: <http://www.pttekst.dk>

Når en sagsbehandling omlægges til elektronisk håndtering, skal det sikres, at løsningerne bliver til at håndtere med de handicapkompenserende løsninger, det offentlige i forvejen stiller til rådighed for mennesker med handicap. Det betyder – udover overholdelsen af de allerede nævnte internationale standarder for dokumenter og blanketter – at indgang til og udgang af de enkelte procedurer sker gennem tilgængeliggjorte offentlige faciliteter, eksempelvis sikker identifikation gennem en tilgængelig løsning af personidentifikationen (NemID eller lignende).

I den forbindelse skal det bemærkes, at mange af de offentlige elektroniske blanketter, der anvendes i dag, ikke er tilgængelige med det handicapkompenserende udstyr, bl.a. fordi de ofte forventes udskevne, inden de udfyldes. Her bør der udvikles blanketter og skemaer, der kan håndteres fuldstændig elektronisk på linje med de elektroniske tilmeldings- og interviewsystemer, der efterhånden anvendes i mange sammenhænge. Det bør ligeledes sikres, at løsningerne er til at betjene med såvel tastatur som normale og alternative pegeredskaber.

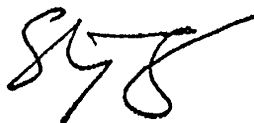
Endelig bør det sikres, at borgeren kan tage en læsbar kopi af de udfyldte blanketter, så man har en elektronisk og printbar udgave af den gennemførte registrering.

DH mener, at ikrafttræden først kan ske, når de digitale løsninger er færdigimplementerede – og efter en afprøvningsperiode hos en række borgere med forskellige former for nedsat funktionsevne. Vi har alt for mange erfaringer med, at digitale systemer startes inden de er færdigudviklede, hvorefter en trial-and-error proces fører til nødvendige tilpasninger og den endelige udformning.

Endelig vil DH understrege nødvendigheden af at sikre den fysiske tilgængelighed til de regionale centre, således at alle kan få adgang til bygningen. Digital og fysisk tilgængelighed gælder både borgere og ansatte.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, kan disse rettes til konsulent for informations- og kommunikationsteknologi Monica Løland, tlf.: 3638 8524, eller e-mail: mol@handicap.dk.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'SL' with a long horizontal stroke extending to the right.

Stig Langvad
Formand

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

05.12.2011
11-1104
LIPE

Udkast til lovgivning om Udbetaling Danmark

FTF har følgende bemærkninger til " Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)" og " Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.)" :

FTF finder, at det positivt at der sker en udvikling på området vedr. udbetalinger, der kan sikre en større ensartethed og kvalitet i sagsbehandlingen, og som kan frigive ressourcer til de borgere, som har størst behov for hjælp. FTF forudsætter, at borgerne har en uændret retsstilling

FTF så gerne at der havde været en beskrivelse af hvordan lovgiver ser opgaven løst i fremtiden. Det er fortsat uklart, i hvor høj grad der bliver tale om "selvbetjening på Internettet", herunder behovet for, at borgerne har og kan anvende Nem-id.

FTF ønsker, at borgerne også fremover kan være i direkte dialog om deres sag, herunder have let og uhindret adgang til at klage over afgørelser i forbindelse med behandlingen af deres sag, uanset deres it-kompetencer og adgang til Internet.

Vedrørende løn- og ansættelsesvilkårene for medarbejdere, der overflyttes til Udbetaling Danmark, skal FTF henvise til KTOs hørings svar.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

E-mail: gbo@penst.dk

Att.: Gitte La Cour Johansson

J.nr. 9815
9. december 2012

HK/Kommunals hørings svar til lovforslag vedr. forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark

HK/Kommunal har på baggrund af Social- og Integrationsministeriets offentliggørelse af høringsmateriale i forbindelse med forslaget til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark følgende bemærkninger:

1. Generel kommentar om én indgang til det offentlige

Som en mere generel kommentar finder HK/Kommunal indledningsvist, at hele konstruktionen med Udbetaling Danmark er i eklatant strid med den bevægelse, der det seneste tiår har søgt at forenkle borgernes adgang til offentlige myndigheder. Med Kommunalreformen blev der landet over etableret borgerservicecentre, som efter en indkøringsfase først indenfor de allerseneste år er begyndt at yde den mere helhedsorienterede service, som planen var. Med lovforslaget fjernes nu en række væsentlige og borgernære udbetalingsopgaver, som erfaringsmæssigt kræver en ikke ringe borgerkontakt.

HK/Kommunal står grundlæggende uforstående overfor denne opsplitning og peger i denne forbindelse på den store risiko for tab af faglighed, helhed og synergi, når disse vigtige opgaver fjernes fra kommunerne. En nærliggende sammenligning er SKAT, hvor vores medlemmer i forbindelse med etableringen af regionale centre oplevede, at servicen overfor borgerne forringedes. En borgers indgang til det offentlige har meget ofte flere anledninger; den enkelte sag kan have aspekter, der relaterer sig til flere forskellige regelkomplekser og forvaltningsgrene. Medarbejderne i SKAT har oplevet, at den synergi, der lå i, at man delte fysisk lokalitet med den kommunale forvaltning, er forsvundet. Medarbejderne har ikke længere de formelle og uformelle kontakter til øvrige forvaltningsgrene, som gjorde, at borgeren kunne få smidiggjort behandlingen af de dele af hendes sag, som ikke snævert henhørte under skatteforvaltningen.

Dette synergitab lader sig vanskeligt måle, hvorfor det lige så vanskeligt kan prissættes, men der er utvivlsomt tale om et stort (også økonomisk) tab, når medarbejdere, der ellers sad dør om dør med andre kolleger i en kommunal forvaltning eller et borgerservicecenter, nu helt fratages denne mulighed for frugtbar kollegial udveksling, ligesom borgeren i mange sager vil opleve, at sagsbehandlingen bliver mere rigid og mindre helhedsorienteret, fordi den nu skal splittes op på flere forskellige myndigheder.

Når Udbetaling Danmark overtager myndighedsansvaret på de fem sagsområder, følger også ansvaret for at tildele ydelser på et korrekt grundlag, det vil sige ansvaret for at gennemføre helhedsorienteret kontrol og træffe afgørelser om snyd.

Det er HK/Kommunals klare opfattelse, at hele aftalegrundlaget fra juni 2010 mellem KL og Regeringen om kommunernes økonomi for 2011 er ændret væsentligt, idet denne aftale bygger på at centralisere udbetalingen af ydelser på helt objektive kriterier. Altså opbygningen af en institution, der udelukkende skal udbetale borgernære ydelser på helt objektive kriterier.

Kommunerne har gennem de seneste år intensiveret arbejdet over for socialt bedrageri. Stort set alle kommuner har opbygget særlige faglige miljøer – kontrolgrupper – der har specialiseret sig i at afsløre snyd med offentlige ydelser.

Herudover er det HK/Kommunals erfaring, at stort set alle sager opdages via det lokale kendskab i forbindelse med helhedsorienteret kontrol og afgørelser. Det er de lokale henvendelser, de lokale observationer, der i langt de fleste tilfælde afgør sager om socialt bedrageri. Vi ser derfor med bekymring på at flytte opgaven med helhedsorienteret kontrol til Udbetaling Danmark.

2. Kommunernes fortsatte vejledningspligt

Et andet forhold, der også risikerer at få ministeriets skøn over den økonomiske gevinst ved konstruktionen til at ændre sig væsentligt, er lovforslagets (helt nødvendige) § 4, efter hvilken kommunerne fortsat skal "...yde generel vejledning om alle de muligheder, der findes for at modtage ydelser på Udbetaling Danmarks sagsområde til borgere, der henvender sig i kommunen". Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med Forvaltningslovens § 7 om vejledningspligt. Denne opgave, tillige med de forpligtelser der følger af § 4, stk. 2 og 3, er ganske betydelig og vil realistisk set udhule det estimerede provenu ved omlægningen. Når alle landets kommuner skal have et parallelt beredskab og faglig viden indenfor Udbetaling Danmarks sagsområde, fortøner formålet med omlægningen sig.

Det fremgår af høringsmaterialet, at det er regeringens mål, at al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt. Denne skrivebordsbetragtning lader sig aldrig realisere. Det er ikke kun pensionister, borgere af anden etnisk herkomst, handicappede, psykisk syge m.fl., der fortsat vil have behov for hjælp og vejledning i telefonen eller (bedst) ved et fysisk møde. Erfaringerne fra etableringen af Nem Id, hvor der har været i omegnen af en million henvendelser om teknisk hjælp fra brugerne, viser med al tydelighed, at også den almindelige dansker har brug for og er mest tryk ved at blive betjent af et levende menneske. Den bebudede gevinst vil efter HK/Kommunals bedste skøn i voldsom grad udhules, da borgerne i vidt omfang må forventes at benytte sig af de muligheder der efter § 4 vil være for fortsat at få hjælp og vejledning fra hjemkommunens administration.

3. Forholdene for de nuværende kommunalt ansatte

Vedrørende det personalejuridiske område har HK/Kommunal hæftet sig ved, at lovforslaget er tavst i relation til håndteringen af personale, hvilket ikke er i overensstemmelse med de forventninger både HK/Kommunal og andre høringsberettigede organisationer på lønmodtagerside har haft til lovforslaget.

Således kom både HK/Kommunal og KTO i forbindelse med lovforslaget vedrørende etableringen af Udbetaling Danmark (Lovtidende A, 1594) med flere indsigelser vedrørende overflytningen af personale fra kommunerne, herunder ikke mindst tjenestemænd. I HK/Kommunals høringssvar af 13. oktober 2010 fremgår det (s. 3 midtpå), at HK/Kommunal forudser et stort antal sager om arbejdsstedændringer. HK/Kommunal noterede sig, at bemærkningerne til dette lovforslag anfører, at stor afstand mellem det hidtidige og det nye tjenestested ikke i sig selv udelukker pligt til at gøre tjeneste i en ny stilling. I denne forbindelse fremkom HK/Kommunal med et konkret eksempel med udgangspunkt i den jyske geografi og de kommende centres placering i udkantsdanmark.

KTO fremhævede i sit høringsvar af 14. oktober 2010, at det ikke er afklaret, om en tjenestemand kan forlange sig afskediget, hvis han som følge af en udvidelse af ansættelsesområdet forflyttes udenfor sit hidtidige ansættelsesområde. Endvidere anførte KTO med alvor, at det vil være en skærpene omstændighed, hvis den dengang foreslåede (og senere vedtagne) overførsel til statslig ansættelse sker med henblik på udvidelse af ansættelsesområdet.

Pensionsstyrelsens sammenskrevne høringsnotat dateret oktober 2010 (bilag 1 til L 57) forholder sig desværre ikke til disse væsentlige indsigelser, ligesom KL heller ikke berører disse spørgsmål i sit høringsvar. Uagtet, at nærværende lovforslag ikke vedrører personaleforhold, er det nødvendigt at benytte lejligheden til at påpege konsekvenserne af denne undladelsessynd. Lovgiver har således intet gjort for at afhjælpe den betydelige retsikkerhed de ansatte befinder sig i - primært de tjenstemandsansatte. Lovgiver kunne således i bemærkningsform have forudsat, at overflytninger alene kunne ske ad frivillighedens vej.

Tilsvarende kunne lovgiver have tilkendegivet, at allerede tjenstemændenes udvidelse af ansættelsesområdet til staten udgjorde en så intensiv ændring, at dette alene kunne ske efter aftale. Ved spm. 33 til L 57 spurgte MF Line Barfoed til tjenstemændenes geografiske tålegrænse, men desværre var svaret ikke videre oplysende. Det bemærkes, at der i det arbejds- og tjenstemandsretlige univers er en indbygget asymmetri, idet der tilsyneladende i ansættelsesforholdet er tale om to ligeværdige kontraktparter, men hvor realiteten er, at der er en stærk og en svag part. Den tjenestemand, der mener sig forflyttet udover tålegrænsen, påtager sig således en voldsom standpunktsrisiko, hvor hun så at sige satser hele sin fremtidige privatøkonomi, hvis hun tager skridt til en prøvelse af spørgsmålet.

HK/Kommunal opfordrer til, at lovgiver forholder sig til det under den forrige høring fremførte og i forbindelse med nærværende lov retter op på, eller i det mindste forholder sig til det fra lønmodtagerside fremførte.

HK/Kommunal opfordrer til, at lovgiver i bemærkningsform - eller ved en ændring af lovforslaget - forholder sig til det påtænkt overførte personales skæbne. Der er eksempelvis ikke pt. klarhed over, hvordan de udlånte tjenstemænds ansættelsesbreve kommer til at se ud. Lovgiver kan tilkendegive, at der med lovkomplekset ikke er forudsat nogen udvidelse af ansættelsesområdet eller i det mindste, at lovgiver forudsætter, at der ikke forflyttes tjenstemænd mod deres vilje.

Det bemærkes, at udvidelsen af ansættelsesområdet i forbindelse med omorganiseringen af SKAT begrænsedes til den enkelte skatteregions område. Til inspiration kan det tillige nævnes, at flere regioner ved kommunalreformens udrulning i tillæg til ansættelsesbreve har præciseret, at den enkelte ansatte ikke som følge af omstruktureringen skal tåle længere transporttid end vedkommende hidtil har skullet tåle.

Det bemærkes, at også en lang række overenskomstansatte mister deres arbejde, idet deres nye arbejdsplads kommer til at ligge så langt væk fra nuværende, at det ikke er muligt at opretholde ansættelsesforholdet. Det betyder, at Udbetaling Danmark skal ansætte nye medarbejdere, som skal oplæres og uddannes, mens kommunalt ansattes viden og erfaring går tabt.

Det bemærkes, at der ikke på nuværende tidspunkt er sikret en fortsættelse af de kompetencegivende efter- og videreuddannelser, som kommunerne i dag benytter for at sikre og opretholde kvaliteten i de kommunale medarbejders faglige og personlige kompetencer. Det må forventes, at der vil ske en vis udveksling af medarbejdere mellem Udbetaling Danmark og kommunerne også på længere sigt og her vil der opstå "huller", idet Udbetaling Danmark ikke hidtil har udvist interesse for det etablerede kommunale uddannelsessystem.

4. Ingen medarbejderindflydelse eller -involvering

Som påpeget i høringsvaret til L 57 er det særdeles u hensigtsmæssigt, at der ikke er sikret formel og reel medarbejderindflydelse i etableringsfasen. Flere af ovennævnte stridspunkter kunne efter alt at dømme have fundet en løsning, hvis der havde været et forum for medarbejderindflydelse. I

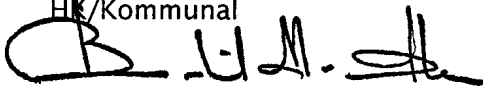

forbindelse med omorganiseringen af SKAT valgtes netop en model, hvor medarbejderne var sikret indflydelse fra første færd. Dette var en væsentlig tryghedsskabende foranstaltning. Ligeledes er der sikret medarbejderindflydelse ved større fusioner eller opgaverokeringer indenfor statens område.

I mangel på et sådant forum må HK/Kommunal tillige anvende denne lejlighed til at afæske lovgiver svar på, hvorledes overførslen af personalesager tænkes realiseret? - Det være sig både for tjenestemænd og overenskomstansatte. HK/Kommunal ser gerne, at dette spørgsmål adresseres i bemærkningsform, eller i det mindste, at et høringsnotat redegør for overførslen af personalesager, herunder hvordan det sikres, at disse data overføres i overensstemmelse med Persondataloven.

./.. HK/Kommunals høringssvar af 13. oktober 2010 vedrørende forslag til Lov om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark.

Med venlig hilsen
HK/Kommunal

Bodil Otto
Formand

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

E-mail: gbo@penst.dk

Att.: Gitte La Cour Johansson

J.nr. 9815
Den 9. december 2011

HK/Kommunal fremsender hermed hørings svar i forbindelse med forslaget til Lov om ændring af love i forbindelse med flytning af opgaver til Udbetaling Danmark.

Bemærkninger til forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love

(Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

Lovtekst side 31:

"Der foreslås en ny og forenklet klagestruktur, således at alle afgørelser, der træffes af Udbetaling Danmark kan påklages direkte til Ankestyrelsen som første og eneste administrative klageinstans."

Bemærkning:

HK/Kommunal undrer sig over, hvorfor der er denne forskel på klageinstanser i kommunerne og Udbetaling Danmark.

Lovtekst side 46:

"5. Administrative konsekvenser for borgeren

Forslaget vil medføre, at langt hovedparten af borgere for fremtiden alene vil skulle sende ansøgninger mv. digitalt til Udbetaling Danmark. Der vil i den forbindelse blive lagt stor vægt på bedre muligheder for fleksible it-selvbetjeningsordninger.

Borgere, der ikke er it-parate vil kunne få bistand til at betjene sig selv digitalt i borgerservicecentre i forhold til ydelser, der administreres af Udbetaling Danmark, ligesom borgere med særlige behov vil kunne få mere omfattende bistand fra kommunen til at søge om ydelser hos Udbetaling Danmark og til kontakt til Udbetaling Danmark i øvrigt.

Alle borgere vil fortsat have ret til helhedsorienteret vejledning om Udbetaling Danmarks ydelser i kommunens borgerservicecentre, herunder om ydelser, som hører Udbetaling Danmarks myndighedsområde."

Bemærkning:

Ovennævnte vil betyde mere omfattende bistand fra kommunen og HK/Kommunal er bekymret for, at der bliver det samme arbejde for kommunerne, som der er i dag, når borgere skal hjælpes med Udbetaling Danmark relaterede henvendelser.

HK/Kommunal frygter, at det kan blive svært at bevare og opretholde de faglige kompetencer på sagsområderne, der overflyttes til Udbetaling Danmark. Flere af de medarbejdere, der ikke er udpeget til Udbetaling Danmark, er eller vil blive overflyttet til andre områder i kommunerne. Derved mister kommunerne den faglige viden omkring sagsområderne og det bliver vanskeligt, at give borgere med særligt behov den nødvendige bistand, når det ikke blot vedrører brugen af en selvbetjeningsløsning, men en kompliceret sagsudredning. Vi tænker fx specielt på grænsegængere, ansøgning om udbetaling og afkrævning af underholdsbidrag, hvor parterne ikke kan blive enige om, hvor meget der er betalt eller ej eller tilbagebetaling af boligstøtte. Det vanskeliggøres især af, at kommunerne ikke har læseadgang til fagsystemer og/eller journaler.

En løsning kunne være at udpege medarbejdere fra kommunerne for hvert sagsområde, der skal være kontaktperson til Udbetaling Danmark og derfor have ansvaret for løbende opdatering af kolleger på sagsområderne.

Såfremt Udbetaling Danmark allerede på nuværende tidspunkt har gjort sig nogle tanker omkring ovenstående, vil det være oplagt, at det bliver meldt ud til kommunerne, så de allerede på nuværende tidspunkt kan udpege de personer, der skal have borgerkontakten fremadrettet på sagsområderne.

Lovtekst side 51:

"Kommunen skal ved sin afgørelse om ret til helbredstillæg lægge Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og om formuens størrelse til grund. Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og formuens størrelse kan indbringes for Ankestyrelsen. Kommunens afgørelse om ret til helbredstillæg kan indbringes for det sociale nævn. Nævnet kan ikke tage stilling til Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og formuens størrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1 nr. 42-43, samt til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger."

Bemærkning:

Bekymringen er, at det ikke bliver gennemskueligt for borgere, hvor afgørelserne træffes.

Lovtekst side 75-76:

"Til nr. 12

Efter gældende regler har kommunerne kompetence til at træffe afgørelse efter § 15, hvis lejen overstiger halvdelen af husstandsindkomsten. Kommunen skal efter en samlet vurdering af husstandsmedlemmernes økonomiske og personlige forhold bestemme, om boligstøtte kan ydes m.v.

Med dette lovforslag opdeles opgaverne mellem kommunerne og Udbetaling Danmark, og der er derfor behov for at præcisere, at det er kommunen, der vurderer, om der foreligger sådanne omstændigheder, at betingelserne for at give afslag efter § 15 er opfyldt efter kommunens egen vurdering, når kommunen træffer afgørelse efter § 55 om støtte til betaling af beboerindskud. Der er således tale om, at Udbetaling Danmark og kommunerne uafhængigt af hinanden foretager en selvstændig vurdering af, om betingelserne i § 15 er opfyldt, alt efter om der træffes afgørelse om henholdsvis boligsikring og boligydelse eller beboerindskudslån, uanset at kommunerne ikke længere har kompetence til at træffe afgørelse efter § 15."

Bemærkning:

HK/Kommunal finder det uheldigt, at det både er kommunerne og Udbetaling Danmark, som skal træffe afgørelse efter § 15 i forhold til, om husstandsindkomsten overstiger halvdelen af huslejen.

Vores frygt er, at der er risiko for, at afgørelserne ikke er ens, samt at det vil give forvirring hos borgeren/ansøgeren, hvis ikke afgørelserne er ens.

Lovtekst side 84:

"Præciseringen af, at kommunen kan undersøge forhold for borgere, som modtager indtægtsregulerede ydelser fra Udbetaling Danmark, betyder, at kommunen alene kan foretage kontrol med ydelser, hvor det i forbindelse med et virksomhedsbesøg er relevant at se nærmere på, om borgeren har oplyst alle indtægter til Udbetaling Danmark. Det vil således ikke være muligt for kommunen at undersøge forhold hos en borger, der alene modtager børnetilskud, da denne ydelse ikke er afhængig af indtægt."

Bemærkning:

HK/Kommunal stiller spørgsmålstegn ved, hvordan og hvem, som skal kontrollere om borgere, der modtager børnetilskud snyder. Det er oplagt, at det er kommunernes kontrolenheder, der tager sig af denne opgave. Hvordan skal kommunerne forholde sig, hvis en borger kontakter kommunen omkring mistanke om snyd med ydelser og det så viser sig, at det er børnetilskud, skal kommunerne så henvise til Udbetaling Danmark?

Lovtekst side 89:

"For at gøre administrationen hos Udbetaling Danmark af børnetilskud og af børne- og ungeydelsen mere ensartet foreslås, at formkravet om ansøgning, når ydelsen udbetales til andre end moderen, udgår. I de tilfælde, hvor ydelsen skal udbetales til en anden, og Udbetaling Danmark ikke har oplysninger herom, antages det, at den, som ydelsen skal udbetales til, retter henvendelse herom til Udbetaling Danmark. Denne fremgangsmåde benyttes i dag ved udbetaling af børnetilskud."

Bemærkning:

HK/Kommunal er ikke bekendt med, at "denne fremgangsmåde benyttes i dag ved udbetaling af børnetilskud" og finder derfor, at lovteksten med hensyn til dette er utydelig og uforståelig.

Lovtekst side 93:

"Efter gældende praksis antages, at retten til orlov er betinget af, at orloven tilbringes sammen med barnet. Dette foreslås nu indskrevet i loven. Retten til orlov gøres ikke betinget af, at ansøgeren bor sammen med barnet, men det forudsættes, at der er daglig kontakt mellem orlovshaveren og barnet"

Bemærkning:

HK/Kommunal finder det uklart, hvordan Udbetaling Danmark/kommunerne sikrer sig, at der er daglig kontakt mellem orlovshaveren og barnet. Vil dette ske ved tro og love erklæring?

Lovtekst side 94:

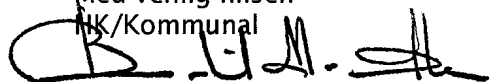
"Som følge af aftale om ..., skal der ikke længere være opfølgningssamtaler med gravide, der er sygemeldte på grund af graviditeten før 4 uger før forventet fødsel.

Det foreslås på den baggrund, at beskæftigelsesministeren i stedet bemyndiges til at fastsætte regler om anmeldelse og dokumentation ved fravær før 4 uger før forventet fødsel. Der vil blive fastsat regler om en lægelig dokumentation af omfanget og varigheden af det af lægen anbefalede fravær, samt for beskæftigede ansøgere en erklæring fra arbejdsgiveren om, at det ikke har været muligt at tilbyde anden passende beskæftigelse, som ikke indebærer risiko for fosteret."

Bemærkning:

Hvordan skal denne erklæring fra arbejdsgiveren indhentes? Skal denne indhentes samtidig med, at man indhenter lægelig dokumentation eller skal det indgå som en del af arbejdsgivers ansøgning om refusion?

Med venlig hilsen
HK/Kommunal

Bodil Otto
Formand

Pensionsstyrelsen
Landemærket 11
1119 København K

E-mail: penst@penst.dk

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 70 11 45 45
Fax 33 30 44 49
www.hk.dk/kommunal

sagsnr.: 8420-9815
/hg
13. oktober 2010

Vedr. HK/Kommunals høringssvar til lovforslag vedrørende etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark.

Indledning

HK/Kommunal har modtaget Beskæftigelsesministeriets forslag til lov vedrørende etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark med henblik på bemærkninger.

HK/Kommunal har noteret sig, at hensigten med etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark er at samle og effektivisere fem objektive sagsområder, der så vil medføre mindre kommunale omkostninger til administration.

Den besparelse, der hermed opnås skal tilfalde kommunerne, der således tilføres et betydeligt beløb til opretholdelse og udvikling af den kommunale service.

HK/Kommunal stiller sig tvivlende overfor de personalemæssige og økonomiske forudsætninger som lovforslaget hviler på.

Det er antaget, at de fem objektive sagsområder (folkepension, førtidspension, boligstøtte, barseldagpenge og børnebidrag) i dag beskæftiger ca. 2.000 årsværk i kommunerne. Når etableringen af Udbetaling Danmark er fuldt indfaset, forventes det at beskæftige ca. 1.000 årsværk.

HK/Kommunals egen undersøgelse af snitflader og opgavefordeling med den viden vi har i dag, viser et andet og mere nuanceret billede. Holder denne forudsigtelse stik, vil gevinsten ved effektiviseringsgevinsten blive væsentligt mindre end de forudsatte kr. 300 mio.

Hertil kommer, at der vil være en række implementeringsomkostninger ved samlingen af de fem objektive sagsområder i Udbetaling Danmark, som skønnes at udgøre 370 mio. kr. og som afholdes af kommunerne. Skønnet over implementeringsudgifterne vil i sagens natur være behæftet med usikkerhed.

HK/Kommunals bemærkninger

HK/Kommunals høringssvar omfatter bemærkninger til selve etableringen af den selvejende institution Udbetaling Danmark samt til de personalemæssige og ansættelsesretlige problemstillinger, i forbindelse med etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark, der etableres med en bestyrelse med et kommunalt flertal og overførsel af fem objektive sagsområder fra kommunerne.

HK/Kommunals bemærkninger vedrører seks emner:

1. Anvendelse af virksomhedsoverdragelsesloven på overførslen
2. Overførsel af overenskomstansatte
3. Overførsel af tjenestemænd
4. Økonomiske forudsætninger
5. Medarbejderrepræsentation i bestyrelsen
6. Borgeren i centrum/snitflader

Ad 1. Anvendelse af virksomhedsoverdragelsesloven på overførslen

Efter virksomhedsoverdragelseslovens § 1, stk. 2 er en overførsel af offentlige drifts- og myndighedsopgaver fra én offentlig myndighed til en anden ikke omfattet af loven.

Jf. lovforslaget § 9, stk. 1 vil virksomhedsoverdragelsesloven alligevel finde anvendelse på overførslen af de fem objektive sagsområder fra kommunerne til Udbetaling Danmark.

HK/Kommunal erklærer sig enig i, at virksomhedsoverdragelsesloven skal finde anvendelse på den store opgave det vil være at overføre de fem objektive sagsområder fra kommunerne til Udbetaling Danmark.

HK/Kommunal anerkender og bifalder i den forbindelse, lovforslagets tilsagn om, at virksomhedsoverdragelsesloven finder anvendelse på overførslen.

Endelig har HK/Kommunal noteret sig, at overførslen af de fem objektive sagsområder fra kommunerne til Udbetaling Danmark, betragtes som en opgaveoverførsel mellem to offentlige myndigheder.

Ad 2. Overførsel af overenskomstansatte

HK/Kommunal finder, at overførslen af de fem objektive sagsområder fra kommunerne til Udbetaling Danmarks fem regionale centre med en tidshorisont på flere år, bør kunne iværksættes og gennemføres med størst mulig hensyntagen til det personale, der pt. arbejder med opgaverne i kommunerne.

HK/Kommunal er enig i beskrivelsen af de overenskomstansattes rettigheder og pligter, jf. bemærkningerne til § 9 således, at det alt andet lige altid vil bero på en konkret vurdering af, hvornår ændringer i ansættelsesforholdet, herunder geografisk flytning af arbejdsstedet, er så væsentlige, at den overenskomstansatte ikke skal acceptere dette.

I det tilfælde, hvor en stillingsændring vurderes til at være væsentlig, og den overenskomstansatte ikke ønsker at acceptere stillingsændringen, kan den overenskomstansatte forlange sig opsagt, med mindre kommunen kan tilbyde andet arbejde, som den overenskomstansatte accepterer eller som ikke indebærer en væsentlig stillingsændring.

Ad 3. Overførsel af kommunale tjenestemænd

HK/Kommunal stiller sig uforstående overfor formuleringen i bemærkningerne afsnit 2.2 vedrørende overførsel af medarbejdere, hvor det anføres, at "...alene Staten vil kunne overtage de pensionsmæssige rettigheder, der følger med en tjenstemandsstilling."

Denne formulering dækker, efter HK/Kommunals opfattelse ikke over gældende ret, idet der er lige så gode muligheder for at udlåne en kommunal tjenestemand som en statslig.

Bevæggrunden for at foretage denne spøjse overførsel fra kommune til stat, og derefter lade statstjenestemanden tvangsudlåne til Udbetaling Danmark, forekommer på ingen måde tydelig eller oplagt for HK/Kommunal.

I den forbindelse skal HK/Kommunal konkret forespørge,

hvilke forudsætninger der ligger til grund for antagelsen om, at der vil være bedre muligheder for at udlåne en statstjenestemand til Udbetaling Danmark, frem for hvis pågældende havde bibeholdt sin kommunale ansættelse?

Ud fra et praktisk synspunkt burde det være fuldstændig ukompliceret at fastholde tjenestemændenes kommunale ansættelsesområde.

Der er fortilfælde, hvor det har været op til den enkelte tjenestemand, om hun vil beholde sin ansættelse, eller overgå til anden arbejdsgiver.

Denne model er blevet anvendt ved statshospitalernes overførsel til amtskommunerne og ved særfor sorgens udlægning, efter L 328 af 26. juni 1975 og L 257 af 8. juni 1978.

I betragtning af, hvor få tjenestemænd, der vil være involveret, burde det være muligt, ud fra et ønske om personalemæssig hensynsfuldhed at tilbyde den enkelte, om hun vil bevare sin ansættelse eller overføres til Staten.

Bærende for dette ønske skulle netop være, at eksempelvis en medarbejder, der har søgt og fået ansættelse i den tidligere Grenå Kommune, efterfølgende har oplevet at få sit ansættelsesområde udvidet én gang. Det vil ligge helt ud over forudsætningerne for det i sin tid indgåede ansættelsesforhold, hvis hun nu skulle have hele landet som ansættelsesområde, oven i købet med den mulige konsekvens, at hendes fremtidige arbejdsgiver kunne finde på at gøre gældende, at en omlægning af arbejdsstedet til Holstebro ikke skulle udgøre en forflyttelse i tjenestemandsløvens forstand, jf. afsnittet herunder.

HK/Kommunal har noteret sig, at det i bemærkningerne til lovforslagets §§ 9 og 10 anføres, at stor afstand mellem det hidtidige og det nye tjenestested ikke i sig selv udelukker pligt til at gøre tjeneste i en ny stilling.

Det er HK/Kommunals opfattelse, at den fysiske placering af de fremtidige udbetalingscentre, der skal tilgodese udkantsdanmark, i sig selv gør, at der risikerer at opstå et stort antal tvister om overholdelsen af forflyttelsesgrænsen.

Ovenstående eksempel er efter HK/Kommunals opfattelse et bud på en helt urimelig ændring af arbejdssted, som HK/Kommunal ikke mener, at nogen bør finde sig i.

HK/Kommunal kan derfor forudse, sammenholdt med tidligere opgaveoverførsler der er sket, at overførslen af de fem objektive sagsområder fra kommunerne til Udbetaling Danmarks fem regionale centre, vil afstedkomme langt flere tilfælde af arbejdsstedsændringer, som går til eller ud over grænsen for, hvad den enkelte skal tåle.

HK/Kommunal skal i øvrigt tilslutte sig KTOs opfattelse af, at det er uafklaret, om en tjenestemand kan forlange sig afskediget, hvis konsekvensen af en udvidelse af ansættelsesområdet bliver, at hun flyttes udenfor sit hidtidige ansættelsesområde. HK/Kommunal kan derfor erklære sig enig i bemærkningerne til § 10, hvor det er anført, at det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde og vil i sidste instans skulle afgøres af domstolene, hvornår en stilling er passende.

Efter HK/Kommunals opfattelse er det således tvivlsomt, om en tjenestemand har pligt til at lade sig forflytte uden for sit hidtidige ansættelsesområde. Foretages overførsel til staten forinden alene med den hensigt, at udvide ansættelsesområdet for den enkelte tjenestemand med efterfølgende pligt til udlån, vil det være en skærpende omstændighed i vurderingen ved domstolene.

Ad 4. Økonomiske forudsætninger

HK/Kommunal skal henlede opmærksomheden på bemærkningerne under punkt 3, vedrørende de økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

Det er HK/Kommunals opfattelse, at den estimerede besparelse hviler på den forudsætning, at det vil være problemfrit at overføre medarbejderne, herunder også de tjenestemandsansatte.

Hvis det, som HK/Kommunal forudser, imidlertid viser sig, at en stor del af de ansatte, som man ved lov ønsker at forpligte med til nye arbejdssteder, ikke er forpligtet til dette, vil det være en

faktor der i væsentlig grad vil ændre forudsætningerne for regnestykket, hvis der eksempelvis skal udbetales rådighedsløn og aktuel egenpension til tjenestemænd.

Ad 5. Medarbejderrepræsentation i bestyrelsen

HK/Kommunal har med undren bemærket, at lovforslagets § 3, der omhandler etableringen af en bestyrelse med kommunalt flertal, som i samarbejde med direktøren leder Udbetaling Danmark, ikke indeholder en bestemmelse om medarbejderrepræsentation.

Der er en lang og fin tradition for medarbejderrepræsentation i bestyrelser, til gavn for både medarbejdere, ledelse og virksomhed.

Formålet med medarbejderrepræsentation er at sikre medarbejderne indsigt og medindflydelse på beslutningerne i bestyrelsen. Medarbejderrepræsentation er også til gavn for ledelsen, der bliver beriget med medarbejdernes indsigt og viden i virksomhedens forhold.

HK/Kommunal skal på den baggrund anbefale, at § 3 justeres således der sikres medarbejderrepræsentation i bestyrelsen for Udbetaling Danmark.

Ad 6. Borgeren i centrum/snitflader

For HK/Kommunal er det afgørende, at overførslen af de fem objektive sagsområder fra kommunerne til Udbetaling Danmarks fem regionale centre, ikke betyder serviceforringelser for den enkelte borger.

HK/Kommunal vil derfor henlede opmærksomheden på det uhensigtsmæssige i, at borgeren risikerer at skulle henvende sig to steder. Et eksempel kunne være de situationer, hvor der både er privatretlige og forskudsvis udbetalt børnebidrag, da det alene er opgaven omkring håndtering af forskudsvis udbetalt børnebidrag, der skal administreres af de regionale centre.

I forhold til håndtering af modregningsopgaven har HK/Kommunal følgende kommentarer:

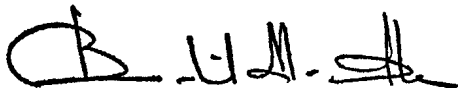
Det vil være nødvendigt med en klar afgrænsning af modregningsopgaven, idet samtlige modregninger i eksempelvis pension eller sygedagpenge forudsætter en konkret vurdering. Dermed kan opgaven ikke håndteres i de regionale centre, da centrenes opgaver alene baserer sig på objektive kriterier.

I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, at kommunerne stadig skal udføre socialfaglige vurderinger. HK/Kommunal skal i den forbindelse bemærke, at der ligeledes ved modregning i eksempelvis boligsikring skal foretages konkrete økonomiske vurderinger før eventuel modregning i løbende boligstøtte. Dette krav er netop fastslået i en afgørelse fra Ankestyrelsen. Denne opgave hører ikke hjemme i de regionale centre, men derimod i en kommune, da der skal foretages økonomiske vurderinger.

HK/Kommunal skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på den samlede problematik vedrørende snitflader og eventuelt administrative konsekvenser for den enkelte borger. Det vil være alt afgørende med klare snitflader og tydelig opgavefordeling, for at undgå borgerne oplever en forringelse af de offentlige ydelser, der overføres fra kommunerne til Udbetaling Danmarks fem regionale centre.

Derfor skal udgangspunktet for opgavefordelingen og snitfladerne være, at borgerne IKKE bliver i tvivl om, hvilken myndighed der har kompetencen til at behandle den konkrete sag.

Med venlig hilsen
HK/Kommunal

Bodil Otto
FORMAND

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
gbo@penst.dk

KL har modtaget Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark i høring.

Lovforslaget om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark fastlægger udmøntningen af den aftale om objektiv sagsbehandling som regeringen og KL indgik i juni 2010 som led i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2011.

Lovforslaget med ændringer til ydelseslovene mv. indeholder primært en række konsekvensrettelser, der følger af overdragelsen af myndighedsansvaret til Udbetaling Danmark i stedet for kommunerne.

KL har undervejs fulgt det lovforberedende arbejde tæt og anerkender, at lovforslagene på de fleste punkter lever op til aftalens formål og KL's ønske om en mere effektiv indretning af sagsbehandlingen for de objektive sagsområder.

KL vil dog fremhæve en række forhold, der skal afklares, før lovforslaget efter KL's opfattelse er i fuld overensstemmelse med aftalens formål. Det drejer sig dels om en række principielle forhold samt enkelte konkrete ændringsforslag til lovforslagene, som KL lægger afgørende vægt på.

Principielle bemærkninger

Business case

KL forudsætter, at der som aftalt arbejdes for, at effektiviseringsgevinster udover de 300 mio. kr. i stordriftsfordel realiseres, og at disse gevinster forbliver i kommunerne. Gevinster udover stordriftsfordelene f.eks. fra yderligere digitalisering og regelforenklings skal som aftalt tilfalde kommunerne, som også finansierer etableringsomkostningerne.

Finansieringsmodel og likviditetsvirkning

KL mener, at der bør skabes mulighed for lånefinansiering af de meget betydelige udgifter til konkurrenceudsættelse af monopolsystemerne, da §31 i sin nuværende form ikke åbner mulighed herfor.

Den 22. november 2011

Jnr 00.02.00 K04
Sagsid 000234718

Ref RAE
rae@kl.dk
Dir 3370

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/4

Afskaffelsen af forskudsvis refusion omtales i lovforslaget, men det betydelige likviditetstab for kommunerne knyttet til afskaffelse af forskudsvis refusion omtales stort set ikke. Lovforslagets bemærkninger lægger op til en nul-løsning ifølge hvilken, der ikke kompenseres for rentetabet, men heller ikke reduceres i bloktilskuddet for den administrative besparelse. Afskaffelsen af forskudsvis refusion vedr. især pensionsområdet indebærer imidlertid et betydeligt kommunalt likviditetstab og rentetab, mens den administrative besparelse er begrænset.

KL forventer at drøfte konsekvenserne heraf i forbindelse med de økonomiske forhandlinger i sommeren 2012.

KL mener, at Udbetaling Danmarks mulighed for at optage lån på maksimalt 600 mio. kr. bør hæves med 50 mio. kr. til total 650 mio. kr. for at sikre tilstrækkelig finansiel kapacitet i overgangsperioden.

Af hensyn til kommunernes budgetproces er det for sent, at Udbetaling Danmark først 1. september oplyser et skøn over størrelsen af kommende kalenderårs bidrag for hver kommune.

KL mener, at Udbetaling Danmark - i lighed med udmelding af DUT, lov- og cirkulæreændringer til kommunerne – bør oplyse kommunerne om de økonomiske forudsætninger for det kommunale budgetår inden 1. august.

Borgerservice og forretningsprocesser - Helhedsorienteret kontrol

Kommunen kan ikke oplyse en sag på Udbetaling Danmark's område før Udbetaling Danmark eksplicit beder om det - i hver enkelt sag. Kommunen kan således for det meste heller ikke oplyse en sag indenfor sit eget myndighedsområde uden først at skulle kontakte Udbetaling Danmark, og afklare sagsforholdets relevans for Udbetaling Danmark's områder, indhente tilladelse til at gå i gang, særlige krav i den forbindelse osv.

KL mener, at risici for dobbelt arbejde og ekstra bureaukrati er for store i den beskrevne løsning. Hertil kommer risikoen for, at borgeren står med en afgørelse fra sin kommune om tilbagebetaling af økonomisk friplads på grund af tilbageholdte oplysninger, samtidig med at det samme sagsforhold ikke ændrer vedkommendes boligstøtte.

KL mener, at kommunerne bør gives mulighed for selv at tilrettelægge arbejdet indenfor nogle fælles retningslinjer på vegne af Udbetaling Danmark, for at undgå forskellige standarder for oplysning af en kontrolsag mellem kommunerne og Udbetaling Danmark. Aftalen skal ikke bekræftes i hvert enkelt tilfælde. En sådan fremgangsmåde vil kunne imødegå de ovennævnte risici.

KL mener, at kommunerne skal have hjemmel til at lave udkast til afgørelse, så borgeren ikke risikerer at få to forskellige afgørelser om det samme sagsforhold fra hhv. Udbetaling Danmark og kommunen. Det er afgørende for en god borgerservice, at borgeren sikres mod forskellige afgørelser på baggrund af det samme sagsforhold.

KL mener, at kommunen skal have indblik i de endelige afgørelser så kontrolkompetencerne i kommunerne ikke arbejder ”i blinde”. De nærmere retningslinjer kan aftales mellem parterne.

Borgerservice og forretningsprocesser – borgere med særlige behov

Lovforslaget lægger op til, at borgere med særlige behov visiteres til kommunal personlig betjening via en konkret vurdering i hver enkelt sag, under hensyn til borgerens egen vurdering af behov, og kommunens tilgængelige ressourcer. Denne balance skal håndteres via lokal dialog med borgeren i kommunen. Det forudsættes implicit via Finansministeriets business case til Folketinget, at kommunerne har tilstrækkelige ressourcer til denne opgave f.eks. omtales 500 årsværk til personlig betjening i kommunerne i Folketingets behandling af det første forslag om Udbetaling Danmark.

KL vil bemærke at denne beskrivelse ikke er korrekt, idet kun knap 140 årsværk af de tilbageblevne 500 i kommunen forudsættes anvendt på personlig betjening.

KL mener at mulighederne for at kunne henvise borgere til andet end personlig betjening er afgørende for forudsætningerne i den udarbejdede business case. KL lægger derfor vægt på, at statens udmøntning af bestemmelsen om undtagelser til kravet om digital kommunikation sker koordineret ift. det fællesoffentlige arbejde om obligatorisk digital kommunikation med borgerne.

It-understøttelse

Det blev ikke i forbindelse med aftalen om Udbetaling Danmark afgjort, hvordan kommunernes it-systemer skulle tilpasses overdragelsen af myndighedsansvaret. Det eksakte omfang af følgeomkostninger for kommunerne er ikke opgjort.

Den modregningsopgave som fagforvaltningerne foretager i dag, så pensionisten derved betaler sine servicepakker før udbetaling af pensionen bliver mere manuel for kommunerne, når UDK overtager udbetalingsopgaven på pensionsområdet, og dermed mere besværlig for borgere med særligt behov.

KL mener, at kommunerne bør sikres mulighed for at benytte de allerede etablerede it-systemer til at trække betaling for særlige serviceydelser til pensionister. Det er en afgørende forudsætning, at denne adgang til modreg-

ning tilvejebringes, bl.a. fordi kommunerne vil få en række merudgifter, hvis adgangen ikke tilvejebringes.

Vedrørende rollen som dataansvarlig, dataejer og databehandler (2.9.2)

KL mener, at det er uklart i hvilken grad Udbetaling Danmark som dataejer stiller de nødvendige rådata til rådighed til økonomistyrings- og ledelsesinformationssystemer, og hvorvidt denne evt. manglende dataadgang medfører ekstra udgifter for kommunerne. Som fremtidig data-ejer på de berørte områder skal Udbetaling Danmark stille de nødvendige snitflader til rådighed, således at kommunerne eller grupper af kommuner ikke tvinges til enten at bruge bestemte systemer som indgår i Udbetaling Danmarks it-platform eller gå tilbage til manuel behandling af informations-overførsel.

Forbehold

Høringsvaret har ikke været behandlet i KL's bestyrelse. Der tages derfor forbehold for eventuelle supplerende synspunkter.

Med venlig hilsen

Jan Trøjborg

Kristian Wendelboe

12. december 2011

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Høring vedrørende forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark mv.) samt Forslag til Lov om ændring af lov om socialpension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark mv.)

Kommunale Organisationers Samarbejde skal indledningsvis kvittere for, at det i § 8, der vedrører ændringer til "etableringsloven" i lovforslaget er præciseret, at også tjenestemænd, der frivilligt lader sig overføre efter § 9, stk. 3, får særlige vilkår i samme omfang, som tjenestemænd, der overføres efter stk. 1, dvs. som i de regelsæt, der omtales i bemærkningen til den gældende § 9.

Kommunale Organisationers Samarbejde må – som andre parter – stille sig uforstående overfor den konstruktion, der var lagt op til med overførsel af de kommunale tjenestemænd til staten, og med forpligtelse til at gøre tjeneste ved ATP.

Kommunale Organisationers Samarbejde finder, at konstruktionen er unødigt bureaukratisk. Hertil kommer, at konstruktionen er egnet til at skabe sager om forståelsen af rækkevidden af de berørte tjenestemænds ansættelsesområder i situationer, hvor der måtte opstå behov for at foretage geografiske ændringer for tjenestemandstillingerne. Kommunale Organisationers Samarbejde finder således, at det havde været muligt via lovgivningen at forpligte de pågældende tjenestemænd til at lade sig udlåne til ATP fra en fortsat kommunal ansættelse, og dermed i givet fald at tilbageføre tjenestemanden til sin ansættelseskommune, såfremt ATP ikke længere ønsker at gøre brug af pågældende.

En sådan løsning ville dels fjerne usikkerheden om forflyttelsesgrænsen, og dels ville en sådan konstruktion have overflødiggjort tilpasningsforhandlinger om særlige vilkår.

Med venlig hilsen

På vegne af Kommunale Organisationers Samarbejde

Nee Marianne Attle

Formand

Frederiksberg Kommunalforening

Peter Kromann

Fungerende formand

Gentofte Kommunalforening

Henrik Brogaard

Formand

Københavns Kommunes
Embedsmandsforening

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

E-mail: gbo@penst.dk

Att: Gitte La Cour Johansson

Sagsnr.: 2259.37
SR
Direkte tlf.nr.: 3347 0616
7. december 2011

Vedr.: Høring over Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark mv.) og Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark mv.)

Ved e-mail af 14. november 2011 har Social- og Integrationsministeriet fremsendt hhv. et udkast til Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark mv.) og et til udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark mv.) til blandt andet KTO med anmodning om eventuelle bemærkninger til de fremsendte udkast til lovforslag senest den 12. december 2011.

KTO har noteret sig, at det med § 8, nr. 2 i udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark mv.) foreslås præciseret i § 9 i loven om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark, at tjenestemænd, der frivilligt lader sig overføre fra kommunerne til Udbetaling Danmark, kan overgå til ansættelse i staten på de samme vilkår, som de tjenestemænd, der har pligt til overgå til ansættelse i staten.

Som KTO har anført i KTO's høringssvar af 14. oktober 2010 i forbindelse med høring over forslag til Lov om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark, stiller KTO sig grundlæggende helt uforstående overfor den konstruktion, som loven om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark indebærer i relation til tjenestemænd. Konstruktionen indebærer således, at kommunale tjenestemænd har pligt til at overgå til ansættelse i staten og herefter - fra deres nye status som statstjenestemænd - forpligtes til at gøre tjeneste ved ATP/Udbetaling Danmark.

Som begrundelse for denne konstruktion blev det oprindeligt angivet i pkt. 2.2. i udkastet til de almindelige bemærkninger til lovforslag om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark, at det alene er staten, som vil kunne overtage de pensionsmæssige rettigheder, der følger med en tjenstemandsstilling. Det bemærkes i den forbindelse, at pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger ved lovforslagets fremsættelse ikke angav nogen begrundelse for de pågældende tjenstemænds pligt til at overgå til ansættelse i staten.

I høringsvaret af 14. oktober 2010 gav KTO udtryk for et synspunkt om, at henset til, at kommunerne på baggrund af det kommunale tjenstemandspensionsregulativ er fuldt ud i stand til at udbetale tjenstemandspensioner, også til tjenstemænd, som op til pensioneringen har været udlånt til tjeneste uden for kommunen, gav begrundelsen for at overføre de pågældende tjenstemænd til ansættelse i staten ikke mening. Efter KTO's opfattelse burde de pågældende tjenstemænd derfor bevare deres ansættelse som kommunale tjenstemænd.

KTO er tilsvarende af den opfattelse, at de tjenstemænd, der frivilligt ønsker at gøre tjeneste i Udbetaling Danmark, fortsat bør bevare deres ansættelse som kommunale tjenstemænd henset til, at kommunerne på baggrund af det kommunale tjenstemandspensionsregulativ er fuldt ud i stand til at udbetale tjenstemandspensioner, også til tjenstemænd, som op til pensioneringen har været udlånt til tjeneste uden for kommunen.

./. KTO's høringsvar af 14. oktober 2010 vedrørende forslag til Lov om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark vedlægges til orientering.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Susanne Rehm

Pensionsstyrelsen
Landemærket 11
1119 København K

E-mail: penst@penst.dk

Sagsnr.: 2259.18
HH
Direkte tlf.nr.: 3347 0624
14. oktober 2010

Vedr.: Høring over forslag til Lov om etablering af den selvejende institution Udbetaling Danmark

KTO har ved telefonisk henvendelse af 8. oktober 2010 anmodet om at blive høringsberettiget vedrørende ovennævnte lovforslag. Ved e-mail af s.d. har KTO modtaget lovforslaget i høring.

KTO vil i nedenstående høringssvar koncentrere sine bemærkninger om følgende emner:

- Virksomhedsoverdragelsesloven
- Tjenestemænd
- Overenskomstansatte

Virksomhedsoverdragelsesloven

KTO har noteret sig, at det af § 9, stk. 1, fremgår, at Lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse finder anvendelse på personale, der overtages af ATP i henhold til lovforslagets § 8 (overenskomstansatte), idet virksomhedsoverdragelsesloven – som det fremgår af bemærkningerne – ikke finder direkte anvendelse ved overførsel af administrative funktioner mellem offentlige myndigheder, jf. lovens § 1, stk. 2.

KTO er enig i, at virksomhedsoverdragelsesloven skal finde anvendelse.

Tjenestemænd

KTO har flere bemærkninger til lovforslaget for så vidt angår den del der handler om tjenestemænd.

Helt grundlæggende stiller KTO sig uforstående overfor den konstruktion, der er lagt op til i lovforslagets § 10, som indebærer, at de kommunale tjenestemænd overføres til staten, og fra deres nye status som statstjenestemænd forpligtes til at gøre tjeneste ved ATP.

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget, pkt.2.2, anføres at "De tjenestemandsansatte, som overvejende eller udelukkende har beskæftiget sig med de arbejdsområder, der overføres til Udbetaling Danmark i overensstemmelse med § 2, vil blive ansat i staten,

idet alene staten vil kunne overtage de pensionsmæssige rettigheder, der følger med en tjenestemandstilling”.

På baggrund af det kommunale tjenestemandspensionsregulativ er kommunerne fuldt ud i stand til at udbetale tjenestemandspensioner, også til tjenestemænd, som op til pensioneringen har været udlånt til tjeneste uden for kommunen. Begrundelsen for at overføre de pågældende tjenestemænd til staten giver derfor ikke mening.

Efter KTO's opfattelse bør de pågældende tjenestemænd således bevare deres ansættelse som kommunale tjenestemænd.

Såfremt den i lovforslaget foreslåede konstruktion fastholdes, skal KTO anmode om, at der i bemærkningerne anføres en korrekt begrundelse for denne konstruktion.

Såfremt der med overførslen til staten tillige er indtænkt en forudsætning om, at de kommunale tjenestemænd ved at overføre dem til ansættelse i staten forinden udlån til ATP/Udbetaling Danmark, får hele landet som deres ansættelsesområde – uagtet der kun indirekte er gjort bemærkninger herom i bemærkningerne - har KTO følgende nedenstående bemærkninger til det.

KTO er opmærksom på, at retspraksis viser, at der er i forbindelse med stillingsændringer som følge af generelle omstruktureringer, skal omfattende ændringer til, førend en stilling ikke længere er passende.

Men det er samtidig KTO's opfattelse, at det ikke er afklaret, om en tjenestemand kan forlange sig afskediget, hvis konsekvenserne af en udvidelse af pågældendes ansættelsesområde bliver, at han forflyttes udenfor sit hidtidige ansættelsesområde.

KTO finder i den forbindelse, at det er tvivlsomt, om en tjenestemand har pligt til at lade sig forflytte udenfor sit hidtidige ansættelsesområde – kommunen. Og at det under alle omstændigheder må være en ikke nærmere defineret grænse for, hvor langt udenfor det hidtidige ansættelsesområde, forflyttelse vil kunne ske til.

KTO finder i den forbindelse, at det vil være en skærpende omstændighed i vurderingen ved domstolene, såfremt lovgiver alene med det formål at udvide tjenestemandens ansættelsesområde, foretager den i lovforslaget anførte overførsel til statslig ansættelse forud for tvangsudlånet.

KTO's berørte medlemsorganisationer tager således forbehold for at føre sager om tjenestemandens forflyttelsespligt udenfor deres hidtidige ansættelsesområde.

Overenskomstansatte

KTO er for så vidt enig i den fremstilling af de overenskomstansattes rettigheder således som de er beskrevet i bemærkningerne til § 9, herunder særligt at det beror på en konkret vurdering, i hvilket omfang en stillingsændring, herunder en stillingsændring der indebærer en geografisk flytning, indebærer en sådan væsentlig ændring i ansættelsesforholdet for den overenskomstansatte, at denne ikke skal acceptere dette.

Det skal dog bemærkes, at fremstillingen på et punkt ikke er korrekt. Det anføres således, at *"Hvis dette er tilfældet [en væsentlig vilkårsændring som kan betragtes som en opsigelse med tilbud om genansættelse på ændrede vilkår], og hvis den pågældende tilkender, at vedkommende ikke vil acceptere overflytningen, må kommunen enten flytte pågældende til en anden passende stilling eller opsig denne med de rettigheder, der følger deraf, fx en eventuel ret til fratrædelsesgodtgørelse"*. Begrebet "passende stilling" kendes kun indenfor tjenestemandsområdet.

Såfremt en overenskomstansat ikke ønsker at acceptere den væsentlige stillingsændring, kan vedkommende kræve sig opsagt, medmindre kommunen kan tilbyde andet arbejde, som enten ikke indebærer en væsentlig stillingsændring, eller som indebærer en væsentlig stillingsændring, som den pågældende er villig til at acceptere.

-----0-----

Ovenstående er KTO's væsentligste bemærkninger til lovforslaget. KTO skal som en mere generel bemærkning afslutningsvis anføre, at KTO på nogle punkter finder lovforslaget og bemærkningerne upræcise. Som eksempel – af betydning for det personale der skal overføres – er formuleringen i § 8, stk. 1, som også anvendes andre steder: *"...de kommunalt ansatte på overenskomstvilkår, som udelukkende eller overvejende er beskæftiget [KTO's understregning] med varetagelse af opgaver, som overføres til udbetaling Danmark og varetages af Arbejdsmarkedets Tillægspension..."*. I bemærkningerne gives der ikke nogen uddybende forklaring på, hvad der nærmere ligger i begrebet "overvejende" i den her sammenhæng. KTO finder, at dette bør præciseres i lovforslaget, evt. i bemærkningerne.

KTO henviser endvidere til eventuelle høringssvar fra KTO's medlemsorganisationer samt fra LO og FTF.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Henrik Højrup Hansen

Fra: Karl Bach [mailto:karl@lap.dk]
Sendt: 11. december 2011 20:37
Til: Gitte La Cour Johansson
Cc: LAP
Emne: Høring - lovforslag Udbetaling Danmark

Social og integrationsministeriet v. Gitte la Cour Johanson

Hørings svar vedr. lovforslag om Udbetaling Danmark fra LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere.

Vi er glade for at vi udover at have deltaget i møder vedrørende reformen også får mulighed for at kommentere de fremsendte lovforslag.

Vi har følgende bemærkninger til lovforslagene:

Ad kapitel 2 i Forslag til sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark: Vi forventer i LAP, at der i praksis vil kunne opstå uenighed mellem den enkelte borger og Udbetaling Danmark / kommunal borgerservice om, hvor vidt man er digitalt parat eller bør henregnes til gruppen af borgere med særlige behov.

Vi foreslår derfor at det i selve lovforslaget eller lovbemærkningerne præciseres at borgere, der selv oplever ikke at være digitalt parate eller selv mener at høre til gruppen af "borgere med særlige behov" også af Udbetaling Danmark og kommunernes borgerservice skal anerkendes som sådan.

Det er i forvejen vanskeligt i nogle kommuner at få opbakning til og positiv vejledning om mulighederne for at kombinere førtidspension med egen lønindtægt og om mulighederne for på sigt at arbejde sig hen imod selvforsørgelse ved at uddanne sig og/eller opnå erhvervskompetence i lønnet arbejde. Vi frygter i LAP, at adgangen til kompetent vejledning og relevante beregninger om evt. indtægts indflydelse på pension og diverse tillæg yderligere kompliceres med overgangen til Udbetaling Danmark?

Vi foreslår derfor, at der i lovforslaget eller lovbemærkningerne indarbejdes nogle retningslinjer for, hvordan man som førtidspensionist kan sikres adgang til kompetent og direkte (ansigt til ansigt) vejledning om:

- hvordan man kan kombinere førtidspension med egen lønindtægt, inkl. beregning af evt. indtægts indflydelse på pension og diverse tillæg.
- vilkårene for at uddanne sig og/eller opnå erhvervskompetence for evt. på sigt at arbejde sig hen imod selvforsørgelse via lønnet arbejde.

Endelig mener vi, at det i lovforslaget eller lovbemærkningerne bør præciseres, at den enkelte borger konsekvent skal informeres fuldt ud, hver gang der udveksles oplysninger om borgeren mellem Udbetaling Danmark og borgerens hjemkommune.

Med venlig hilsen
Karl Bach Jensen
Udviklingskonsulent
LAP - Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere
Store Glasvej 49
5000 Odense C
Tlf: 63147248
Mobil: 51526218
E-mail: kb@lap.dk

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Pensionsstyrelsen

Sagsnr. 10-3270
Vores ref. MLK/lgy
Deres ref. 2010-0016799

Sendes pr. e-mail til Gitte La Cour Johansen (gbo@penst.dk).

Den 14. december 2011

Høringssvar vedr. lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark

LO har modtaget høring vedr. forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.).

LO har følgende bemærkninger:

Lovtekst side 31:

”Der foreslås en ny og forenklet klagestruktur, således at alle afgørelser, der træffes af Udbetaling Danmark kan påklages direkte til Ankestyrelsen som første og eneste administrative klageinstans.”

Bemærkning:

LO undrer sig over, hvorfor der er denne forskel på klageinstanser i kommunerne og Udbetaling Danmark.

Lovtekst side 46:

”5. Administrative konsekvenser for borgeren

Forslaget vil medføre, at langt hovedparten af borgere for fremtiden alene vil skulle sende ansøgninger mv. digitalt til Udbetaling Danmark. Der vil i den forbindelse blive lagt stor vægt på bedre muligheder for fleksible it-selvbetjeningsordninger.

Borgere, der ikke er it-parate vil kunne få bistand til at betjene sig selv digitalt i borgerservicecentre i forhold til ydelser, der administreres af Udbetaling Danmark, ligesom borgere med særlige behov vil kunne få mere omfattende bistand fra kommunen til at søge om ydelser hos Udbetaling Danmark og til kontakt til Udbetaling Danmark i øvrigt.

Alle borgere vil fortsat have ret til helhedsorienteret vejledning om Udbetaling Danmarks ydelser i kommunens borgerservicecentre, herunder om ydelser, som hører Udbetaling Danmarks myndighedsområde.”

Bemærkning:

Ovennævnte vil betyde mere omfattende bistand fra kommunen og LO er bekymret for, at der bliver det samme arbejde for kommunerne, som der er i dag, når borgere skal hjælpes med Udbetaling Danmark relaterede henvendelser.

LO frygter, at det kan blive svært at bevare og opretholde de faglige kompetencer på sagsområderne, der overflyttes til Udbetaling Danmark. Flere af de medarbejdere, der ikke er udpeget til Udbetaling Danmark, er eller vil blive overflyttet til andre områder i kommunerne. Derved mister kommunerne den faglige viden omkring sagsområderne og det bliver vanskeligt, at give borgere med særligt behov den nødvendige bistand, når det ikke blot vedrører brugen af en selvbetjeningsløsning, men en kompliceret sagsudredning. Der tænkes fx specielt på grænsegængere, ansøgning om udbetaling og afkrævning af underholdsbidrag, hvor parterne ikke kan blive enige om, hvor meget der er betalt eller ej eller tilbagebetaling af boligstøtte. Det vanskeliggøres især af, at kommunerne ikke har læseadgang til fagsystemer og/eller journaler.

En løsning kunne være at udpege medarbejdere fra kommunerne for hvert sagområde, der skal være kontaktperson til Udbetaling Danmark og derfor have ansvaret for løbende opdatering af kolleger på sagsområderne.

Såfremt Udbetaling Danmark allerede på nuværende tidspunkt har gjort sig nogle tanker omkring ovenstående, vil det være oplagt, at det bliver meldt ud til kommunerne, så de allerede på nuværende tidspunkt kan udpege de personer, der skal have borgerkontakten fremadrettet på sagsområderne.

Lovtekst side 51:

”Kommunen skal ved sin afgørelse om ret til helbredstillæg lægge Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og om formuens størrelse til grund. Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og formuens størrelse kan indbringes for Ankestyrelsen. Kommunens afgørelse om ret til helbredstillæg kan indbringes for det sociale nævn. Nævnet kan ikke tage stilling til Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af den personlige tillægsprocent og formuens størrelse. Der henvises til bemærkningerne til § 1 nr. 42-43, samt til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger.”

Bemærkning:

Bekymringen er, at det ikke bliver gennemskueligt for borgere, hvor afgørelserne træffes.

Lovtekst side 75-76:

”Til nr. 12

Efter gældende regler har kommunerne kompetence til at træffe afgørelse efter § 15, hvis lejen overstiger halvdelen af husstandsindkomsten. Kommunen skal efter en samlet vurdering af husstandsmedlemmernes økonomiske og personlige forhold bestemme, om boligstøtte kan ydes m.v.

Med dette lovforslag opdeles opgaverne mellem kommunerne og Udbetaling Danmark, og der er derfor behov for at præcisere, at det er kommunen, der vurderer, om

der foreligger sådanne omstændigheder, at betingelserne for at give afslag efter § 15 er opfyldt efter kommunens egen vurdering, når kommunen træffer afgørelse efter § 55 om støtte til betaling af beboerindskud. Der er således tale om, at Udbetaling Danmark og kommunerne uafhængigt af hinanden foretager en selvstændig vurdering af, om betingelserne i § 15 er opfyldt, alt efter om der træffes afgørelse om henholdsvis boligsikring og boligydelse eller beboerindskudslån, uanset at kommunerne ikke længere har kompetence til at træffe afgørelse efter § 15.”

Bemærkning:

LO finder det uheldigt, at det både er kommunerne og Udbetaling Danmark, som skal træffe afgørelse efter § 15 i forhold til, om husstandsindkomsten overstiger halvdelen af huslejen.

Vores frygt er, at der er risiko for, at afgørelserne ikke er ens, samt at det vil give forvirring hos borgeren/ansøgeren, hvis ikke afgørelserne er ens.

Lovtekst side 84:

”Præciseringen af, at kommunen kan undersøge forhold for borgere, som modtager indtægtsregulerede ydelser fra Udbetaling Danmark, betyder, at kommunen alene kan foretage kontrol med ydelser, hvor det i forbindelse med et virksomhedsbesøg er relevant at se nærmere på, om borgeren har oplyst alle indtægter til Udbetaling Danmark. Det vil således ikke være muligt for kommunen at undersøge forhold hos en borger, der alene modtager børnetilskud, da denne ydelse ikke er afhængig af indtægt.”

Bemærkning:

LO stiller spørgsmålstegn ved, hvordan kommunerne skal forholde sig, hvis en borger kontakter kommunen omkring mistanke om snyd med ydelser og det så viser sig, at det er børnetilskud. Skal kommunerne så henvise til Udbetaling Danmark?

Lovtekst side 89:

”For at gøre administrationen hos Udbetaling Danmark af børnetilskud og af børne- og ungeydelsen mere ensartet foreslås, at formkravet om ansøgning, når ydelsen udbetales til andre end moderen, udgår. I de tilfælde, hvor ydelsen skal udbetales til en anden, og Udbetaling Danmark ikke har oplysninger herom, antages det, at den, som ydelsen skal udbetales til, retter henvendelse herom til Udbetaling Danmark. Denne fremgangsmåde benyttes i dag ved udbetaling af børnetilskud.”

Bemærkning:

LO er ikke bekendt med, at ”denne fremgangsmåde benyttes i dag ved udbetaling af børnetilskud” og finder derfor, at lovteksten med hensyn til dette er utydelig og uforståelig.

Lovtekst side 93:

”Efter gældende praksis antages, at retten til orlov er betinget af, at orloven tilbringes sammen med barnet. Dette foreslås nu indskrevet i loven. Retten til orlov gøres ikke

betinget af, at ansøgeren bor sammen med barnet, men det forudsættes, at der er daglig kontakt mellem orlovshaveren og barnet”

Bemærkning:

LO finder det uklart, hvordan Udbetaling Danmark/kommunerne sikrer sig, at der er daglig kontakt mellem orlovshaveren og barnet. Vil dette ske ved tro og love erklæring?

Lovtekst side 94:

”Som følge af aftale om ..., skal der ikke længere være opfølgningssamtaler med gravide, der er sygemeldte på grund af graviditeten før 4 uger før forventet fødsel.

Det foreslås på den baggrund, at beskæftigelsesministeren i stedet bemyndiges til at fastsætte regler om anmeldelse og dokumentation ved fravær før 4 uger før forventet fødsel. Der vil blive fastsat regler om en lægelig dokumentation af omfanget og varigheden af det af lægen anbefalede fravær, samt for beskæftigede ansøgere en erklæring fra arbejdsgiveren om, at det ikke har været muligt at tilbyde anden passende beskæftigelse, som ikke indebærer risiko for fosteret.”

Bemærkning:

Hvordan skal denne erklæring fra arbejdsgiveren indhentes? Skal denne indhentes samtidig med, at man indhenter lægelig dokumentation eller skal det indgå som en del af arbejdsgivers ansøgning om refusion?

Med venlig hilsen

Marie-Louise Knuppert

Pensionsstyrelsen

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høringssvar om 2 lovforslag vedrørende Udbetaling Danmarks virksomhed

9. december 2011

Pensionsstyrelsen har med mail af 14. november 2011, j.nr. 2010-0016799, fremsendt 2 lovforslag, der vedrører Udbetaling Danmarks virksomhed.

Kontor: D5

J.nr.: 2010-6590-5

Forslaget til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love giver ikke Rigsrevisionen anledning til bemærkninger.

Rigsrevisionen har følgende bemærkninger til forslaget til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark:

1. Det fremgår af § 19, stk. 1, i lovudkastet, at Social- og integrationsministeren fører tilsyn med, at bestyrelsen udfører sit hverv i overensstemmelse med loven. Tilsynet skal ifølge lovbemærkningerne primært udføres på baggrund af bestyrelsens årlige beretning til ministeren og det indsendte regnskab med tilhørende revisionsprotokollat. Tilsynet med regnskabsaflæggelsen er ikke nærmere beskrevet i lovteksten eller lovbemærkningerne. Flere steder i lovbemærkningerne er det dog oplyst, at tilsynet skal svare til det, som efter praksis gælder for Beskæftigelsesministeriets tilsyn med bestyrelserne i ATP og LD.

Rigsrevisionen lægger vægt på, at Social- og Integrationsministeriets fremtidige tilsyn med Udbetaling Danmarks regnskabsaflæggelse svarer til det tilsyn, som ressortministerierne efter de nugældende regler fører med kommunernes refusionsregnskaber. Rigsrevisionen skal pege på, at Udbetaling Danmark skal administrere meget betydelige midler på statens og kommunernes vegne, hvorfor det er vigtigt, at ministeriet fører et tæt tilsyn med regnskabsaflæggelsen.

2. Ifølge § 19, stk. 2, skal bestyrelsen årligt afgive en beretning om Udbetaling Danmarks virksomhed til brug for social- og integrationsministerens tilsyn med Udbetaling Danmark. Beretningen kan ifølge lovbemærkningerne være identisk med den ledelsesberetning, som skal indgå i årsregnskabet, jf. § 20, stk.

1. Ledelsesberetningen er i henhold til § 21, stk. 1, ikke omfattet af revisionen af årsregnskabet. Revisor skal alene afgive en udtalelse om, hvorvidt oplysningerne i ledelsesberetningen mv. er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Rigsrevisionen er opmærksom på, at § 21, stk. 1 svarer til reglerne i årsregnskabsloven. Under hensyn til at ledelsesberetningen er et centralt dokument for ministerens tilsyn med Udbetaling Danmark, skal Rigsrevisionen henstille, at bestemmelsen ændres, så ledelsesberetningen også omfattes af revisionen.

Med venlig hilsen

Vibeke Andersen
kontorchef

De hjemløses landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.

2300 København S.

Mail: os@sandudvalg.dk

København d. 12.12 2012

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1016 København K

Att. Gitte La Cour Johansson

gbo@penst.dk

Høringsvar fra SAND – De Hjemløses Landsorganisation vedrørende:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

og Forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.)

SAND – De Hjemløses Landsorganisation, skal hermed takke for fremsendelse af lovforslag og ændringsforslag til eksisterende lovgivning, i forbindelse med etablering af Udbetaling Danmark.

Som udgangspunkt skal vi understrege, at vi helt overordnet betragter etableringen af Udbetaling Danmark, som en fornuftig og økonomisk god disposition - set i en større samfundsmæssig sammenhæng.

Imidlertid er der grupper af socialt udsatte, herunder nuværende og tidligere hjemløse, der ikke som størstedelen af normalbefolkningen er ejer af en PC eller har adgang til en sådan, endside har erhvervet de nødvendige kompetencer for at kunne anvende Internettet.

Hertil kommer, at mange i ovennævnte gruppe i forvejen har et meget anstrengt forhold til offentlige myndigheder, idet deres liv har været præget af svigt, negativ kontrol og skuffelser i relation til offentlige myndigheder.

Man kan derfor ikke forvente, at disse borgere med komplekse problemer – uden en direkte kvalificeret personlig betjening - kan få adgang til den nødvendige hjælp og det er derfor vor frygt, at mange ”svage” borgere vil blive tabt i denne ellers så udemærkede digitaliseringsproces.

Vi skal derfor foreslå, på linje med Rådet for Social udsatte, at det i Kapitel 2 i forslag til lov om sagsbehandling og administration indarbejdes, at borgere har ret til en specialiseret ”ansigt til ansigt” vejledning, når der er behov for det.

Vi skal i den sammenhæng understrege, hvor vigtigt det er, at de medarbejdere, der skal betjene denne borgergruppe har praktisk erfaring i at betjene borgere med særlige problemer.

I forbindelse med vor deltagelse i følgegruppen for ”Udbetaling Danmark”, har vi konstateret, at der fra kommunerne overføres store personaleressourcer til Udbetaling Danmark og at der blandt de tilbageværende ansatte - i de fleste kommuner -, alene vil være generalister og ikke medarbejdere, der er specialiseret i de ydelser, hvor ansvaret overføres til Udbetaling Danmark.

Hvis ovennævnte målgruppe skal tilgodeses i rimeligt omfang, er det MEGET vigtigt, at det i loven præciseres, at disse borgere har RET til hjælp og at det er kommunernes ansvar, at sørge for at denne ret kan realiseres i praksis.

Derfor foreslår vi, at § 4 stk. 2 formuleres således:

”Kommunen skal yde den nødvendige bistand til fremmødte borgere, der ønsker vejledning om ydelser fra Udbetaling Danmark og personlig hjælp til selvbetjeningsløsninger”.

Som en blandt flere løsningmodeller har vi også foreslået, at der oprettes en uafhængig enhed, der på samme måde som i Sverige, kan hjælpe borgerne med vejledning og klager.

Vi har ligeledes foreslået, at adgangen til den påtænkte Quick-linie til Udbetaling Danmark - for kommunale medarbejdere - udvides til også at omfatte udvalgte NGO'ere, der har den direkte kontakt med de nuværende eller tidligere hjemløse.

I lovforslaget foreslås det også, at der uden samtykke kan udveksles personfølsomme oplysninger alene i forbindelse **med mistanke** om socialt bedrageri, hvilket vi finder er en trussel mod – specielt de udsattes retssikkerhed.

I relation til ankesystemet mener vi, at det er særdeles problematisk, at 2-instans ankesystemet fjernes, idet det foreslås at eneste ankeinstans fremover skal være den ”Den Sociale Ankestyrelse”.

Endelig ser vi i praksis den problemstilling, at borgere uden fast folkeregistrering / postadresse ikke kan få oprettet NEM- konto – og dermed ikke kan modtage ydelser fra Udbetaling Danmark.

Vi er bekendt med at, der pt. er en høring over Bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006 om Nem-konto ordningen. Denne ændring vil imidlertid ikke løse problemet, idet ydelserne blot vil indsat på en statsejet ventekonto. Stadig uden adgang for borgere uden NEM-konto !

Vi håber, at man vil tage vore betragtninger med i den endelig udformning af lovkomplekset og måske i efterfølgende vejledninger.

Med venlig hilsen

Ole Skou

På vegne af

SAND – De Hjemløses Landsorganisation

Til Social- og Integrationsministeriet

Ringkøbing-Skjern
Kommune

Ved Fjorden 6
6950 Ringkøbing

Tlf. 9974 2424
E-mail post@rksk.dk

www.rksk.dk

Høringssvar vedrørende Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.) samt Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

1. Bemærkning til business casen

Ringkøbing-Skjern Kommune brugte i 2008 19,3 årsværk på de opgaver, der fra 2013 overgår til Udbetaling Danmark. Kommunen har siden da nedbragt personaleforbruget til 14 årsværk. Det er sket gennem store effektiviseringer.

Med oprettelsen af Udbetaling Danmark inddrages den gevinst, som kommunen gennem betydelige effektiviseringer har opnået. Faktisk forvandles kommunens gevinst til et tab.

Konsekvenserne for Ringkøbing-Skjern Kommune ved oprettelsen af Udbetaling Danmark er ikke enestående. De gælder derimod for alle kommuner, der har gennemført tilsvarende effektiviseringer på de områder, Udbetaling Danmark overtager.

Ud over ovenstående tab kommer en årlig betaling af overhead på 170.800 kr. pr. årsværk som Udbetaling Danmark overtager. For Ringkøbing-Skjern Kommune betyder det en årlig udgift på 2,4 mio. kr. De beregnede omkostninger til Udbetaling Danmarks bygninger er en væsentlig del af udgiften. Kommunen har imidlertid ikke mulighed for at frigøre sig fra de nuværende lejede lokaler, og må derfor acceptere, at en gældfri kommunal bygning konverteres til husleje med fortjeneste hos ATP.

For langt de fleste kommuner er beregningen af overhead en fiktion, der ikke hænger sammen med virkelighedens verden. Beregningerne kan sammenlignes med dem, der blev foretaget i forbindelse med samlingen af SKAT i 2005.

Kommunens tilbagebetalingsperiode for udgifterne til Udbetaling Danmark vil i bedste fald strække sig over en periode på mere end 10 år. Det er derfor indlysende, at det havde været bedre med en løbende digitalisering, herunder et nationalt huslejerregister i forhold til boligstøtte, frem for skabelsen af et nyt bureaukrati i form af Udbetaling Danmark.

2. Bemærkninger til forenkling af refusionsordningen

Afskaffelsen af princippet om forskudsvisse refusioner, vil på nuværende tidspunkt betyde, at Ringkøbing-Skjern Kommunes likviditet fra januar 2013 vil falde med 106 mio. kroner.

Da Ringkøbing-Skjern Kommune indbyggermæssigt svarer til ca. 1% af hele landets befolkning, vil reduktionen i likviditeten for kommunerne under ét sandsynligvis være i størrelsesordenen 10 mia. kroner.

Likviditetstabet for Ringkøbing-Skjern Kommune vil betyde udfordringer i forhold til kassekreditreglen, der siger, at en kommunes gennemsnitlige likviditet de sidste 365 dage aldrig må være negativ.

Likviditeten efter kassekreditreglen beregnes som et gennemsnit over 365 dage. Derfor vil kommunernes likviditet falde brat det første år efter ophøret af den forskudsvisse refusion.

Konsekvensen for Ringkøbing-Skjern Kommune, såvel som for mange andre kommuner, vil derfor være store udfordringer i forhold til overholdelse af kassekreditreglen. Der er en betydelig risiko for, at en lang række kommuner vil komme under administration af Indenrigsministeriet. I Ringkøbing-Skjern Kommune medfører faldet i kassebeholdningen et minus på 100 mio. kroner primo 2013. Dermed tvinges kommunen til at gennemføre drastiske besparelser, hvis vi skal undgå at blive sat under statslig administration i 2014.

Med andre ord vil loven om Udbetaling Danmark, som den foreligger nu, betyde, at kommunerne skal reducere serviceudgifterne med et engangsbeløb i størrelsesordenen 10 mia. kr. for kommunerne under ét, såfremt de økonomiske udfordringer skal løses. For Ringkøbing-Skjern Kommunes vedkommende, vil serviceudgifterne skulle reduceres med godt 100 mio. kr., såfremt alvorlige økonomiske udfordringer skal undgås.

For Ringkøbing-Skjern Kommune vil en reduceret likviditet med godt 100 mio. kroner betyde et rentetab på 4-5 mio. kroner årligt, da denne del af likviditeten de senere år har været placeret i obligationer med et årligt afkast på 4-5%. På landsplan betyder det, at staten fjerner 4-500 mio. kroner fra kommunerne, og overfører dem til sig selv.

Der anvendes månedligt to timers administrativt arbejde til hjemtagelse af refusioner i forhold til de opgaver, der skal overføres til Udbetaling Danmark. Omregnet til kroner svarer tidsforbruget til cirka 5.000 kroner årligt.

Der er således ingen sammenhæng mellem rentetabet og lavere administrationsomkostninger, som det ellers fremgår af bemærkninger til lovudkastet vedrørende Udbetaling Danmark.

Løsningsforslag

Der kan umiddelbart peges på 2 løsningsmuligheder vedrørende kommunernes likviditetstab:

1. Kommunerne bliver kompenseret for likviditetstabet i henhold til de gældende DUT-regler.
2. Kommunerne bliver kompenseret for likviditetstabet i form af, at 12-dels afregningen fremrykkes i et omfang, der svarer til likviditetstabet.

Som eksempel på løsningsmulighed 2 kan anføres, at Ringkøbing-Skjern kommunes månedlige 12-dels afregning ligger i størrelsesordenen 260 mio. kroner. Da likviditetstabet med de nuværende talstørrelser vil ligge på 106 mio. kroner, vil en fremrykning af 12-dels afregningen til løsning af likviditetstabet derfor betyde følgende:

- 12-dels afregning **januar 2013**: 260 mio. kr. + 106 mio. kr. (fremrykket fra februar 2013) = 366 mio. kr.
- 12-dels afregning **februar 2013**: 260 mio. kr. - 106 mio. kr. (fremrykket til januar 2013) + 106 mio. kr. (fremrykket fra marts 2013) = 260 mio. kr.
- 12-dels afregning **marts 2013**: 260 mio. kr. - 106 mio. kr. (fremrykket til februar 2013) + 106 mio. kr. (fremrykket fra april 2013) = 260 mio. kr.
- Og så fremdeles.

Venlig hilsen

Niels Erik Kjærgaard
Kommunaldirektør

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1016 København K

bgo@penst.dk

12. december 2011

Svar på høring af udkast til forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling mv.) og forslag ændring af lov om social pension mv. (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark mv.).

Rådet skal indledningsvist udtrykke tilfredshed med og stor anerkendelse af den indsats, der er gjort fra ministeriernes, KL's og ATP's for at inddrage brugerorganisationer m.fl. i konsultationer i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget. Det udtrykker stor vilje til, at denne administrative meget omfattende reform, som potentielt kan have mange utilsigtede virkninger for borgerne, skal gennemføres med mindst mulige negative følger for de berørte borgere.

Mange socialt udsatte menneskers forsørgelsesgrundlag afhænger af overførselsindkomst herunder pensionsydelser og boligstøtte. Deres familieøkonomi er afhængig af, at ydelser er beregnet korrekt på det rigtige grundlag, så de får, hvad de skal have. Det er derfor afgørende, at digitaliseringen sker på en måde, så de mennesker, der har brug for hjælp for at få den rigtige ydelse og forstå beregningen af den, fortsat har adgang til den hjælp, der er nødvendig. Det er helt afgørende, at kommunale sagsbehandlere fortsat har den fornødne ekspertise og indsigt til at kunne forklarer beregningen af ydelserne og vurdere, om der er fejl i de oplysninger, der ligger til grund for beregningen, hvis borgeren henvender sig eller kommunen på anden vis bliver opmærksom på behov for bistand til borgeren.

Den stigende specialisering på det sociale område indebærer en risiko for at tabe borgere med komplekse problemer – borgere som ikke evner at bære eget ”sagskompleks” rundt til specialisterne. Det er derfor vigtigt, at kommunerne fortsat kan ydes ”ansigt til ansigt” rådgivning og vejledning også i komplicerede regler om beregning af

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 4704
Fax. 3392 9205
www.udsatte.dk
E-mail: post@udsatte.dk
OKJ/ J.nr.

boligstøtte og indtægtsregulering af eksempelvis førtidspension. Man kan ikke forvente, at socialt udsatte borgere altid kan klare sig med telefonisk eller elektronisk information. Det bør indarbejdes i kapitel 2 i forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark, at borgere har ret til også specialiseret ”ansigt til ansigt” vejledning, når der er behov for det, hvad enten denne vejledning gives af kommunale eksperter, rejsehold fra Udbetaling Danmark eller andre løsninger, der kan imødekomme behovet. Hvis ikke dette sikres, frygter Rådet for Socialt Udsatte, at søgningen til rådgivning i frivilligt regi vil vokse til langt over det, der realistisk kan dækkes.

Rådet har i følgegruppen gentagne gange fremført det synspunkt, at borgere, der ønsker hjælp fra kommunen til selvbetjeningsydelserne, skal have ret til det. Rådet anerkender de gode viljer til at ville sikre, at ingen borgere falder igennem p.g.a. manglende evner, adgang eller vilje til digital selvbetjening, men det vil skabe større tryghed om reformen, hvis adgangen til hjælp fra kommunen bliver en rettighed, når borgeren ønsker det og ikke afhængig af kommunens vurdering. Rådet anbefaler derfor, at § 4 stk. 2 formuleres således:
”Kommunen skal i fornødent omfang yde bistand til fremmødte borgere, der ønsker vejledning om ydelser fra Udbetaling Danmark og hjælp til selvbetjeningsløsninger.”

Tilsvarende mener Rådet, at § 4 stk. 3 skal ændres således, at bistand gives til alle borgere, der ønsker det, dvs. ”borgere med særlige behov” erstattes af ”borgere”. Den i formuleringerne indbyggede frygt for, at de fleste borgere ikke vil benytte sig af selvbetjeningsløsningerne, vurderer Rådet er ubegrundet. Hvis de digitale løsninger er af høj kvalitet og alt i alt giver de fleste borgere en hurtigere og nemmere betjening, så vil det være helt unødvendigt at nægte borgere, som måtte ønske det, den fornødne hjælp.

Rådet vil også udtrykke betænkelighed ved det omfattende kontrolapparat, der iværksættes overfor borgere, der modtager sociale ydelser. Kontrolapparatet kan på den ene side være et element i at forebygge og opdage snyd, men det omfattende kontrolapparat er omvendt også med til at sprede mistillid til modtagere af sociale ydelser.

Rådet vil afslutningsvist rejse spørgsmålet, om borgeren også fremover kan indgå et fuldmagtsforhold, således at borgeren overgiver administrationen af pension, boligstøtte mv. til en tredjepart, der bistår borgeren med administration af økonomien (betaling af faste udgifter mv.). Rådet har kendskab til eksisterende ordninger, hvor væresteder

og andre tilbud, der nyder borgerens fulde tillid, har fået tillagt fuldmagt til at administrere borgerens økonomi. Vil sådanne ordninger også fremover være mulige, herunder om pension mv. kan udbetales og være til disposition den sidste hverdag i måneden med henblik på overholdelse af forpligtelser, der har forfald den 1. i måneden?

Samlet vil Rådet gerne udtrykke håb om, at reformen vil blive gennemført med den fornødne smidighed, så reformen ikke medfører negative konsekvenser for socialt udsatte borgere. I den forbindelse vil Rådet advokere for, at der afsættes flere midler til, at brugerorganisationerne på området oprustes til at bistå de borgere, som ikke formår at bruge de almindelige tilbud på borgerservice.

Med venlig hilsen

Jann Sjursen
Formand

05-12-2011

Høringssvar vedr. Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark samt Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

DIREKTØREN

STATSFORVALTNINGEN SJÆLLAND

DRONNINGENSGADE 30

4800 NYKØBING F

Vedrørende opgaveafgrænsningen

Der er i ændringsforslagene til de forskellige love søgt en afklarende beskrivelse af, hvilke konkrete sagstyper inden for den enkelte af de berørte love, der planlægges overført til Udbetaling Danmark og hvilke sagstyper, der forbliver i kommunerne.

TELEFON: 7256 7600

TELEFAX: 5482 1864

GIRO: 10202027

EAN-NR. 5798000362628

sjaelland@statsforvaltning.dk

www.statsforvaltning.dk

Statsforvaltningerne skal pege på, at når opgaver inden for samme lovområder ansvarsmæssigt placeres hos flere forskellige myndigheder, så vil der opstå en række nye problemstillinger.

Det fremgår af høringsmaterialet, at der lovgivningsmæssigt er taget højde for nogle af problemstillingerne, herunder i forhold til udveksling af oplysninger mellem Udbetaling Danmark og kommunerne.

Det viser sig dog erfaringsmæssigt, at nogle af sådanne grænsedragingsproblemer først kommer frem i den efterfølgende praksis, når lovgivningen skal implementeres.

Som eksempel på områder, hvor vi forudser grænsedragingsproblemer er vejledningsområdet. Det fremgår af lovforslaget, at kommunerne skal yde generel vejledning til borgerne om de sagsområder, der henhører under Udbetaling Danmark, samt konkret vejledning inden for de sagsområder, som henhører under kommunerne. Udbetaling Danmarks vejledning omfatter modsætningsvis konkret rådgivning inden for de sagsområder, som henhører

under Udbetaling Danmark.

I praksis kan det dog være vanskeligt at skelne mellem den generelle og den konkrete vejledning, som ydes til borgerne. Det betyder også, at hvis der klages over fejlagtige råd og vejledning, kan der opstå tvivl om, i hvilket regi klagen skal behandles, herunder om dele af klagen hører unde de regionale nævn og andre dele under Ankestyrelsen.

I forhold til opgavesnittet mellem kommunerne og Udbetaling Danmark forekommer det ikke hensigtsmæssigt, at sagsområdet 'friplads til institution' skal behandles i kommunerne for så vidt angår problemstillingen, om hvorvidt ansøgeren er reelt enlig eller ej, mens de tilsvarende sager vedr. f.eks. børneydelser og boligstøtte hører under Udbetaling Danmark. I alle sager, hvor problemstillingen er, om ansøgeren er reelt enlig eller ej, vil de grundlæggende vurderinger af sagens fakta være de samme, og det er i den forbindelse ikke hensigtsmæssigt, at vurderingen skal foretages af to forskellige instanser.

Vedrørende borgernes retssikkerhed

Det er statsforvaltningernes vurdering, at opdelingen af ydelsessager, der skal behandles hhv. i kommunerne og i Udbetaling Danmark, vil medføre, at borgerne fremover vil få vanskeligere ved at få overblik over deres sager, herunder hvem henvendelser i sagen skal rettes til. Borgerne ser typisk deres samlede situation som én sag, uanset om den måtte vedrøre flere sagsområder.

Borgernes mulighed for personligt møde med en konkret sagsbehandler vil endvidere blive vanskeliggjort i de tilfælde, hvor sagsbehandlingen er henlagt til Udbetaling Danmark i stedet for til borgerens opholdskommune.

Det er endvidere statsforvaltningernes vurdering, at lovforslagets bestemmelser om udveksling af oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgerne, giver hjemmel for meget vide muligheder for, at oplysninger om borgerne udveksles uden deres vidende eller samtykke.

De hensyn og behov, der fremgår af lovforslaget, som baggrund for at indføre denne meget vide adgang til udveksling af oplysninger om borgernes forhold, herunder rent private forhold, vil også kunne være tilstede i forhold til andre myndigheders sagsbehandling og indsats for at hindre socialt bedrageri. Således vil der kunne opstå samme behov for udveksling af oplysninger indbyrdes mellem kommuner og mellem kommuner og andre myndigheder, f.eks. mellem kommuner og nævn o.s.v.

Det er på den baggrund statsforvaltningernes indstilling, at man bør være varsom med – uden at der foreligger helt særlige grunde - at indføre så vide muligheder for udveksling af oplysninger uden samtykke, som forslaget lægger op til. Såfremt en borger ikke vil give samtykke til udveksling af de ønskede og nødvendige oplysninger, vil det kunne komme borgerens sag til skade ved myndighedernes vurdering af sagen, hvilket er den måde, som andre myndigheder må håndtere en borgers manglende medvirken på.

Indføres den foreslåede meget vide adgang til at udveksle oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark, bør det følges af en forpligtelse til at orientere borgerne herom uden ugrundet ophold, således at borgerne er klar over, hvilke oplysninger om borgeren, de enkelte myndigheder ligger inde med, jf. principperne herfor i forvaltningsloven og persondataloven.

Ankesystemet

Borgernes mulighed for at få efterprøvet deres sag i ankesystemet begrænses i de sager, som henlægges til Udbetaling Danmark, hvor eneste ankeinstans ifølge forslaget er Ankestyrelsen og ikke som nu de regionale nævn med efterfølgende mulighed for, at Ankestyrelsen tager sagen under behandling.

De sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene vil blive begrænset i muligheden for at påse, om myndighederne har foretaget en helhedsvurdering af samtlige relevante muligheder for hjælp, hvis nogle af disse muligheder alene henhører under Udbetaling Danmarks Kompetence, og kommunerne derfor ikke har sagsakter herom. Dette kan føre til en mindre sammenhængende og helhedsorienteret sagsbehandling end i dag.

Statsforvaltningerne er endvidere uforstående over for baggrunden for, at Ankestyrelsen skal overtage ankesagerne fra nævnene. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt, at Ankestyrelsen skal overtage ankebehandlingen af de fagligt letteste og mindst principielle sager, når Ankestyrelsen på dette område kun optager sager af principiel karakter.

Der ses således ikke at være nogen klar sammenhæng mellem, at sagerne skal afgøres af en central myndighed i 1. instans og at ankeinstansen også påtænkes centraliseret. Ankeinstansen skal foretage en legalitetskontrol, hvilket nævnene har gode forudsætninger for på grund af deres indgående kendskab til sagsområderne. Lovforslaget ses således umiddelbart kun at fokusere på koordineringsdelen i forhold til ankebehandlingen af sagerne, og ikke for prøvelsesdelen, hvilket bør være udgangspunktet for valg af ankeinstans.

Økonomiske konsekvenser for statsforvaltningerne

Det fremgår af lovforslagets afsnit 3, at omlægningen af klagestrukturen på de områder, der overføres til Udbetaling Danmark, vil medføre, at der overflyttes medarbejdere i de nævn, som er beskæftiget med klagesagsbehandlingen på disse områder, til Ankestyrelsen.

Det fremgår videre, at de endelige budgetmæssige konsekvenser af overflytningen endnu ikke er opgjort, og at konsekvenserne alene er et anliggende for staten.

Statsforvaltningernes beregninger har vist, at omlægningen af klagestrukturen vil medføre, at der årligt på landsplan skal afgives ca. 2.500 sager til klagebehandling i Ankestyrelsen.

Statsforvaltningerne skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at de objektive sager, der foreslås overført fra nævnene til Ankestyrelsen, er sager, der ikke kræver en skønsmæssig afgørelse, men alene skal afgøres ud fra objektive kriterier. Det betyder, at disse sager kræver et mindre tidsforbrug at sagsbehandle end de sager, der kræver en mere juridisk og skønsmæssig vurdering. Dertil kommer, at de sager, der nu overgår til objektiv sagsbehandling, kun i meget begrænset omfang har krævet nævnsmødebehandling, inddragelse af lægekonsulenter eller andre undersøgelser, mens de sager, der fortsat skal behandles i nævnene, i højere grad kræver sådanne udgiftsdrivende tiltag. Ved beregningen af de ressourcer, der eventuelt skal afgives af statsforvaltningerne som følge af omlægningen af klagestrukturen, kan der derfor ikke tages udgangspunkt i en gennemsnitspris eller et gennemsnitligt tidsforbrug baseret på alle nævnenes ankesager.

Afsluttende bemærkninger

Vi har noteret os, at det fremgår af lovforslaget, at der i forbindelse med behandlingen af sager i Udbetaling Danmark skal skabes lovhjemmel til, at Udbetaling Danmark kan udsende afgørelser uden personlig underskrift, og at Udbetaling Danmark kan stille krav om digital kommunikation med borgerne.

Statsforvaltningerne finder disse effektivitetsfremmende tiltag positive og vi skal derfor opfordre til, at der tilvejebringes en tilsvarende lovhjemmel for de øvrige myndigheder, der varetager sagsbehandlingsopgaver inden for de pågældende sagsområder, herunder de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene i statsforvaltningerne.

Med venlig hilsen

Helle Haxgart

Ældremobiliseringens sekretariat Suomisvej 3, 1927 Frederiksberg C
Tlf. 35 35 26 99 - Fax: 35 35 26 44
www.aeldremobiliseringen.dk

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Gitte La Cour Johansson
gbo@penst.dk

12.12.2011

Høring vedrørende Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark m.v.) samt Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommune og Udbetaling Danmark m.v.)/J.nr. 2010-0016799

Med mail af 14. november 2011 har Social – og Integrationsministeriet anmodet om eventuelle kommentarer til ovenstående. I øvrigt henvises til vores tidligere bemærkninger af 29.08.2011 til Pensionsstyrelsen samt vores kommentarer fremsat i forbindelse med arbejdet i følgegruppen om Udbetaling Danmark.

Generelt er Ældremobiliseringen meget positive overfor de muligheder, der er ved brugen af digitale løsninger, men vi er imidlertid også meget opmærksomme på de problemer, som gruppen af borgere med dårlige it-kompetencer og/eller handicap har, og som forhindrer dem i at anvende de nye teknologier.

Det er endvidere Ældremobiliseringens holdning, at det skal være op til brugerne selv, om de vil anvende de digitale løsninger/muligheder.

Vi har derfor især set på konsekvenserne af lovforslaget for svage ældre, der ikke er i stand til/eller har problemer med at anvende IT-baserede løsninger, og som måske derudover helst vil have orientering ved personligt fremmøde, eventuelt sammen med bisidder. Disse hensyn tilgodeses formentlig bedst i et system, hvor borgeren altid via borgerservicecentre kan få den nødvendige hjælp og vejledning, uanset hvor pengene udbetales fra.

Generelt finder Ældremobiliseringen, at der er en pædagogisk udfordring for kommunerne og Udbetaling Danmark for at få gjort borgerne opmærksomme på, hvorfor de nu får 2 udbetalingskri-velser i forbindelse med deres pension, idet pensionen udbetales via Udbetaling Danmark, mens tillæggene kommer fra kommunen.

Ad sagsbehandling og administration

I kapitel 2 i Forslag til Lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark er borgerens ret til vejledning og bistand behandlet. Ældremobiliseringen mener fortsat, at det klart skal fremgå, at en borger, der ønsker det, **altid** kan anvende papirblanket.

Ældremobiliseringen har peget på, at ordlyden i § 4 ændres, således at det alene er op til borgerne, om de ønsker kommunens bistand. Vi finder det uacceptabelt, at det er kommunen, der skal vurdere, om en borger kan eller skal kunne betjene de digitale løsninger.

Det er vores opfattelse, at borgerne – også de ældre – helst vil klare sig selv, og derfor godt vil bruge selvbetjeningsløsninger, hvis de er udviklet brugervenligt. Brugen af den langt mere langsomme Borgerservice, der ofte er langt væk, er derfor næppe førstevalget, når borgerne søger hjælp, hvis de magter at bruge it-systemerne.

Konkret foreslår Ældremobiliseringen derfor, at § 4 stk. 2 fx formuleres således: ”Kommunen skal i fornødent omfang yde bistand til fremmødte borgere, der ikke ønsker at benytte sig af de digitale vejledninger og selvbetjeningsløsninger om ydelser på Udbetaling Danmarks sagsområde”.

Ligeledes foreslås, at ”med særlige behov” udgår i § 4 stk. 3. Den sikkerhed bør indføres af hensyn til usikre borgere, især set i lyset af bestemmelsen i §13 (krav om digital kommunikation).

I lovforslaget er lagt op til, at kommunen foretager generel vejledning, medens UDK vejleder mere specifikt og på tværs vedrørende deres myndighedsområde. Denne vejledning vil kun kunne foregå skriftligt eller telefonisk og vil for nogle f. eks. indvandrere med sprogproblemer eller demente være uforståelig eller utilstrækkelig. Det er vigtigt, at kommunen altid har den endelige informationspligt, og at borgeren her har mulighed for endelig orientering ved personligt fremmøde og med bisidder, hvis dette ønskes.

Ad social pension m.v.

Vi er bekendt med de juridiske problemer, der er i forbindelse med udveksling af oplysninger mellem myndighederne, men vi mener, at det bør tilstræbes, at det er tilstrækkeligt, at borgeren én gang meddeler myndighederne ændringer. Det bør således stadig være tilstrækkeligt at give meddelelse til kommunen om fx flytning, da det bør være muligt, at kommunen videregiver oplysningen til UDK. Der er en tilsvarende problematik i forhold til afsoning af fængselsstraf.

Ældremobiliseringen har ikke forholdt sig til organiseringen m.v. af Udbetaling Danmark samt til lovområder, der ikke umiddelbart vedrører ældreområdet.

Vedr. indførelsen af én klageinstans finder Ældremobiliseringen, at med kun 5 udbetalingscentre og den koordinering der er lagt op til, så er borgerens retssikkerhed tilgodeset.

Etablering af UDK vil utvivlsomt skabe nogle problemer for såvel borgeren, som for kommunerne og Udbetaling Danmark. Ældremobiliseringen finder derfor, at det må være hensigtsmæssigt at indarbejde en revisionsbestemmelse i loven, således at man i forbindelse med en evaluering af konsekvenserne af den nye administration på ny tager reglerne op til overvejelse, fx efter en 2-årig periode efter implementeringen af samtlige berørte områder.

Med venlig hilsen

Gitte E. Olsen
Sekretariatschef

12. december
2011

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om Udbetaling Danmark og ændring af lov om social pension mv. (fordeling af myndighedsansvar)

Øget digital selvbetjening er omdrejningspunktet i oprettelsen af Udbetaling Danmark og den foreslåede omlægning af administrationen af en række sociale ydelser. Efter Ældre Sagens opfattelse må en satsning på øget digital selvbetjening sikre både en forbedring af servicen og sikre besparelser på ressourcer til administration. Hvis omlægningen skal blive en succes, stiller det store krav:

- *de digitale løsninger skal både være bedre og nemmere at betjene end i dag, og der skal afsættes midler til at udvikle disse nemme løsninger*
- *det er en forudsætning for digitaliseringen, at der tages hensyn til de borgere, der ikke kan anvende digitale løsninger. Når en minister får bemyndigelse til at gøre digital kommunikation obligatorisk, **skal** ministeren være forpligtet til at sikre betjeningen for de ikke-digitale. Det er ikke nok, at ministeren **kan** gøre undtagelser*
- *der skal afsættes penge til investering i bedre løsninger og uddannelse af medarbejderne*
- *der skal afsættes penge til undervisning af de, der ikke har lært at bruge internet mv.*
- *der skal afsættes midler til at sikre betjeningen af de borgere, der stadig ikke kan bruge digitale løsninger*

Indledning

Ældre Sagen skal indledningsvis konstatere, at der er tale om meget omfattende forslag, der primært vedrører administrationen af en række sociale ydelser, men ikke beregningen af de nævnte ydelser. Forslaget er motiveret af et ønske om, at opnå administrative besparelser, der i høj grad vil blive nået gennem en øget digitalisering af administrationen.

Efter Ældre Sagens opfattelse ville det have været et bedre udgangspunkt for den omfattende ændring af administrationen, hvis det primære formål havde

været en forbedret service for borgerne, og hvis den administrative omlægning var blevet understøttet af forenklinger af reglerne. Sådanne forenklinger ville kunne lette administrationen og mindske behovet for, at borgerne sender informationer til det offentlige og omvendt, især hvis forenklinger var gennemført før overførslen af opgaver til Udbetaling Danmark. Ældre Sagen skal dog opfordre til, at der så efterfølgende gennemføres forenklinger af regelsættene for de forskellige ydelser, da det vil kunne give anledning til yderligere administrative besparelser og bedre service og retssikkerhed for borgerne.

Digitaliseringspolitik

Det fremgår tydeligt af bemærkningerne til lovforslagene, at det er en afgørende forudsætning for gennemførelsen af omlægningen og den medfølgende besparelse, at kontakten med borgerne i stigende omfang vil være baseret på digital selvbetjening.

Det er i overensstemmelse med den offentlige digitaliseringsstrategi, der satser på at kommunikation med det offentlige skal være digital fra 2015, og at digital kommunikation skal være obligatorisk.

Ældre Sagen er helt enig i, at de muligheder, der ligger i digitalisering – herunder udvikling af digitale selvbetjeningsløsninger – bør udnyttes, både for at forbedre servicen for borgerne og for at opnå besparelser. Vi understøtter gerne denne proces. For Ældre Sagen er det imidlertid en afgørende forudsætning, at digitaliseringen ikke medfører forringelser for den del af borgerne, der ikke kan anvende digitale løsninger.

Ældre Sagen ser allerede i dag en tendens til at befolkningen opdeles i et A- og et B-hold ud fra deres mulighed for at udnytte de digitale løsninger. Det gælder både for den private sektor og i forhold til det offentlige, hvor fx ikke-digitale borgere har betydelige vanskeligheder med at søge fradrag for håndværkerudgifter efter den såkaldte "BoligJobordning". De tilbagemeldinger, Ældre Sagen har modtaget fra medlemmer, viser, at der både er problemer med at hjælpe borgere, der henvender sig i skattecentre, og med den telefoniske vejledning. Der har således været eksempler på, at det ikke har været muligt at overbevise SKAT's medarbejdere om, at man skal have tilsendt en ansøgningsblanket på papir.

Ældre Sagen skal henlede opmærksomheden på, at ifølge Danmarks Statistiks undersøgelse af befolkningens brug af internet i 2011, har mere end 1/2 million borgere over 16 år aldrig brugt internettet. Heraf er ca. 3/4 over 65 år. Danmarks Statistiks undersøgelse viser samtidig, at der er mange, der har adgang til internettet, men som langt fra har de færdigheder, der er nødvendige for at kunne anvende de nuværende digitale selvbetjeningsløsninger. Det er også nødvendigt at understrege, at der indenfor gruppen af 65+årige er store aldersbetingede forskelle i it-anvendelsen. Danmarks Statistiks undersøgelse viser fx, at 74% af de 65-69-årige har brugt internettet inden for en 3-måneders periode, mens den tilsvarende andel for de 85-89-årige kun er 10%. (Jf. i øvrigt vedhæftede notat om de ældres anvendelse af it).

Antallet af ikke-digitale vil falde i de kommende år, alene fordi it-kendskab er mere udbredt blandt de nye pensionister, end i de ældre årgange. Dertil kom-

mer forhåbentligt, at en del af de, der ikke kan bruge digitale løsninger i dag - fordi de aldrig har lært det, fordi de ikke har en PC, og fordi de ikke har adgang til internettet - i de kommende år søger kurser eller på anden måde opnår de nødvendige færdigheder og foretager de nødvendige indkøb af PC, programmer og internetforbindelser.

Uanset hvor stor en uddannelsesindsats der gøres, forventer Ældre Sagen imidlertid, at der også efter 2015 vil være mange, herunder et betydeligt antal ældre borgere, der ikke er i stand til at anvende digitale løsninger. Ældre Sagen savner konkrete vurderinger fra det offentlige, der viser den forventede udvikling i antallet af ikke-digitale frem til 2015, og vi savner frem for alt en samlet offentlig strategi for den fremtidige betjening af de ikke-digitale borgere.

Ældre Sagens bemærkninger er i første række knyttet til forslaget om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark og ændringerne vedrørende social pension og boligstøtte. Ældre Sagen har løbende haft mulighed for at drøfte forslagene med Beskæftigelsesministeriet hhv. Socialministeriet og Udbetaling Danmark projektorganisationen, og det har efter Ældre Sagen opfattelse været en udbyttegivende proces, som vi ser frem til at fortsætte fremover.

Sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark

Sagsbehandling og vejledning

Det foreslåede split af opgaveområder mellem Udbetaling Danmark og kommunerne er efter Ældre Sagens opfattelse hensigtsmæssigt.

Selve opdelingen af en række områder på to myndigheder udgør selvsagt en udfordring, og her er det efter Ældre Sagens opfattelse vigtigt, at kommunerne har ressourcer til at yde den vejledning til borgerene, der lægges op til i lovforslaget. Her tænkes både på antallet af ansatte og de ansattes kvalifikationer i forhold til de nye opgaver, ligesom det er vigtigt, at Udbetaling Danmarks medarbejdere hele tiden - på et overordnet niveau - er opdateret om, hvilke forskellige muligheder, der er for hjælp i den sociale lovgivning. Dette for at sikre, at borgere altid henvises til en helhedsorienteret vejledning i kommunen, når der er behov for det.

I lovforslagets § 3 og 4 med tilhørende bemærkninger er vejledingsopgaverne beskrevet nærmere. Som udgangspunkt finder Ældre Sagen, at alle borgere, der ønsker vejledning, skal have den. Betoningen af borgere "med særlige behov" kan tolkes således, at "almindelige borgere" ikke skal forvente vejledning, selvom de har behov, men primært vil være henvist til digital selvbetjening. Ældre Sagen ser her frem til, at der sker en væsentlig forbedring af funktionerne på borger.dk, hvis flertallet skal kunne betjene sig selv, foretage hypotetiske beregninger o.l. indenfor de områder, der overgår til Udbetaling Danmark.

Ældre Sagen finder dog samtidig, at lovforslagets beskrivelse af borgere "med særlige behov", herunder de overvejelser, der er redegjort for i bemærkningerne, og de skitserede løsningsmuligheder, skaber større klarhed om problemerne, og den hjælp borgerne kan forvente.

En af grupperne med "særlige behov" er ifølge bemærkningerne de borgere, der ikke kan anvende digital selvbetjening. Ældre Sagen er enig i, at denne gruppe vil have behov for hjælp. Beskrivelsen af den hjælp, der kan forventes i kommunerne, viser imidlertid også mulige begrænsninger i den foreslåede løsning. Som det fremgår af bemærkningerne til § 4, er det hensigten, at borgerservice skal understøtte, at så mange som muligt anvender digital selvbetjening, og at hjælpen skal ses i sammenhæng med ressourcerne i borgerservice. Dette er for så vidt ok, dog under den afgørende forudsætning, at afgørelsen om hjælp/ikke hjælp sker ud fra den enkelte borgers behov og ikke ud fra en kommunal ressourcevurdering.

Ældre Sagen finder det dog positivt, at det i bemærkningerne præciseres, at "borgerens egen beskrivelse af behovet for at modtage hjælp skal tillægges en betydelig vægt i kommunens vurdering af, hvilken hjælp borgeren skal modtage." Det kan imidlertid være en svaghed i denne sammenhæng, at borgeren ikke kan klage over kommunens vurdering af, om borgeren har behov for vejledning.

Ældre Sagen noterer, at kommunen ifølge bemærkningerne ikke kan nægte at videresende en ikke-digitalt indsendt ansøgning til Udbetaling Danmark. Det bør præciseres, om dette også gælder i det omfang Social- og integrationsministeren udnytter bemyndigelsen i § 13 til at gøre digital kommunikation obligatorisk.

En anden åbenbar svaghed er, at hjælp fra kommunen er betinget af, at borgerne møder frem i borgerservice. Ældre Sagen forventer imidlertid, at mange borgere, der ikke behersker digitale selvbetjeningsløsninger, heller ikke vil møde personligt frem i borgerservice. Det kan dels være borgere, der f.eks. på grund af funktionsnedsættelse ikke har mulighed for at møde frem, eller som pga. lang transporttid ikke i praksis kan møde frem, og borgere, der opgiver fremmøde efter en vurdering af "problemet størrelse". Det kan betyde, at en gruppe borgere ikke får den hjælp eller de ydelser, de er berettigede til.

I bemærkningerne nævnes også, at der kan henvises til frivillige rådgivninger. Ældre Sagen medvirker gerne i den forbindelse, men skal understrege, at der er grænser for, hvilke opgaver frivillige kan løfte. Det er muligt for frivillige at vejlede i fx brugen af offentlige digitale løsninger, men udover, at de frivilliges medvirken afhænger af lyst og personligt overskud, er det også en forudsætning, at der er de nødvendige fysiske rammer, i form af lokaler og pc'er mv. Det er ligeledes nødvendigt, at der er gode demomiljøer, således at frivillige ikke skal demonstrere løsninger ved at anvende egne cpr. nr. o.l. Den frivillige vejledning skal efter Ældre Sagens opfattelse ske, uden at hverken den frivillige, eller den der søger vejledning, får adgang til andres personlige oplysninger.

Udveksling af oplysninger

Udbetaling Danmark får kompetence på nogle sagsområder, som tidligere lå i kommunen. Derfor vil der blive behov for udveksling af oplysninger mellem de to myndigheder.

Ældre Sagen lægger vægt på, at der sikres en smidig sagsbehandling, således, at borgeren ikke skal give samme oplysninger til flere myndigheder, og således

at oplysninger, der evt. gives til "den forkerte myndighed", videregives til den rette myndighed. Endvidere bør borgeren løbende holdes orienteret om sagsforløbet – hvem der behandler sagen, forventet sagsbehandlingstid mv.

Ældre Sagen finder samtidig, at det er vigtigt, at borgeren i forbindelse med ansøgning om en ydelse ikke kun bliver oplyst om, at sådanne udvekslinger kan foretages, men også hvornår myndighederne fx vil udveksle oplysninger uden forudgående samtykke. Det skal desuden være helt klart mellem de to myndigheder, hvem der er forpligtet til at partshøre i forbindelse med udveksling af oplysninger.

Ældre Sagen skal endvidere bemærke, at idet der åbnes for en adgang til at videresende oplysninger uden samtykke fra borgere, så skal myndighederne også i hvert tilfælde vurdere nødvendigheden af indhentelse og videregivelse af oplysninger. Den rekvirerende myndighed skal således altid præcisere, hvilke type oplysninger der ønskes, og hvad de præcist skal bruges til. Ligesom den afgivende myndighed i hvert tilfælde skal vurdere, om de ønskede oplysninger er nødvendige. Videregivelse af oplysninger uden borgerens samtykke må ikke blive noget, der bare sker pr. automatik.

Obligatorisk digital kommunikation

I den foreslåede § 13 får Socialministeren bemyndigelse til at gøre digital kommunikation obligatorisk. Det er ifølge bemærkningerne en "omskrivning og præcisering" i forhold til § 7 i loven om etablering af Udbetaling Danmark. Efter Ældre Sagens opfattelse er en ændring fra, at ministrene kan "fastsætte regler om ret til at modtage henvendelser fra Udbetaling Danmark i elektronisk form (digital kommunikation)" til at ministeren kan fastsætte regler om at "kommunikation mellem Udbetaling Danmark og andre myndigheder samt mellem Udbetaling Danmark og borgere skal ske i elektronisk form (digital kommunikation)" betydeligt mere end en redaktionel ændring.

I det foreslåede stk. 2 får ministeren mulighed for at undtage nogle grupper fra pligten til at kommunikere digitalt, og bemærkningerne til stk. 2 viser, at Socialministeriet er opmærksom på de problemer, obligatorisk digital kommunikation vil give for mange ikke-digitale borgere.

Ældre Sagen finder imidlertid ikke, at det er tilstrækkeligt, at socialministeren kan undtage visse grupper. Ældre Sagen foreslår, at § 13, stk. 2 ændres, så "Social- og integrationsministeren skal fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder og borgere skal være undtaget fra kravet om digital kommunikation".

Ældre Sagen finder, at et sådant krav også bør indsættes i andre love, hvor en minister er bemyndiget til administrativt at gøre digital kommunikation obligatorisk.

Vi finder det ikke beroligende, at der i bemærkningerne henvises til den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. En række af de udmeldinger, der kommer fra såvel politikere som administrative myndigheder, viser en meget unuanceret fortolkning af "obligatorisk".

Ældre Sagen noterer sig, at det af bemærkningerne fremgår, at borgerne fortsat skal "kunne lade sig repræsentere af andre, når de som led i en sag kommunikerer med Udbetaling Danmark" og at "hjemlen i § 13, stk. 1 ikke kan udnyttes til fuldstændig at afskære personer fra at henvende sig til Udbetaling Danmark på andre måder end ved elektronisk dokumentation." Det er efter Ældre Sagens opfattelse meget vigtigt, at den digitale kommunikation udformes, så det er muligt for borgerne at lade sig repræsentere af andre, men Ældre Sagen savner en uddybning af, hvad henvendelser "på andre måder" end digital er, især om det er fortsat adgang til at modtage og sende oplysninger pr. brev.

ATP og Udbetaling Danmark

Ældre Sagen lægger vægt på, at der fortsat ikke er nogen økonomisk risiko for ATP i forbindelse med varetagelsen af opgaver for Udbetaling Danmark. I den forbindelse har Ældre Sagen noteret sig, at den foreslåede ændring af Udbetaling Danmarks adgang til at optage lån ifølge bemærkningerne medfører, at ATP vil kunne yde lån til Udbetaling Danmark. Efter Ældre Sagens opfattelse bør adskillelsen af ATP's og Udbetaling Danmarks økonomi sikres ved at ATP og finansielle institutioner, hvor ATP har en dominerende indflydelse, ikke kan yde lån til Udbetaling Danmark.

Fordeling af myndighedsansvar på konkrete ydelsesområder

Ældre Sagen har bemærket, at der som et "overordnet princip" ikke foreslås ændringer i de materielle regler. Vi er som udgangspunkt enig i, at en sikker "overdragelse" er vigtigere end evt. forbedring af reglerne for de forskellige ydelser. Dog finder vi, at det vil forbedre forståelsen af forslagene og de administrative besparelser, hvis mulige regelforenklinger blev nævnt. Ældre Sagen har fx tidligere foreslået, at der indføres en "årsopgørelse" for de sociale ydelser, på samme måde som det kendes for skat. Det ville efter vores opfattelse gøre det muligt at forenkle regler om omberegning, reducere behovet for omberegninger i løbet af året, og overflødiggøre at borgerne løbende skal indsende oplysninger. Ældre Sagen skal opfordre til, at disse regelforenklinger gennemføres efterfølgende.

Ældre Sagens bemærkninger til de konkrete ydelsesområder er begrænset til forslagene om ændring af lov om social pension og om boligstøtte.

De nævnte ydelser overgår efter forslaget til Udbetaling Danmark den 1. februar 2013. Det er efter Ældre Sagens opfattelse ikke den mest hensigtsmæssige dato. Erfaringsmæssigt giver de ændringer, der ved årsskiftet sker i beregningen af pension, boligstøtte mv. anledning til mange spørgsmål. Med den foreslåede skæringsdato vil borgere, der første gang modtager ændret pension mv. pr. 31. januar 2013, skulle rette spørgsmål om beregningen til en anden myndighed end den, der har foretaget beregningen. Derfor vil en skæringsdato, der ligger 2 måneder senere, efter Ældre Sagens opfattelse være mere hensigtsmæssig.

Folkepension

Det foreslåede opgavesplit på pensionsområdet er efter Ældre Sagens opfattelse fastlagt på en hensigtsmæssig måde, når administrationen skal deles mellem Udbetaling Danmark og kommunerne.

Ældre Sagen finder det vigtigt, at borgerne så vidt mulig kun skal give oplysninger til én myndighed, og at det er én myndighed, der træffer afgørelser på et givet område. Ældre Sagen finder det således hensigtsmæssigt, at det alene er Udbetaling Danmark, der træffer afgørelser mht. opgørelse af indtægtsgrundlag og formue for de ydelser, der er afhængige af indkomst- og formueforhold.

Vi ser herunder frem til, at selve pensionsmeddelesen (og boligstøttemeddelelsen) forbedres, så det tydeligere fremgår, på hvilket grundlag pensionen (og boligstøtten) er beregnet. Det vil gøre det lettere for borgeren at forstå ændringer, og vil dermed i sig selv reducere behovet for kontakt til Udbetaling Danmark.

Med hensyn til de foreslåede ændringer til § 41, hvor borgerne skal give meddelelse til både kommunen og Udbetaling Danmark, finder Ældre Sagen det urimeligt, at en ændring, der skal give administrative forenklinger, medfører, at borgerne skal give meddelelser til flere myndigheder. Ifølge §§ 6, 7 og 9 i forslag om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark, skal Udbetaling Danmark og kommunerne udveksle oplysninger. Derfor bør det ikke være nødvendigt, at borgeren giver oplysninger til begge myndigheder.

Boligstøtte

Ældre Sagen kan tilslutte sig det foreslåede opgavesplit. Det kan dog give problemer, at lån til beboerindskud fortsat administreres af kommunerne.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør